

◆ İran Prezidenti Məsud Pezeşkianın Azərbaycanla rəsmi səfəri

Azərbaycan-İran

münasibətlərində yeni səhifə

İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian aprelin 28-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib. Həmin gün İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkianın rəsmi qarşılanma mərasimi olub. Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian ilə məhdud tərkibdə görüşü keçirilib. Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian ilə geniş tərkibdə görüşü olub. Prezidentlər mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında imzalanmış sənədlərin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və İran Prezidenti Məsud Pezeşkianın iştirakı ilə mübadiləsi mərasimi keçirilib. Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian aprelin 28-də Fəxr xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı önünə əklil qoyub. Daha sonra Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian Şəhidlər xiyabanını və Bibiheybət məscidini ziyarət edib. İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkianın Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfəri aprelin 28-də başa çatıb.

2-5

Ermənistan növbəti dəfə beynəlxalq hüquq müstəvisində məğlub oldu

Bir müddət əvvəl Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın həmin təqsirləndirilən şəxslərə psixoloji təzyiq göstərilməsi və psixotrop dərmanların verilməsi barədə səsləndirdiyi yalanlar, Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin Azərbaycanda erməni məbusların və müharibə cinayətlərində ittiham olunan şəxslərin məhkəmə prosesi ilə bağlı əsassız bəyanat verməsi və sair İrəvanın gerçəkliklər qarşısında mənasız cəhəllərini göstərir.

Arayik Harutyunyan və Davit Babayan da İrəvanın yalanlarını məhkəmədə ifşa edib. Fevralın 6-da keçirilən növbəti iclas zamanı A.Harutyunyan deyib: "Nəzərə alsaq ki, təcridxanada bizim məlumat almaq, etiraz etmək imkanlarımız olub. Həmçinin Ermənistan mediasında və digər kütləvi informasiya vasitələrində bizim saxlanma şəraitimiz daim

müzakirə olunur. Başa düşdüyüm qədər, Ermənistan Respublikasının baş naziri boyan edib ki, bizə qarşı psixoloji təzyiq və həmçinin psixotrop dərmanlardan istifadə edilməsi barədə fikirləri var...

...Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, bizə qarşı hər hansı bir təzyiq olmayıb. İstintaq zamanı bizimlə hər zaman qanun çərçivəsində davranıblar".

Paralel olaraq ermənipərəst Qərb təsisatlarının da eyni riyakar yolu izlədiklərini müşahidə edirik. Məsələn, Avropa İttifaqının sabiq xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Cezep Borelin bir müddət əvvəl "erməni məbuslar"ın azad olunması kimi qəndonduran çağırışı buna çirkin nümunələrdən sadəcə biridir.

11

İran İslam Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Məsud Pezeşkiana

Hörmətli cənab Prezident!

Böndər Abbas şəhərindəki Şəhid Rəcəi limanında baş vermiş partlayış nəticəsində insan tələfatı və çox sayda yaralı barədə xəbər bizi son dərəcə kədərləndirdi.

Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün İran xalqına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, xəsarət alanlara şofa diləyirəm.

Allah rəhmət eləsin!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 aprel 2025-ci il

Çin Azərbaycanı mühüm tranzit ölkə kimi qəbul edir

Azərbaycan Çinin irəli sürdüyü "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə Qafqaz regionunda dəstək verən ilk ölkədir. Bu layihə çərçivəsində elektron ticarət, infrastruktur bağlantıları və malların daşınması ilə bağlı sualı cavablandırarkən dövlətimizin başçısı bunun hər iki ölkəyə böyük fayda verəcəyini qeyd etmişdir: "Çin həqiqətən də ictimai baxımından birnəməli və ticarət döviyyəsi baxımından 4-cü tərəfdədir. Biz Çində 6 Azərbaycan Ticarət Evi açmışıq. Biz artıq Çinə şərab ixrac etməyə başlamışıq. Sizin bazarınızda daha çox payımızın olmasını istəyirik. "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə gəlincə, bizim üçün bu təşəbbüs yalnız bir tranzit marşrutu deyil. Biz bu marşrut üzərində şirkətlər qurmaq istəyirik, çünki bizim coğrafi mövqeyimiz əlverişlidir".

"Bir kəmə, bir yol" layihəsinin fəaliyyətə başlaması artıq ikinci onilliyə qədər qoyur və ötən müddətdə bu istiqamətdə Azərbaycan-Çin iqtisadi əlaqələrinin möhkəmlənməsinə yönəlik böyük işlər görüldü. Fakt: Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xətti sayəsində Çindən Avropaya yüklərin daşınma müddəti xeyli azalıb. Bu, o deməkdir ki, Çindən daşınan yüklər iki həftə müddətində Azərbaycandan keçərək Avropaya çatır.

10

Makronun rüsvayçılığı istefa tələbinə çevrildi

Fransa prezidenti Vatikan zalından qovuldu

Düpon-Aignan Ukraynanın Prezidenti Volodimir Zelenski ilə ABŞ Prezidenti Donald Tramp arasında Papa Fransiskın dəfn mərasimində keçirilən ekspromt görüşə diqqət çəkib. Bu görüş həm Tramp və Zelenski arasında Vatikan zalında 15 dəqiqəlik danışıq aparılması, həm də Amerika Prezidentinin Ukraynanın avropalı tərəfdaşlarını, o cümlədən Fransa prezidenti Emmanuel Makronu görüşdən yumşaq desək, kənarlaşdırması ilə yadda qalıb.

Görüşdən sonra "Qalx, Fransa" partiyasının lideri "X" sosial şəbəkəsində yazıb: "Onlar Makronu nökr kimi kənara atdılar. O, Fransaya olan inamı sarıtdı. Makron getməlidir. Bizə növbədən kənar prezident seçkiləri lazımdır!"

Jurnalistlərin çəkdiyi kadrlardan görünür ki, Fransa prezidenti Emmanuel Makron və Böyük Britaniyanın Baş naziri Kir Starmer görüşdən əvvəl həmin zalda olublar. Hər ikisi Ukrayna tərəfdarı və Kiyevin ərazi güzəştləri hesabına Vaşinqtonun münaqişənin həll planına qarşıdır.

Əvvəlcə zala üç stul gətirilib. Tramp danışıqlardan əvvəl Fransa lideri ilə bir neçə fikir mübadiləsi aparıb və belə nəticəyə gəlmək olardı ki, Makron da üçüncü tərəf kimi söhbətdə iştirak etməyi planlaşdırıb. Bununla belə, Tramp sonda Zelenski ilə üz-üzə danışdı.

16

◆ İran Prezidenti Məsud Pezeşkiannın
Azərbaycana rəsmi səfəri

Azərbaycan-İran münasibətlərində yeni səhifə

Rəsmi qarşılama mərasimi

Aprelin 28-də İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiannın rəsmi qarşılama mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda İran Prezidentinin şəərəfinə fəxri qarşılama dəstəsi düzülmüşdü. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İran

Prezidenti Məsud Pezeşkiannı qarşıladı. Fəxri qarşılama dəstəsinin rəisi İran Prezidentinə raport verdi. İran İslam Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirildi. Fəxri

qarşılama dəstəsi hərbi marşın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiannın qarşısından keçdi. Dövlət başçıları rəsmi foto çəkdirdilər.

Azərbaycan Prezidentinin İran Prezidenti ilə məhdud tərkibdə görüşü olub

Aprelin 28-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian ilə məhdud tərkibdə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə hökumətlər arası komissiyaların fəaliyyətinə toxunuldu, energetika, xüsusilə elektrik enerjisi sahəsində əməkdaşlıq müzakirə olundu. Araz çayı üzərində su-elektrik stansiyalarının tikintisi və Ağbend-Kələlə avtomobil körpüsü layihəsinin ye-

kunlaşdırılmasının önəmi qeyd edildi. Söhbət zamanı ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. Bir daha diqqətə çatdırıldı ki, Azərbaycan və İran regional məsələlərin bölgə ölkələrinin özləri tərəfindən həll edilməsinin tərəfdarıdır. Bu xüsusda 3+3 regional əməkdaşlıq formatının əhəmiyyəti vurğulandı.

Görüşdə həmçinin turizm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İran Prezidenti Məsud Pezeşkian ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib

Aprelin 28-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkian ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

Prezident İlham Əliyev dedi:
- Hörmətli cənab Prezident. Hörmətli qonaqlar.

Sizi səmimiyyətlə salamlayıram, Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Biz Sizin səfərinizə çox böyük əhəmiyyət veririk. Əminəm ki, bu səfərin tarixi əhəmiyyəti olacaq. Biz bu gün Sizinlə məhdud tərkibdəki görüşdə bir çox məsələləri müzakirə etdik və görüşürük ki, əməkdaşlığın dərinləşməsi üçün çox gözəl imkanlar var. Həm siyasi, həm iqtisadi, həm də bütün başqa sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşməsi iki qardaş xalqın marağındadır. Ümid edirəm ki, bu gün müzakirə olunan və olunacaq məsələlər, verəcəyimiz tapşırıqlar bizim əlaqələrimizi daha da gücləndirəcək.

Son aylar ərzində bizim hökumətlərin üzvləri bir-biri ilə sıx təmasda olmuşlar, qarşılıqlı səfərlər etmişlər. Bir çox məsələlər həll olundu. Sizin səfərinizə hazırlıq məqsə-

dilə bir çox məsələlər də müzakirə olundu.

Bu gün bir çox önəmli sənədlər imzalanacaq və veriləcək qərarlar iki qardaş xalqı bir-birinə daha yaxın edəcək. Bir daha sizi ürəkdən salamlayıram, xoş gəlmisiniz. Əminəm ki, səfəriniz uğurlu olacaq.

Prezident Məsud Pezeşkian dedi:

- Bismillahir-rəhmanir-rəhim. Mərhəmətli və rəhmli Allahın adı ilə.

Mən öziz qardaşım Azərbaycanın hörmətli Prezidentini, burada olan öziz qonaqları və qardaşlarımızı yenidən salamlayıram. Çox şadam ki, Azərbaycandayam və sizin qarşınızdayam. Ümid edirəm ki, bizim burada iştirakımız, həmçinin daha əvvəl keçirilən iclaslarda mütəxəssislərimiz tərəfindən hazırlanan razılaşmalar və bundan sonra imzalanacaq sənədlər Azərbaycanla, öziz, dost, qardaş və demək olar

ki, həm də qohum Azərbaycan xalqı ilə əlaqələrimizdə daha geniş addımlarla irəliləyişin başlanğıcına çevriləcək, bölgədə münasib əməkdaşlıq nümunəsinin formalaşmasına səbəb olacaq. Ali Rəhbərin salamlarını Sizə çatdırmağı özümə borc bilirəm. Sizin, Azərbaycanın və öziz Azərbaycan xalqının Qarabağda və Azərbaycanın sahib çıxmalı olduğu digər ərazilər üzərindəki hüququnu tanıyıraq. Biz inanırıq ki,

Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və buna hörmətlə yanaşıraq. Təbii ki, bizim burada olduğumuz əlaqələrimizin və birliyimizin möhkəmlənməsinə imkan yaradacaq.

Prezident İlham Əliyev İranın Ali Rəhbəri Ayətullah Seyid Əli Xameneinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İranın Ali Rəhbərinə çatdırmağı xahiş etdi.

◆ İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın
Azərbaycana rəsmi səfəri

Azərbaycan-İran münasibətlərində yeni səhifə

Azərbaycan və İran prezidentləri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Aprelin 28-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident.

Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Cənab Prezident, Sizi Azərbaycanda bir daha səmimiyyətlə salamlayıram, Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Əminəm ki, Sizin səfəriniz Azərbaycan-İran dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcək.

Xalqlarımız əsrlər boyu mehribanlıq, qardaşlıq şəraitində yaşayıb. Bu gün dövlətlərarası münasibətlərimiz bu möhkəm təməl üzərində inkişaf edir. İran Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olmasının təzahürüdür.

Bu gün apardığımız danışıqlar və fikir mübadiləsi əsasında bir çox önəmli məsələlər haqqında söhbət etdik, fikirlərimizi bildirdik, Azərbaycan-İran strateji münasibətlərinə bir daha təsdiqlədik. Biz bütün məsələləri səmimi şərhlərdə etdik, İran Prezidentinin Azərbaycana gəlməsi və bu gün bir çox önəmli sənədlərin imzalanması, o cümlədən prezidentlər səviyyəsində imzalanmış sənəd bir daha bizim xoş niyyətimizi göstərir, onu göstərir ki, biz bütün istiqamətlər üzrə bir-birimizə daha yaxın olmağa çalışırıq.

Biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birimizi ənənəvi olaraq dəstəkləyirik. Bu barədə bu gün də fikir mübadiləsi aparıldı və gələcək birgə əməkdaşlıq çərçivələri müzakirə edildi. İstər BMT olsun, istər İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, ECO, Qoşulmama Hərəkatı və digər təşkilatlar çərçivəsində daim bizim nümayəndələrimiz bir-birinin yanındadır.

Biz bu gün geniş gündəlik əsasında fəaliyyət göstəririk. Burada həm regional təhlükəsizlik məsələləri önəmli rol oynayır, - bu barədə fikir mübadiləsi aparılmışdır, - eyni zamanda çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün gözəl şərait var. Təbii olaraq bizim ticarət əlaqələrimizin inkişafı ilə bağlı konkret göstərişlər verildi. Nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə keçirilən görüş də çox məhsuldar olmuşdur. Birinci mərhələdə hörmətli Prezidentlə təkbətək və məhdud tərkibdəki görüş əsasında fikir mübadiləsi aparılmışdır. Yəni məramımız, məqsədimiz birdir - Azərbaycan-İran dövlətlərarası əlaqələrini yüksək səviyyəyə qaldırmaqdır. Bunun üçün yenə də deyirəm, müvafiq göstərişlər verildi və əminəm ki, bu göstərişlər yerinə yetiriləcək.

Prezidentin səfərinə qədər çox fəal təmaslar həyata keçirildi, yüksək vəzifəli şəxslər qarşılıqlı səfərlər etdilər, həm Prezidentin səfərinə hazırlıq məqsədilə, eyni zamanda konkret layihələrin icrası üçün. Bütün bu işlərdə əməyi olan vəzifəli şəxslərə öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Səfər, doğrudan da, çox yaxşı hazırlanıb, çox yaxşı sənədlər ərsəyə gəlib. Əminəm ki, qəbul edilmiş qərarlar bizim əlaqələrimizi uzun illər bundan sonra yüksələn xətlə aparacaq.

Biz bu gün təbii olaraq üçtərəfli əməkdaşlıq layihələrini geniş müzakirə etdik. Onların arasında təbii olaraq "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi xüsusi yer tutur. Bu layihə bu layihədə iştirak edən bütün ölkələrə çox böyük səmərə gətirəcək, böyük fayda verəcək. Azərbaycan öz ərazisində bu nəqliyyat dəhlizinin fəaliyyəti üçün bütün lazımi infrastruktur layihələrini həyata keçirib. Hazırda biz, sadəcə olaraq, artacaq yükləri nəzərə alaraq öz nəqliyyat imkanlarımızı və infrastrukturumuzu genişləndiririk. İstər dəniz limanı olsun, dəmir yolu olsun, avtomobil nəqliyyatı olsun - bütün bu istiqamətlər üzrə genişlənən böyük yük həcmələrini qəbul etmək və ötürmək üçün bir çox böyük sərmayə qoyuluşu layihələrinə başlamışıq.

Biz bu gün eyni zamanda humanitar sahədə, mədəniyyət sahəsində ənənəvi dostluq əlaqələrinin davam etdirilməsi üçün konkret göstərişlər verdik. Müəyyən etdik ki, sonuncu qarşılıqlı mədəniyyət günləri səkkiz il bundan əvvəl keçirilmişdir və

birgə qərar əsasında yaxın gələcəkdə qarşılıqlı mədəniyyət günləri keçiriləcək. Xalqlarımızın tarixi ortaqdır, mədəniyyətimiz də ortaqdır. Biz əsrlər boyu bir məkanda yaşamışıq, bir dövlət çərçivəsində yaşamışıq. Yeni qohumluq əlaqələri də çox genişdir. Bu gün iki müstəqil dövlət kimi biz bölgəmizdə önəmli rol oynayırıq. Bölgə məsələlərinin bölgə ölkələri tərəfindən həll olunması da hər iki tərəfin fikridir və siyasətidir.

Mən heç şübhə etmirəm ki, bu səfər bizim münasibətlərimizin inkişafında çox önəmli rol oynayacaq. Biz Prezident Pezeşkiyanı səbirsizliklə gözləyirdik. Çox təəssüf edirik ki, bir neçə gün bundan əvvəl İranda baş vermiş faciə insan itkiləri ilə nəticələndi. Bir daha qardaş İran xalqına başsağlığı veririk. Allah həlak olanlara rəhmət eləsin, yaralananlara Allah şəfa versin. Bu faciəyə baxmayaraq, Prezident Pezeşkiyan Azərbaycana öz səfərini gerçəkləşdirir. Biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk və Allah xalqlarımızı bu bələdlərdən qorusun, həmişə bizim bölgəmizdə sülh olsun, əmin-amanlıq olsun və hər iki ölkə bu istiqamətdə öz səylərini göstərəcək. Hər halda ikitərəfli formatda bölgədəki vəziyyət, sülhün dayanıqlı olması, əmin-amanlığın təmin edilməsi, ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, ölkələrin daxili işlərinə qarışmama kimi prinsiplər də üstün tutuldu.

Mən yenə də Prezident Pezeşkiyanı "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm, mənim dəvətimi qəbul edib Azərbaycana səfər etdiyi üçün təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Onunla birlikdə gələn bütün qonaqlarımıza da "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm. Əminəm ki, səfəriniz uğurlu, nəticələr də çox gözəl olacaq. Sağ olun.

* * *

Sonra İran Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident Məsud Pezeşkiyanın bəyanatı

- Hər şeydən əvvəl əziz qardaşım, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə səmimi

qarşılama, qonaqpərvərlik və göstərdiyi münasibətə, həmçinin onun regionla, Azərbaycanla bağlı və ümumən, ikitərəfli münasibətlərimizdə atılacaq addımlar və mümkün olan bütün sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirmək və dərinləşdirmək üçün göstərdiyi əzmkarlığına görə təşəkkürümü bildirmək istərdim.

Bizim münasibətlərimiz yeni başlamış münasibətlər deyil. Biz qədim dövrlərdən üzü bəri həmişə bir yerdə olmuşuq. Tarixin lap qədim dövrlərindən birlikdə, yan-yanı olmuşuq. Sərhəd qonşuluq deməkdir, evlərin qonşuluğu kimi. Qonşuların həyəti var, evi var. Lakin onların bir-birinin arasında gediş-gəliş olur. Bir-birinə dayaq dururlar, kömək edirlər, səsə səs verirlər.

Bizim bu bölgədə mədəniyyət, din, etiqad, siyasət kimi bütün bu sahələrdə həddindən artıq oxşar cəhətlərimiz var. Bununla fəxr edirik. Bunlara ürkədən bağlıyıq. Çalışacağıq ki, bundan sonra da bu müştərk dəyərlər əsasında münasibətlərimizi davam etdirək. Biz bir çox sahələrdə əldə edilmiş təcrübə ilə bölüşə bilirik. Bu bölgədə bazarlarımızdan birgə istifadə edə bilərik. Bu gün əldə edilmiş razılaşmalara, imzalanmış sənədlərə əsasən, hörmətli Prezident İlham Əliyev müəyyən müddət çərçivəsində gələcək üçün strateji planın hazırlanması haqqında müvafiq nazirlərə, məsul şəxslərə göstəriş vermişdir. Biz də öz tərəfimizdən xarici işlər nazirinə tapşırıq veririk ki, hökumətlə razılaşdırıb, bu addımları davam etdirsin. Çalışacağıq ki, gələcək üçün geniş, ətəli və daha yaxşı strateji planımız olsun. Bütün sahələrdə - sənaye, elm, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasət, təhlükəsizlik üzrə planlarımız olsun. Biz birlikdə bölgədə sülh, təhlükəsizlik və əmin-amanlıq təmin edəcəyik və öz çətinliklərimizi həll edəcəyik. Əminəm ki, əgər biz müsəlman ölkələri, regional dövlətlər və qonşular, qədim dövrlərdən bir yerdə olmuş qardaş və bacılar əl-ələ verib bir-birinin ərazi bütövlüyünə hörmətə yanaşsaq, dünyaya baxışlarımız qarşılıqlı qaydada razılaşdırılmış olacaq.

Bələliklə, bütün sahələrdə əməkdaşlıq edə bilərik. Elə bir bölgə yarada, ölkələr arasında elə bir əlaqə qura bilərik ki, Avropa ölkələri arasında olan əlaqələrdən daha üstün olsun. Bunun üçün yolları

birləşdirək, maliyyə, ticarət əlaqələrimizi düzəldək, "Şimal-Cənub", "Şərq-Qərb" dəhlizlərini yaradaq. Bütün bunları qarşılıqlı dəstək sayəsində həyata keçirək. İş adamlarımız birgə istehsal proseslərini həyata keçirsinlər, birgə sərmayələr yatırınsınlar, işlər qursunlar. Biz istehsal, elm, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasət sahələrində birgə hərəkət etməli, digərlərinə bunları pozmağa imkan verməməliyik. Onlar aramızda ixtilaf yaratmaq istəsələr, buna yol verməyəcəyik. Bizim aramızda bizi birləşdirən çoxlu ortaq amillər, hətta ailə, qohumluq əlaqələrimiz var. Bu, elə bir məsələdir ki, heç kəs bunları poza bilməz.

Əziz qardaşım Prezident İlham Əliyev böyük əzm və iradə nümayiş etdirir. Biz də öz tərəfimizdən inamımıza, iradəmizə və əzmkarlığa əsaslanaraq, Allahın köməyi ilə bütün əldə olunmuş nailiyyətləri artıracağıq, öhdəlik götürdüyümüz sənədləri icra edəcəyik. Bəzi məqamlar var ki, hələ yazılmayıb. Amma gərəkdir ki, onları da yazmaq və imzalayaq, onları mütləq həyata keçirək. Biz bunların həyata keçirilməsinə, icrasına qəti şəkildə qərarlıyıq. Mən həmin qətiyyəti həmçinin qardaşımızda görürəm. Allahın köməyi ilə digər layihələri bölgə üçün, İranın və Azərbaycanın gələcəyi üçün, hətta Yaxın Şərq bölgəsi üçün birlikdə yaradacağıq.

Əziz qardaşıma qonaqpərvərliyə görə bir daha böyük minnətdarlığımı bildirirəm. Ölkəmizdə bəzi hadisələr baş verdiyinə görə burada əlavə müddətə qala bilmirəm. Lakin çox vaxt keçməyəcək ki, dostumla yenidən görüşəcəyik. Çalışacağam ki, Azərbaycanda növbəti dəfə daha çox qalım və burada olanda heç zaman özümü yad ölkədəki kimi hiss etməyirəm. Elə bil ki, sanki Təbrizdəyəm, Ərdəbildəyəm. Sanki doğduğumuz, böyüdüyümüz, yaşadığımız İran Azərbaycanındaydıq. Çox şadam ki, Sizinlə bir yerdəyəm. İqtisadi, mədəni, elmi, təhlükəsizlik, hərbi və digər sahələrdə əl-ələ verib özümüz, övladlarımız və sonrakı nəsillər üçün möhkəm gələcək quraq. Gələcək nəsillər fəxr etsinlər ki, bu cür sağlam əlaqələr qurmuşuq.

Bir daha Sizə təşəkkür edirəm.

Azərbaycan ilə İran arasında imzalanmış sənədlər mübadilə edilib

Aprelin 28-də Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında imzalanmış sənədlərin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın iştirakı ilə mübadiləsi mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan prezidentlərin Birgə Bəyanatını imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi arasında 2025-2027-ci illər üçün Siyasi Məsələtləşmələr Proqramı"nı Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və İranın xarici işlər naziri Seyid Abbas Əraqçi mübadilə etdilər.

"Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Yol və Şəhərsalma Nazirliyi arasında 2025-2026-cı illər üçün nəqliyyat sahəsində hərtərəfli əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azər-

baycanın rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev və İranın yol və şəhərsalma naziri (hökumətlərarası komissiya-nın həmsədri) xanım Fərzanə Sadiq mübadilə etdilər.

"Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və

Nəqliyyat Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Yol və Şəhərsalma Nazirliyi arasında "Dənizçilərin hazırlanmasında, onlara diplom verilməsinə və növbə çəkməyə dair 1978-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiya"nın (əlavələrə) 1/10-cu qaydasına əsasən sertifikatla-

rın qarşılıqlı tanınmasına dair Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev və İranın yol və şəhərsalma naziri (hökumətlərarası komissiya-nın həmsədri) xanım Fərzanə Sadiq mübadilə etdilər.

"Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami İrşad Nazirliyi arasında 2025-2028-ci illər üzrə Mədəni Mübadilə Proqramı"nı Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli və İranın mədəni irs, tu-

rizm və əl işləri sənayesi naziri Seyid Rza Salehi Əmiri mübadilə etdilər.

"Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami İrşad Nazirliyi arasında media əməkdaşlığı haqqında Anlaş-

ma Memorandumu"nu Azərbaycanın Baş nazirinin müavini (hökumətlərarası komissiya-nın həmsədri) Şahin Mustafayev və İranın yol və şəhərsalma naziri (hökumətlərarası komissiya-nın həmsədri) xanım Fərzanə Sadiq mübadilə etdilər.

◆ İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın
Azərbaycana rəsmi səfəri

Azərbaycan-İran münasibətlərində yeni səhifə

Bakıda Azərbaycan-İran biznes-forumu keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyan tədbirdə iştirak ediblər

Aprelin 28-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycan-İran biznes-forumu keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan tədbirdə iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısı biznes-forumda çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli cənab Prezident, öziz qar-daşım.

Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar. Bu gün İran İslam Respublikasının Prezidenti cənab Pezeşkiyanın Azərbaycana rəsmi səfəridir. Deyə bilərəm ki, səfər çox uğurlu keçir. Səfər zamanı əldə edilmiş razılaşmalar, imzalanmış sənədlər bir daha Azərbaycan-İran dostluğunu, qardaşlığını təsdiqləyir. Bir sözə, bu rəsmi səfərin çox gözəl siyasi nəticələri vardır. İmzalanmış sənədlər arasında xüsusilə prezidentlər tərəfindən imzalanmış Birgə Bəyannaməni qeyd etmək istədim. Çox ciddi sənədli və gələcək əməkdaşlıq üçün bizə yol göstərən sənəddir. Əlbəttə, biz istərdik ki, ticarət, iqtisadi əməkdaşlığımız da eyni nəticələri hasil etsin. Əfsuslar olsun ki, bu günə qədər bu, belə olmayıb. Ancaq əminəm ki, bu səfərdən sonra və biznes-forumun nəticələrindən irəli gələrək biz növbəti illərdə ticarət, iqtisadi, sərmayə qoyuluşu və digər bu kimi sahələrdə ciddi irəliləyiş gözləyirik. Mən şadam ki, hörmətli cənab Prezidentlə bərabər Azərbaycana böyük biznes heyəti gəlib. İrandan gələn 120-dən çox iş adamı öminəm ki, Azərbaycanla öz homkarları ilə artıq təmaslar qurublar və biznes-forum nəticəsində real layihələr meydana gələcək.

Əminəm ki, növbəti dəfə biz biznes-forum keçirəndə bu toplantı salonu tam dolu olacaq. Halbuki indi də nümayəndələrin sayı az deyil, biznes-forumda 400-dən çox iştirakçı vardır. Bu onu göstərir ki, qarşılıqlı maraq kifayət qədər böyükdür. Təbii ki, siyasi əlaqələr güclü olanda biznes dairələri də öz fəaliyyətlərini buna uyğun şəkildə qururlar və hesab edirəm ki, növbəti illərdə ticarət dövryyəsinin artırılması üçün konkret addımlar atılmalıdır. Bu gün biz statistik rəqəmlərə baxdıqda görürük ki, iki ölkə arasındakı ticarət dövryyəsi heç bir milyard dollara çatmır və əlbəttə ki, bu, bizi qane edə bilməz. Ona görə ticarət dövryyəsinin artırılması, qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu, müştərək müəssisələrin yaradılması və digər buna oxşar təşəbbüslər, əlbəttə ki, təqdirəlayiq olacaq. Hesab edirəm ki, burada aparıcı rol Azərbaycan-İran hökumətlərarası komissiyaya məxsusdur. Mən komissiyanın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Komissiyanın həmsədrləri, üzvləri müntəzəm olaraq görüşürlər və hər bir görüşün böyük əhəmiyyəti var.

Azərbaycan və İran eyni zamanda önəmli beynəlxalq layihələrdə iştirak edir, o cümlədən "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi üzrə biz sıx əməkdaşlıq edirik. Biz istəyirik ki, bu, sadəcə, nəqliyyat dəhlizi olmasın, həm Azərbaycan, həm də İran əra-

zində yol boyunca yeni bizneslərin açılması, yeni sənaye müəssisələrinin yaradılması üçün imkan yaratsın. Bunun üçün kifayət qədər imkanlar var. Çünki hər iki ölkənin çox böyük iqtisadi potensialı var, hər iki ölkədə sahibkarlar sinfi kifayət qədər fəaldır. Sadəcə olaraq, biz görək iş adamlarımızı bir araya gətirək, necə ki, bu gün biz bunu edirik. Onlara konkret layihələr təqdim olunmalıdır. Ölkələrimizin vergi sistemi, tariflər, sərmayə iqlimi, biznes sahəsindəki qanunvericilik - bütün bunlar iki ölkənin iş adamlarına aydın olmalıdır. Yəni qaydalar nədir, qanunlar nədir? Ondan sonra, əlbəttə ki, böyük sərmayə qoyuluşundan söhbət gedə bilər. Mən hesab edirəm ki, uzun fasilədən sonra Azərbaycan və İran iş adamlarının belə mötəbər toplantısı, xüsusilə prezidentlərin iştirakı ilə biznes-forumun keçirilməsi çox ciddi bir addımdır və əlbəttə ki, biz iş adamlarımızdan konkret nəticələr gözləyirik.

Azərbaycanda dövlət xətti ilə bir çox infrastruktur layihələri həyata keçirilir. Biz İran şirkətlərini bu layihələrdə iştirak etməyə dəvət edirik. Burada həm dəmir yolları, avtomobil yolları, kommunikasiya xətləri, elektrik xətləri - bütün bu layihələr bizdə bu gün əsas gündəlikdədir. Eyni zamanda erməni işğalından azad edilmiş ərazilərdə hazırda geniş quruculuq işləri gedir. Biz kəndləri, şəhərləri, demək olar ki, sıfırdan qururuq. Çünki işğal dövründə Ermənistan bizim bütün şəhər və kəndlərimizi yerlə yeksan etmişdir. Ona görə orada böyük iş imkanları yaradılır və istərdim ki, İrandan, bizim dost, qardaş ölkədən olan biznesmenlər bu istiqamətdə də işləsinsin.

Biz bu gün müzakirə etdiyimiz məsələlər arasında elektroenergetika məsələlərinə də böyük diqqət ayırdıq. Burada təkə elektrik stansiyalarının tikintisi yox, eyni zamanda ötürücü xətlərin tikintisi məsələsi nəzərdə tutulur. Burada da bu sahədə təcrübəsi olan şirkətlər üçün yaxşı fürsətlər, yaxşı imkanlar yaradılır. Biz gələcəkdə iki ölkə arasında həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli - qonşu ölkələrlə birlikdə formata enerji mübadiləsi layihələrinə də baxa bilərik. Daha doğrusu, bu gün artıq bu, gündəlikdə duran məsələlərdən biridir. Azərbaycanda "yaşıl enerji"nin istehsalı prosesi artıq başlamışdır və bunun böyük gələcəyi var. Biz beş ildən sonra 6500 meqavat gücündə Günəş, külək və su enerji potensialımızı ortaya qoyacağıq və bunun böyük hissəsi ixracçı ölkəyə enerji növləridir. Bu istiqamətdə, əlbəttə ki, indidən hazırlıq işləri aparılmalıdır. Eyni zamanda

Araz dəhlizi layihəsi böyük diqqət cəlb edir, həm bölgəmizdə, həm dünyada bu layihə ilə bağlı müxtəlif fərziyyələr, müxtəlif sayıqlar gəzir. Əslində, buna heç bir əsas yoxdur. Çünki bu, sadəcə olaraq, yeni bir nəqliyyat, bağlantı layihəsidir və Azərbaycanın əsas hissəsini Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə İran ərazisindən birləşdirən bir layihədir. Burada eyni zamanda böyük tranzit imkanları yaranacaq. Bu, sadəcə olaraq, bu bölgənin layihəsi deyil. Biz hesab edirik ki, bu, Asiyadan Avropaya uzanan nəqliyyat dəhlizinin bir qolu olmalıdır. Bir tərəfi Aralıq dənizinə, bir tərəfi Fars körfəzinə uzanan yeni nəqliyyat bağlantı dəhlizi olmalıdır və bir çox ölkələr bundan fayda götürəcək. Təbii olaraq, bu layihənin ərşəyə gəlməsində əsas rol yenə də bizim ölkələrimizin üzünə düşür və bu istiqamətdə Azərbaycan tərəfindən aparılan işlər, demək olar ki, tamamlandı. Araz çayı üzərində Azərbaycan tərəfinə düşən körpünün inşası, demək olar ki, hazırdır, o cümlədən sərhəd-keçid montajının inşası prosesi gedir. Əgər hər şey istədiyimiz kimi olsa, bu ilin sonuna qədər avtomobil körpüsü istismara verilə bilər.

O ki qaldı dəmir yolu körpüsünə, bu məsələ də müzakirə mövzusuudur. Biz dəmir yolumuzu artıq gələn il İran sərhədinə, Zəngilan-Ağbəd istiqamətinə çatdırmaqla və təbii olaraq İran ərazisində dəmir yolu inşası da nəzərdə tutulursa, o zaman bu da beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi olacaq. Yəni çox geniş perspektivlər açılır və bütün bunları həyata keçirmək üçün əsas amillər var. Birincisi, Azərbaycan-İran arasındakı dostluq, ikincisi, qarşılıqlı siyasi iradə, üçüncüsü, bu layihələrin bir çox ölkələrə xidmət göstərməsi və qarşılıqlı fayda verməsi məsələsi. Bu, yeni əsas məsələlərdən biri olan layihədir.

Təbii ki, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı da həmişə bizim diqqət mərkəzində olub və hesab edirəm ki, biznes dairələri, Azərbaycan, İran iş adamları rəhbərlikdən, yəni siyasi rəhbərlikdən gələn bu mesajları düzgün qəbul edəcəklər və öz fəaliyyətlərində bunu rəhbər tutaraq, konkret iş görməklə bizim ticari-iqtisadi əlaqələrimizi daha da gücləndirəcəklər. Yenə də ümid edirəm ki, növbəti dəfə biz burada görüşəndə bu salon tam dolu olacaq.

Bir daha xoş gəlmisiniz, hörmətli cənab Prezident, öziz qar-daşım.

Hörmətli iranlı dostlarımıza da xoş gəlmisiniz deyirəm. Sağ olun.

* * *

Sonra İran Prezidenti çıxış etdi.

Prezident Məsud Pezeşkiyanın çıxışı

- Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti, öziz qar-daşım cənab İlham Əliyevə bizə göstərdikləri qonaqpərvərliyə, bizi səmimi qarşıladıklarına, qarşılıqlı əlaqələrimizin konstruktiv şəkildə davam etməsi ilə əlaqədar ümidverici bəyanatına görə bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Burada Sizin xidmətinizdəyəm və inanırıq ki, əlaqələrimiz əvvəllər olduğu kimidir, - biz onsuz da bir yerdə idik, - aramızdakı sərhəd elə bil qonşu və ailə arasında olan sərhəddir, hərsə bir tərəfdə bir divar və bir qapıya malikdir, amma həmişə bir yerdədir, bir-birini görürlər və bir-biri ilə əlaqələrə malikdirlər. Biz görək bir-birimizə kömək edək, Azərbaycan xalqı və İran xalqı üçün nailiyyətlərimizi, istehsalımızı, elmimizi və mədəniyyətimizi qarşılıqlı olaraq bölüşək və ondan faydalanaq, hər iki tərəfin qazanacağı bir mühiti yaradaq.

Əziz qar-daşımın vurğuladığı kimi, Azərbaycan və İran nəqliyyat marşrutlarının kəşiməsində yerləşən ölkələr olaraq aramızdakı əsas nəqliyyat dəhlizlərini və marşrutlarını - bizimlə Rusiya arasında "Şimal-Cənub", həmçinin "Şərq-Qərb" nəqliyyat marşrutlarını həyata keçirə bilərlər. Bu isə ticarətin, elmin, mövcud təcrübənin və texnologiyamızın ötürülməsinə lazımi şərait yaradır.

Bizim bir çox qonşu ölkələrin rəhbərləri ilə görüşlərimdə həmişə belə bir ideyanı qaldırmaşam və bu, həttə tələb olurdur, o cümlədən də daim beynimdə olub ki, niyə biz birlikdə bir qatara minərək Pakistan, İran, Azərbaycan, Türkiyəyə, İraqa, Ərəbistana səfər etməyək. Axı, bir-birimizlə bu əlaqələri rahat şəkildə yaratmaq üçün nə problem var ki...

Oxşar mədəniyyət və sivilizasiyaya, qədim tarixə və qohumluq əlaqələrinə malik islam ölkələri, - bütün qonşularımız bir-biri ilə bir neçə minillik əlaqələrə malikdir, - nəyə görə biz belə əlaqələr üçün münasib mühit yaratmayaq. Belə bir mühitin yaradılması üçün ilk addım ticarətlə, mədəniyyətlə, elmə başlayır. Universitetlərimiz bir-biri ilə əlaqə yarada, elm, texnologiya və mədəniyyət sahələrində əldə etdikləri təcrübələri bölüşə bilərlər. Ticarət və sənaye sahələrində çalışan insanlarımız bu istiqamətlərdə təcrübələrini regionun və bizim özümlərimizin ehtiyaclarımız üçün bir-birinə ötürsünlər. Regionumuzda möv-

cud olan bazar bizim ehtiyacımızı təmin edir və bütün dünyanı təmin edə bilər. Bu bazar İran üçündür, Azərbaycan üçündür, Pakistan üçündür, Əfqanıstan üçündür. Biz özümlərimiz üçün belə bir bazar yarada bilərik və bu, bizim iradəmizdən asılıdır. Bizim iş adamlarımız, tacirlərimiz, Azərbaycanda siz əvəzlər bir-birinizlə müştərək olub birgə investisiya qoyuluşunu həyata keçirir. Biz Azərbaycanda, siz İranda, biz və siz İraqda, Pakistanda, pakistanlılar isə bizimlə, yeni bir-birimizlə sıx əlaqələrə malik bir birlik yarada bilərik. Daha sonra yollarımızı açaraq, mövcud texnologiyamız, təcrübəmiz, elminizi bir-birimizə ötürə bilərik. Rıfahın, sülhün və sabitliyin, inkişafın və azadlığın mövcud olduğu bir gələcəyi özümlə, bölgəmiz və cəmiyyətlərimiz üçün yarada bilərik. Regionun təhlükəsizliyini biz özümlə qoruya bilərik. Başqa yerdən gələn böyük təhlükəsizliyin yaradılmasına ehtiyacımız yoxdur. Böyüklərimiz bir yerdə oturub problem və itxılafları həll edə bilərlər. İnanıram ki, yuxarı səviyyədə itxılaflar mövcud olsun, aşağıda bəziləri var və əlbəttə, onları da xaricdən təhrik edirlər. İstəmərlər ki, eyni mədəniyyət və ənənələrə malik qonşu ölkələr arasında və bölgədə sağlam əlaqələr yaransın. Biz aramızda mövcud olan uzun tarixə malik sağlam əlaqələrin bəziləri tərəfindən müxtəlif bəhanələrlə pozulmasına və pisləşməsinə imkan verməməliyik. İranda, elə öz cəmiyyətimizdə də hadisələrin baş verməsini üroyi istəməyənələr var. Ehtimal ki, ola bilər burada da olsun. Ehtimal ki, İraqda, Əfqanıstanda da ola bilər olsun. Lakin vacib olan odur ki, ticarət və investisiya bir-birini tamamlasa və biz təhsildə, sənayedə, elmdə, mədəniyyətdə səmimi və dərindən əlaqələr qura bilsək, idmançılarımız və in-cəsonət xadimlərimiz bir-biri ilə görüş-çərsələr, əlaqələri olsa sülh və təhlükəsizlik dolu bir region yarada bilərik. Mən burada əziz qar-daşım, möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevin yanındayam. İlk saatlardan bir-birimizə səmimiyyətimizi və sədaqətimizi bildirdik. Bütün sahələrdə əməkdaşlıq etməyə hazır olduğumuzu bildirdik. Bizim və Azərbaycanın ərazisi Şərqin Qərbə, Şimalın Cənuba birləşməsi üçün dördüylə ola bilər. Biz elə bir coğrafi məkanda yerləşirik ki, bu bağlantıları bərkəndə edə bilərik. Belə bir iş təbii olaraq avtomobil yolu, dəmir yolu, liman, ticarət əlaqələri, habelə keçə biləcəyimiz sərhədlər istəyir. Əlbəttə, rabitə və proqram təminatları sistemlərinin mütləq şəkildə öz

prinsipləri var. Birlikdə öyləşə və bunları planlaşdırmaqla bilərik. Rahat, etimad və arxayınlıqla irəliləyə gedə bilərik. Qəti və mütləq şəkildə bir-birimizin ərazi bütövlüyünə, siyasətinə və təhlükəsizliyinə hörmət etməliyik. Bir-birimizin daxili işlərinə müdaxilə etmək niyyətimiz olmamalıdır. Bu, bizim inandığımız amildir. Qardaşlarla danışılarda doğmaqlıq hissəsinə malik oldum. Biz burada həqiqətən qardaşlıq və qohumluq hissəsinə malik edirik. Qonşuluqla yanaşı, bura bizim üçün həqiqətən də fərqli yerdirdi, mənim Avropaya və ya Afrikaya gətməyimlə Azərbaycana gəlməyim arasında böyük fərq var. Ümumiyyətlə, müqayisə olunası deyil. Yəni bura o yerdirdi ki, adam mədəniyyəti, dili və insanları ilə tanış olduğunu hiss edir. Yeməyi, ümumiyyətlə, hər şeyi tanıyırdı. Baxırsan və elə bilirsən ki, sənin-kidir. Bu tanışlıq həssəsinin nəticəsi olaraq, həqiqət, birlik və yoldaşlıq hissələri qanunlarda, qaydalarda və əlaqələrdə də özünü göstərməlidir. Biz bu amilin özünü göstərməsinə hazır və qərarlıyıq.

Mən bu gün şəhər buraya gəlməmişdən əvvəl Ali Rəhbərin qəbuluna getdim, o da Sizə salam göndərdi və təkid etdi ki, buradakı bacı və qardaşlarımızla əlaqələrimizi daha səmimi və dərindən edək. Bu, Ali Rəhbərin inancını və etiqadını, mənə verdiyi tövsiyədir. Burada olmağımız bir-birimizlə əlaqə qurmaq üçündür. Mən inanıram ki, biz əl-ələ verərək problemlərimizi həll etməyə qadırıq. Bütün sahələrdə qüdrətli ölkələrə çatmaqla ki, onların özləri də bunu təsəvvür edə bilməzlər. Kifayətdir ki, bir-birimizə etimad göstərək, elminizi, təcrübəmizi, bacarıqlarımızı bölüşək, cəmiyyətlərimizi inkişafa, bacısalığına və vəhdətə çatdıraraq. Əminəm ki, əgər bizim istehsalçılar və investitorlar bir-biri ilə şərik olsalar, qarşılıqlı investisiya yatırırlar, çərçivə və qaydalarda vahid baxışa nail olsalar, regionumuzda könər qüvvələrə varlığını ehtiyacımız olmayacaq. O yerdəki ki, bir sərhəddən digər sərhədə iqtisadiyyat və ticarət hərəkət edir, artıq o sərhəddən silah və hərbi qüvvə keçməyəcək. Ticarət təhlükəsizlikdir, sülhdür, qardaşlıqdır. Biz bunu ölkələrimizin qanunlarını, bir-birimizə hörməti və ya məhdudiyyətlərimizi, üzrlərimizi qəbul etməklə gücləndirə bilərik.

Mən öziz qar-daşım möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevə bizə və ümumiyyətlə, İrandan gələn əlaqələrimizə göstərdiyi qonaqpərvərliyə görə minnətdarlıq edirəm. Həqiqətən də, minnətdarlıq edilsə. Ümid edirəm ki, bu, növbəti uğurun başlanğıcı olacaq. Şəhriyardan iki bənd şeir deyərək sözlərimi tamamlayıram:

*Bir ucaydım bu çırpınan yelənə,
Bağlaydım dağdan aşan səlinə,
Ağlaydım uzaq düşən elinə,
Bir görəydim ayrılığı kim saldı?
Ölkəmizdə kim qırıldı, kim qaldı?
Mən sənintək dağa saldım nəfəsi,
Sən də qeytər, göylərə sal bu səsi,
Bayquşun da dar olmasın qəfəsi,
Burda bir şir darda qalıb bağırır,
Müritvətsiz insanları çağırır.*

Sağ olun.

◆ İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın
Azərbaycana rəsmi səfəri

Azərbaycan-İran münasibətlərində yeni səhifə

İran Prezidenti Fəxri xiyabanda Ulu Öndərin məzarını ziyarət edib

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan aprelin 28-də Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri,

müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramla yad edib, məzarı önünə əklil qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi yad olunub, məzarı üzərinə tər güllər düzülüb.

Şəhidlərin xatirəsinə ehtiram

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan aprelin 28-də Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Məsud Pezeşkiyan Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə həyatlarını qurban vermiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə ehtiramla yad edib, "Əbədi məşəl" abidəsinin önünə əklil qoyub.

Sonra Bakının ən hündür nöqtəsindən paytaxtın mənzərəsini seyr edən ali qonağa Şəhidlər xiyabanının tarixi və şəhərdə görülən abadlıq-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

İran Prezidenti Məsud Pezeşkiyan Bibiheybət məscidini ziyarət edib

İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyan aprelin 28-də Bibiheybət məscidini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ali qonağı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov qarşıladılar.

İran Prezidentinə Bibiheybət məscidi haqqında məlumat verilərək bildirilib ki, Azərbaycanlı islam memarlığı abidələrinin ən əhəmiyyətli nümunəsi olan bu məscid XIII əsrdə Mahmud ibn Səd tərəfindən yeddinci imam Musa əl-Kazımın qızı Həkimə xanımın məzarı üzərində tikilib. Məhəmməd (s) peyğəmbərin

nəslindən olduğuna görə Həkimə xanımın məzarı yerləşən bu məkan məscid tikilməzdən əvvəl də müqəddəs sayılırdı.

Məscidin tikilməsi ilə bura insanların ziyarətgahına və ibadətə çevrilib. Qeyd olunub ki, məscid keçmiş SSRİ

ərazisində dinə qarşı mübarizə zamanı 1936-cı ildə bolşeviklər tərəfindən tamamilə dağıdılmışdı. Azərbaycanın müstə-

qilliyi bərpa edildikdən sonra ölkədə məscidlərin bərpasına başlanıldı. Məscidin dağıdıldığı yerdə yenidən tikilməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin, kompleks şəklində salınması işləri isə Prezident İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Məscidin Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın qaydından tamamilə dağıdılmışdı. Azərbaycanın müstə-

qilliyi bərpa edildikdən sonra ölkədə məscidlərin bərpasına başlanıldı. Məscidin dağıdıldığı yerdə yenidən tikilməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin, kompleks şəklində salınması işləri isə Prezident İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Məscidin Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın qaydından tamamilə dağıdılmışdı. Azərbaycanın müstə-

Səfər başa çatdı

İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfəri aprelin 28-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

İran Prezidentini hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

İran parlamentinin üzvü: "Prezident Pezeşkiyanın Azərbaycana səfəri iqtisadi baxımdan tərəflər üçün çox faydalıdır"

"Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan səfəri iki ölkə arasındakı əlaqələrin inkişafı, o cümlədən iqtisadi baxımdan tərəflər üçün çox faydalıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İran İslam Şurası Məclisinin (parlamentin) Milli təhlükəsizlik və xarici siyasət komitəsinin üzvü Əbülfəz Zöhrəvənd İRNA xəbər agentliyinə açıqlamasında deyib.

"Prezidentin səfəri zamanı Azərbaycan ilə əlaqələrin əhəmiyyətli inkişaf etdirilməsi gündəmdə olacaq. Bu səfər iqtisadiyyatın və qarşılıqlı ticarətin inkişafı baxımından hər iki dövlətə fayda qazandıracaq" deyən İran parlamentinin nümayəndəsi qeyd edib ki, qarşılıqlı əməkdaşlıq kənar qüvvələrin regiona müdaxiləsinin qarşısını almaqla yanaşı, global xarakter daşıyan iqtisadi la-

hiyələrin həyata keçirilməsini şərtləndirir. "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin əhəmiyyətini nəzərə çatdıran Ə.Zöhrəvənd bildirib: "Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi strateji əhəmiyyət daşıyan layihədir. Bu dəhliz İran ilə Azərbaycanın iqtisadiyyatının inkişafına yeni imkanlar yaradaraq, qarşılıqlı ticarətin də inkişafına töhfə verəcək, gəlirləri artıracaq, əhalinin məşğulluğunu təmin edəcək".

Azərbaycan ilə İranın bir sıra beynəlxalq platformalarda əməkdaşlıq etdiyini xatırladan İran parlamentinin üzvü vurğulayıb ki, hər iki xalq ortaq mədəniyyətə, tarixə və dinə malikdir, bunlar da xalqların və dövlətlərin yaxınlaşması üçün böyük zəmin yaradır.

Ə.Zöhrəvənd Xəzər dənizində ekoloji mühitin qorunması istiqamətində də İran ilə Azərbaycanın əməkdaşlığını zəruri hesab edib.

Əlaəddin BORUCERDİ: "Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan səfəri regionda təhlükəsizlik baxımından əhəmiyyətli addımdır"

"İranın 14-cü hökumətinin siyasətinin əsas prioritetlərindən biri yaxın qonşularla münasibətlərin inkişafıdır. Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan səfəri regionda təhlükəsizliyin dayanıqlı olması və ikitərəfli əlaqələrin inkişafı istiqamətində atılan əhəmiyyətli addımdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İran İslam Şurasının (Parlament) Milli təhlükəsizlik və xarici siyasət komitəsinin üzvü Əlaəddin Borucerdini bildirib ki, qonşularla siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələrin genişləndirilməklə İranın xarici siyasət kursunun əsasını təşkil edir. "Bu baxımdan Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan səfəri dövlət üçün mühüm və qarşılıqlı faydalı əla-

qələrin inkişafına əsaslı töhfə verəcək" deyən İran parlamentinin üzvü vurğulayıb ki, ölkə Prezidentinin Azərbaycan səfəri İran-Azərbaycan münasibətlərinin bərpası yolunun davamıdır.

Prezident Məsud Pezeşkiyanın Azərbaycan səfərinin faydalı olacağına əminliyini bildiren Ə.Borucerdini deyib: "Çətin anlarda qonşular problemlərin həllində yaxından kömək göstərərək dostluq nümayiş etdirirlər. Hər tərəfli əməkdaşlıq əlaqələri regionda təhlükəsizliyin dayanıqlı olmasını təmin edir".

İran parlamentinin Loristan vilayətindən deputatı Əlaəddin Borucerdini qeyd edib ki, İran və Azərbaycan regionda terrorçuluğa və beynəlxalq cinayətkarlığa qarşı birgə, təsirli mübarizə aparmaq potensialına malikdirlər.

Qlobal Cənub QHT Platformasının təsis konfransının iştirakçılarına

Hörmətli konfrans iştirakçıları!

Bu gün Qlobal Cənubun həyatında vacib gündür. 100-dən artıq ölkənin nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin iştirakı ilə ilk dəfə Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunur.

Çox şadiq ki, keçən ilin noyabrında Bakıda COP29 çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin QHT-lərinin Cənub-Cənub əməkdaşlığı üzrə baş tutan beynəlxalq konfransı zamanı Azərbaycan Milli QHT Forumunun Qlobal Cənub QHT Platformasının yaradılması barədə təşəbbüsü güclü dəstək qazanmışdır. Bununla əlaqədar 140-a yaxın ölkədən 1000 nəfərdən çox QHT təmsilçisi və ictimai fəal birgə boyanmış imzalamışdır.

100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın QHT-nin birləşdiyi COP29 QHT Koalisiyasının sonrakı dövrdə Qlobal Cənub QHT Platformasının təsisatlanması məqsədilə təşəbbüs qrupuna çevrilməsi birgə, koordinasiya və maliyyə ehtiyacı aydın nümayiş etdirmişdir.

Şəxsləndirilmiş xarici siyasət yürüdən Azərbaycan 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatına 2019-2023-cü illərdə sədrlik edərək, inkişaf etməkdə olan ölkələrin maraqlarını qətiyyətlə müdafiə etmiş, mühüm qlobal təşəbbüslərlə çıxış etmişdir. Bu dövr ərzində tərəfimizdən fərqli iqtisadi durumda olan üzv dövlətlərə, o cümlədən COVID-19 zamanı 80-dən artıq ölkəyə humanitar və maliyyə yardımları göstərilməsi, Qoşulmama Hərəkatının təsisatlanması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır.

Qlobal Cənubun güclü səsinə çevrilən Azərbaycan bu platformanın möhür Qoşulmama Hərəkatına və COP29-a sədrlik dövrlərində fəaliyyətinə verilən yüksək qiymət kimi qəbul edir. İnanıram ki, Qlobal Cənub QHT Platforması xalqlarımızın səsinin eşidilməsi, mövqələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onların haqlarının qorunması və hüquqlarının təmin edilməsi işinə böyük töhfə verəcəkdir.

Azərbaycanın Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimal arasında fəal dialoq, o cümlədən qarşılıqlı anlaşma mühiti yaratması, uzun illər ərzində nail olunması müəkkəb olan konsensus üçün davamlı şəkildə tarazlaşdırıcı Bakıda təsisatması COP29 zamanı "Bakı sığrayışı"nın əldə edilməsi ilə nəticələnmişdir. Biz Azərbaycanın evsahibliyi ilə keçirilmiş və 197 ölkədən 80 minə

yaxın iştirakçının qatıldığı COP29-da tarixi uğurlara imza atdığı və ölkəmiz haqlı olaraq COP29 irsi ilə fəxr edir.

Azərbaycan fəal diplomatiya vasitəsilə Qlobal Şimal və Qlobal Cənub arasında mövqe fərqliliklərini aradan qaldırmaq, daha inklüziv və effektiv dialoqu inkişaf etdirmək üçün bu gün də əzmlə çalışır. Lakin bu prosesdə uğura nail olmaq yolunda ən böyük maneə Qlobal Cənub və Qlobal Şimal arasında illər ərzində formalaşmış etimadsızlıqdır. Biz bu disbalansı aradan qaldırmaq məqsədilə Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimal arasında körpü rolunu öz üzərimizə götürərək etimad quruculuğu işinə yeni töhfələr vermək əzmindəyik.

İqtisadi və siyasi transformasiyadan uğurla keçmiş, hərbi təəcüzlə üzləşmiş, ərazi bütövlüyü və suverenliyini öz gücünə tam bərpə etmiş bir dövlət kimi Azərbaycan az inkişaf etmiş, inkişaf etməkdə olan ölkələrin və bütövlükdə Qlobal Cənubun üzvləşdiyi problemləri dərdindən dərk edir. Biz bu məkanda homrəyliyin, əməkdaşlığın və davamlı inkişafın təşviqinə daim sadiqlik.

Azərbaycan hər zaman qarşılıqlı hörmət və birgə inkişaf prinsiplərinə əsaslanan siyasət aparır. Təəssüflər olsun ki, hazırda Qlobal Cənub təmsil edən bir sıra ölkələrin hələ də əziyyət çəkdiyi əsas problemlərdən biri də bəzi Qərbi ölkələrinin yürütdüyü neokolonializm siyasətidir. Biz müstəmləkəçiliyin bütün formalarını və təzahürlərini qətiyyətlə rədd edirik, xalqlara faciələr, köləlik, iztirab gətirən bu cür davranışları qəbul edilməz hesab edirik.

Azərbaycan ölkələrinin daxili işlərinə qarışmamaq prinsipinə əməl edən, xalqların siyasi sistemlərinə, mədəni, etnik, dini fərqliliklərinə hörmət edən, dinlərarası, sivilizasiyalararası, mədəniyyətlərarası dialoqu daim güclü təşviq edən ölkədir. İnanıram ki, birgə fəaliyyətimizlə xalqlarımız üçün daha işıqlı bir gələcək, yeni, ədalətli dünya düzeni qura bilərik.

Qlobal Cənub QHT Platformasının fəaliyyətinə uğurlar arzu edir və hər bir iştirakçını bu əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik edirik!

Azərbaycana hər zaman güvənə bilersiniz!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 aprel 2025-ci il

Syerra-Leone Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Culus Maada Bioya

Hörmətli cənab Prezident!

Syerra-Leone Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost xalqınıza əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 aprel 2025-ci il

Cənubi Afrika Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Matamela Siril Ramafozaya

Hörmətli cənab Prezident!

Cənubi Afrika Respublikasının milli bayramı - Azadlıq Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda bütün xalqınıza öz adından və Azərbaycan xalqı adından ön səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı çatdırıram.

İnanıram ki, xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq Azərbaycan ilə Cənubi Afrika arasında dövlətlərarası əlaqələrin möhkəmləndirilməsi və əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi

yolunda birgə səylərimizi bundan sonra da uğurla davam etdirəcəyik.

Belə bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost xalqınıza daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 aprel 2025-ci il

Leyla Əliyeva Nepalın Prezidenti Ramçandra Paudellə görüşüb

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Katmanduya səfəri zamanı Nepalın Prezidenti Ramçandra Paudel ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüş zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin salamlarını Nepalın Prezidentinə çatdıran Leyla Əliyeva iki ölkə arasında dostluq münasibətlərinin önəmli bir daha vurğulayıb.

COP29 zamanı Bakıya səfər etdiyini xatırladan Prezident Ramçandra Paudel Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşünün tarixi əhəmiyyətini qeyd edib və aparı-

lan müzakirələrin ölkələrarası əlaqələrin inkişafına tökan verəcəyini bildirib.

Leyla Əliyeva Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Nepalda bir sıra layihələrin icra-

sının nəzərdə tutulduğunu, səfər çərçivəsində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar

üçün reabilitasiya mərkəzi, eləcə də Katmanduda şəhər xəstəxanasına ziyarət edildiyini bildirib.

Heydər Əliyev Fondunun Nepalda dəstək layihələrinin, eyni zamanda sosial və səhiyyə sahələrini əhatə edəcəyi diqqətə çatdırılıb.

Görüşdə mövcud əlaqələrin müxtəlif sahələri, o cümlədən humanitar və iqlim dəyişmələri, davamlı inkişaf məsələlərini əhatə etməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Prezident Ramçandra Paudel Azərbaycan və Nepal arasında əlaqələri, o cümlədən Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirərək, göstərilən dəstəyə görə təşəkkürünü bildirib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova İran İslam Respublikası İslam Şurası Məclisinin Sədrinə başsağlığı məktubu ünvanlayıb

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri Sahibə Qafarova İran İslam Respublikası İslam Şurası Məclisinin Sədri Baqer Qalibafa başsağlığı məktubu ünvanlayıb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, parlamentin Sədri İranın Bəndər Abbas şəhərindəki Şəhid Rəcəi limanında baş vermiş partlayış nəticəsində insanların həlak olması və ya-

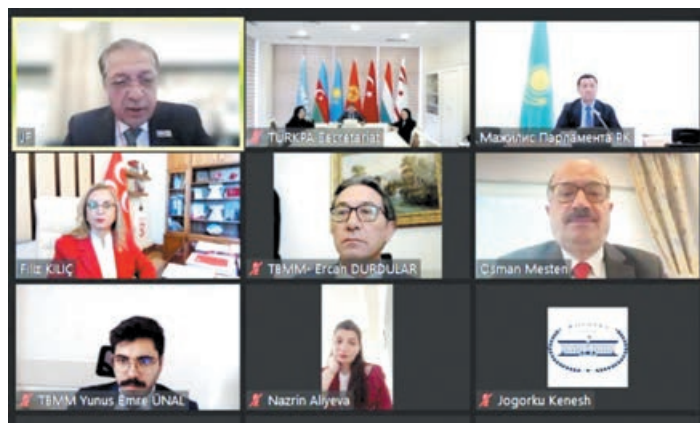
ralanması ilə əlaqədar kədərləndiyini bildirib. Spiker İran İslam Respublikası İslam Şurası Məclisinin Sədrinə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün İran xalqına öz adından və Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatları adından dərin hüznə başsağlığı verib, həlak olanlara Allahdan rəhmət diləyib, yaralananların tezliklə sağlamlarını arzulayıb.

"Azərbaycan"

TÜRKPA-nın Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının onlayn iclası keçirilib

Aprelin 28-də Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasının (TÜRKPA) Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının "TÜRKPA-ya üzv dövlətlərdə ombudsman təsisatları" mövzusunda həsr olunmuş videokonfrans formatında 12-ci iclası keçirilib.

İclasda Azərbaycan nümayəndə heyətini Milli Məclisin deputatı, TÜRKPA-nın Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının üzvü Cavanşir Feyziyev təmsil edib. O, çıxışında TÜRKPA-ya üzv dövlətlərdə ombudsman təsisatlarının dövlətlə vətəndaş arasında körpü rolunu oynaya-

raq hüquq və ədalətin təmini nə xidmət etdiyini bildirib, Azərbaycanda Ombudsman təsisatının fəaliyyəti barədə danışıb.

Daha sonra komissiya iclasının əsas mövzusunda dair hesabat məruzəsi və tövsiyə qərarları, habelə komissiya çərçivəsində

hazırlanmış "TÜRKPA-ya üzv dövlətlərdə yaşayış icazələrinin asanlaşdırılması haqqında", "Əqli mülkiyyət hüquqlarının müdafiəsi haqqında" model qanun layihələri müzakirə edilib, müvafiq qərarlar qəbul edilib.

"Azərbaycan"

Fidan Hacıyevanın II Beynəlxalq Opera Festivalında Leyla Əliyevanın şeirlərinə bəstələnmiş mahnılar ifa olunub

II Beynəlxalq Opera Festivalının altıncı günündə Azərbaycanın Xalq artisti Fidan Hacıyevanın "Arzu" adlı solo konserti olub. Opera müğənnisi Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın şeirləri və bəstəkar Eldar Həsənovun musiqisi əsasında hazırlanmış əsərləri ifa edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir "Sənət" Uşaq Musiqi və İncəsənət Mərkəzində baş tutub. Konsertdə şeirlərin müəllifi Leyla Əliyeva iştirak edib.

Vokal əsərləri balet artistlərinin iştirakı ilə xoreoqrafik nömrələrlə müşayiət olunub. Konsertdə "Səni niyə belə sevirəm", "Bir söz söylə", "Payız", "Yay gecəsində", "Arzu", "Şeşli qala" şeirləri və müəllifin digər əsərləri əsasında romanslar səsləndirilib.

Fidan Hacıyevanın II Beynəlxalq Opera Festivalı aprelin 23-dən 29-dək Bakıda keçirilib. Yeddi gün ərzində paytaxtın müxtəlif məkanlarında tanınmış azərbaycanlı və xarici ifaçıların, gənc opera müğənnilərinin, eləcə də 6-16 yaşarası istedadların iştirakı ilə konsertlər təşkil olunur.

Bakıda "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" Forumu işə başlayıb

Aprelin 28-də Bakıda "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı forum işə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin forum iştirakçlarına müraciətini səsləndirib.

Sonra forumla bağlı videoçarx nümayiş etdirilib.

Tədbir çərçivəsində Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olunub. Forumda Kuala Lumpur şəhərinin sabiq meri, BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN-Habitat) üzrə keçmiş icraçı direktoru **Maimunah Mohd Sharifin** videoformatda çıxışı dinlənilib. Tədbirin əhəmiyyətindən danışan Maimunah Mohd Sharifin sözlərinə görə, bu qədər nümayəndənin tədbirdə iştirakı vətəndaş cəmiyyətinin səsinin gələcəyin birgə qurulmasında mühüm rol oynayacağını göstərir. O, Azərbaycana global səhnədə liderlik fəaliyyətinə və Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə verdiyi dəyərli töhfələrə görə təşəkkür edib. Qeyd edib ki, Azərbaycanın bu liderliyi çətin geosiyasi şəraitdə xüsusilə əhəmiyyət daşıyır. Birlikdə fəaliyyət təşəbbüsü ölkələrin səslərinin daha güclü şəkildə eşidilməsinə və dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olunmasında mühüm rol oynayır.

Tədbirdə çıxış edən SMACHS Fondunun təsisçisi və baş direktoru, Keniya Prezidentinin qızı **Charlene Ruto** bildirib ki, Azərbaycan iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə və dayanıqlı inkişaf məqsədləri istiqamətində öz səylərini ortaya qoyub. "Qlobal Cənubun gücünün artırılması mühümdür. Qarşılaşdığımız çağırışlar bizə ciddi təsir göstərir. Biz bir məqsəd ətrafında birləşməli, tərəqqiyə çatmaq üçün məsuliyyətimizin fərqi olmadığını almalıyıq. Birlikdə müqavimətimizi gücləndirməliyik", - deyə Charlene Ruto vurğulayıb.

O, çıxışında Azərbaycanın Qlobal Cənub daim təşviq etdiyini və Qlobal Şimalla dialoqun inkişafına töhfə verdiyini də vurğulayıb. Azərbaycan Respublikasının QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin icraçı direktoru **Aygün Əliyeva** deyib ki, forum 700-dən çox təşkilatı birləşdirir, iqtisadi, siyasi və sosial məsələlərin müzakirəsi üçün ideal bir platforma yaradır: "Təəssüf ki, Cənubda yaşayan ölkələrin böyük bir qismi hələ də müstəmləkəçilik və yoxsulluq kimi çətinliklərlə qarşı-qarşıyadır. Azərbaycan isə daim dayanıqlı inkişafa öz layiqli töhfəsini verir. Bu halların qarşısının alınması üçün ölkəmiz bütün sahələrdə həmin dövlətlərin yanında olub, bir sıra beynəlxalq təşəbbüsləri QHT-lərlə birgə həyata keçirib.

Bu gün biz yerli QHT-lərin beynəlxalq layihələrdə fəal iştirakını sistemli şəkildə dəstəkləyirik. Birgə layihələrin həyata keçirilməsi

üçün çoxsaylı təşəbbüslər uğurla reallaşdırılır. Sevincdirici haldır ki, Cənub QHT-lərinin Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük maraq göstərdiyini açıq şəkildə görürük. İki gün ərzində müzakirə olunacaq məsələlər, imzalanacaq əməkdaşlıq memorandumları gələcəkdə QHT-lər arasında birgə fəaliyyətin daha da genişlənməsinə xidmət edəcək", - deyə A.Əliyeva vurğulayıb.

UNDESA-nın İqtisadi və Sosial Məsələlər Departamenti və QHT Şöbəsinin rəisi **Wook-Jin Chang** Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi forumun yalnız danışmaq üçün deyil, həm də dinləmək və yeni məlumatlar öyrənməyə xidmət etdiyini söyləyib. O qeyd edib ki, Qlobal Cənub təşəbbüsü, sadəcə, nəzəri ideya olmaqla kifayətlənməməlidir. "İnkişaf etmiş ölkələr texnologiyalarını və təcrübələrini paylaşmaqla global ədalətin bərqərar olmasına real töhfə verə bilərlər. İcmalar arasında sıx əməkdaşlıq və ictimai bərabərlik bizi daha da güclü və müstəsna tərəfdaş edir. Forumun yüksək səviyyədə keçirilməsinə tam inanırıq. Eyni zamanda perspektivləri öyrənmək və yeni əməkdaşlıq imkanlarını araşdırmaq üçün də bu platforma əvəzsiz fürsətdir", - deyə forum iştirakçısı əlavə edib.

BMT-nin Azərbaycandakı rezident-əlaqələndiricisi **Vladanka Andreyevanın** sözlərinə görə isə, təcrübəli səslərin Qlobal Cənub çərçivəsində ucaldırılması olduqca vacibdir. Əsas dəyişikliyin gücü bizim birləşmək qabiliyyətimizdədir. Müxtəlif sektorlar və sahələr arasında əməkdaşlıq bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

O qeyd edib ki, müxtəlif ölkələrin bir araya gəlməsi, iqlim maliyyələşməsi, adaptasiya və birgə həll yolları faydalı və səmərəli tərəqqiyə yol açır. "Biz 2030-cu ildən cəmi beş il ayırır və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə çatmaq üçün doğru yoldayıq. Hazırda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin üçdəbiri ya dayandırılıb, ya da geriləyir. Bir çox ölkələr iqlim dəyişikliyi və yoxsulluğun aradan qaldırılması sahəsində ciddi çətinliklərlə üzləşirlər. Bu səbəbdən dövlət və özəl sektor birlikdə çalışaraq maliyyənin gücləndirilməsi və təşəbbüslərin artırılması üçün daha fəal addımlar atmalıdır", - deyə Vladanka Andreyeva əlavə edib.

Ekvadorun keçmiş xarici işlər naziri və UNITAR-in prezidenti **Luis Gallegos** Qlobal Cənub QHT Forumunun əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verəcəyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, baxqları-

mız arasında əməkdaşlığı artırmalıyıq. Cənub-Cənub arasında əməkdaşlığa xüsusilə ehtiyac olduğunu deyən L.Gallegos qeyd edib ki, dünyaya hər gün yeni çağırışlarla üzləşir və biz yeni pandemiyalara hazır olmalıyıq. Pandemiya təhlükəli istənilən dövlətə təsir edir və hər bir insan buna diqqət etməlidir. Pandemiyanın təsirləri nəzərə alınmalı və qarşısını almaq üçün global səviyyədə tədbirlər görülməlidir. Qarşılaşdığımız problemləri dialoq yolu ilə həll etmək və müsbət nəticələr doğurur", - deyə Nabil Ayad əlavə edib.

Böyük Britaniyanın "Loughborough" Universitetinin Diplomatiya və Beynəlxalq İdarəetmə Akademiyasının direktoru, akademik **Nabil Ayad** nəzərə çatdırıb ki, QHT-lər global dəyişikliklərə nəzarət baxımından dövlətlərin milli maraqlarını keşiyində dayanan mühüm qurumlardır. QHT-lər, xüsusilə iqlim tədbirlərinin irəlilədilməsində əsas güc kimi qəbul olunmalıdırlar. O qeyd edib ki, Bakıda keçirilən "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı forum vasitəsilə Azərbaycan bu istiqamətdə yüksək töhfələr verir.

"Bu gün Qlobal Cənub iqlim dəyişikliklərinin mərkəzində dayanır. Ən çox təsirlərə məruz qalan ölkələr məhz bu bölgədə yerləşir. Lakin bu çağırışlar qarşısında bizim böyük potensialımız var, öz ehtiyatlarımız və güclərimiz hesabına dayanıqlılıq təmin edə bilərik. QHT-lər unikal bir gücə malikdirlər. Sosial kapitalın gücləndirilməsi nəticəsində daha səmərəli iqlim tədbirlərinin həyata keçirilməsi mümkündür. Azərbaycan bu sahədə özünü ən səriştəli dövlətlərdən biri kimi göstərib. Azərbaycanın irəli sürdüyü təşəbbüslər iqlim məsələlərində olduqca təsirli və müsbət nəticələr doğurur", - deyə Nabil Ayad əlavə edib.

Braziliyanın Beynəlxalq Münasibətlər üzrə Tədqiqat İnstitutunun direktoru, professor **Almir Lima Nascimento** deyib ki, yaradılan yeni Qlobal Cənub QHT Platforması re-

gional və global çətinlikləri təşəbbüslə həll etməyə yönələcək. O bildirib ki, hazırda sosial və iqtisadi sahələrdə bir çox problemlərlə üzləşirik. Bu platforma, Qlobal Cənub çərçivəsində vahid cəbhə olaraq ədalətsizliyə, yoxsulluğa və iqlim dəyişikliyi kimi digər global çağırışlara qarşı birgə mübarizəni vacib edir. Yeni şəbəkənin əhəmiyyəti üzvlər dövlətlər arasında qarşılıqlı əməkdaşlıqdan asılıdır və bütün şəbəkə üzvləri bundan faydalanmalıdır.

Özbəkistan parlament komitəsinin, "Yüksəliş" hərəkatının sədri **Bobur Bekmurodovun** fikrincə, QHT-lərin dünyadakı rolu yalnız sosial layihələrdə deyil, həm də sağlam dialoqun təşviqində və sülhü təmin etməkdə mühüm əhəmiyyətə malikdir. O qeyd edib ki, Özbəkistanda da bu sahədə böyük layihələr həyata keçirilir və QHT-lərin sayı son illərdə iki dəfə artıb. Bu, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı və ictimai fəallığın güclənməsinə dəlalət edir. Demokratik inkişafı hədəfləmək və bu istiqamətdə ardıcıl addımlar atmaq isə xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Onun sözlərinə görə, "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı Forumunun məhz Bakıda keçirilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dayanıqlı inkişafa verdiyi dəstəyin sübutudur. Azərbaycan çərçivəsində birgə həll yollarının axtarılması üçün mühüm bir platformadır. Burada aparılan debatlar və əldə olunacaq nəticələr gələcək üçün istiqamətverici rol oynaya bilər.

Pan-Afrika İqlim Ədaləti Aliyansının nümayəndəsi əlavə edib ki, Bakıda keçirilən bu forum məhz vacib məsələlərin müzakirə edilməsi və birgə həll yollarının axtarılması üçün mühüm bir platformadır. Burada aparılan debatlar və əldə olunacaq nəticələr gələcək üçün istiqamətverici rol oynaya bilər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqlim məsələləri üzrə nümayəndəsi **Muxtar Babayev** bildirib ki, ölkəmizin evsahibliyi etdiyi COP29 konfransı ölkəmiz üçün böyük uğur hekayəsidir. Bu, yalnız bi-

zim üçün deyil, dünya miqyasında iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin gücləndirilməsi baxımından da mühüm addım oldu. COP29-un nəticələri həm də beynəlxalq əməkdaşlığın yeni mərhələyə qədəm qoymasını göstərir. "Azərbaycanın COP29-da əsas prioritetlərindən biri inklüzivlik və şəffaflıq idi. Biz bütün vətəndaş cəmiyyətlərini, xüsusilə QHT-ləri bu prosesə cəlb etmək istədik və sevinirik ki, bu məsələdə tərəfdaşlarımız bizə dəstək verdilər. QHT-lərin prosesdən uzaq qalması mümkün deyildi. Əksinə, onlar müzakirə və qərarvermə prosesinin mərkəzində yer aldılar. Cəmiyyətin hər təbəqəsinin səsinə eşitmək və onları bu mübarizəyə qatmaq bizim üçün həyati əhəmiyyət kəsb edirdi. COP29-da digər bir məqsədimiz isə Cənub ilə Şimal regionları arasında körpü qurmaq olub. Bizim məqsədimiz yalnız öz bölgəmiz üçün deyil, bütün dünyanı sabitliyi və inkişafı üçün davamlı həllər tapmaq idi. Bu məqsədimizə böyük ölçüdə çatdığımızı inanırıq", - deyə M.Babayev vurğulayıb.

COP29-un İqlim Dəyişmələri üzrə Yüksək səviyyəli Çempionu **Nigar Arpadarainin** sözlərinə görə, qlobal iştirak təmin edilmədən global gündəlik öz mahiyyətini itirir. COP kimi təşəbbüslər bu şəraitdə son dərəcə vacibdir. Ortaq və praktiki mexanizmlər yaradılmalı, konkret icra mexanizmləri ilə təmin edilməlidir. Azərbaycanın COP29 çərçivəsində ədalətli mövqə nümayiş etdirdiyini xatırladan Nigar Arpadarai əlavə edib: "Çoxsaylı maraqlı tərəfləri birləşdirmək vacibdir. Həç bir saziş, nə qədər iddialı olsa da, əgər inam və insanların dəstəyi olmadan davamlı ola bilməz. Biz əldə etdiyimiz nəticələrdən dərs çıxarmalıyıq. Azərbaycan hər zaman həmrəyliyini göstərən tərəfdir. Biz Qlobal Cənubun səsinə ucaltmağa və Qlobal Şimalla dialoqa çalışmışıq".

Panel iclasında çıxış edən "Elm və Texnologiya üçün Bir kömər, bir yol" Aliyansı'nın baş katibinin müavini, professor **Renying Li** deyib ki, bu il Çin karbonayönümlü mənbələrinin azaldılması ilə bağlı əhəmiyyətli tərəqqiyə nail olub: "Bu sahədə əldə etdiyimiz təcrübəni dünya ilə paylaşmaq və global səviyyədə fəal iştirak etmək niyyətindəyik. Çin gələcəkdə karbonadan azad olan iqtisadiyyatı inkişaf etdirəcək və bu məqsədə doğru irəliləmək istəyir. Azərbaycan ilə dostluq əlaqələrimizin daha da inkişaf edəcəyinə, qarşılıqlı əməkdaşlığımızın daha da möhkəmlənəcəyinə əminik. Bu yolda biz səylərimizi birləşdirməliyik".

O, Azərbaycan və Çin arasında dostluq əlaqələrinin daha da güclənməyini vurğulayaraq əlavə edib: "Biz 'Bir kömər, bir yol' təşəbbüsü çərçivəsində birgə işləyərək global iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə apara-

cağıq. Bu əməkdaşlıq həm regionumuzda, həm də dünya miqyasında mühüm dəyişikliklərə səbəb olacaqdır. Gələcəyimiz üçün daha yaşıl, daha inkişaf etmiş və davamlı bir dünyanı görmək üçün birlikdə çalışmalıyıq. Əminəm ki, bu əməkdaşlıq və səylər daha yaxşı bir planet yaratmağa doğru mühüm addımlar atacaqdır".

Qazaxıstanın Mədəniyyət və İnformasiya Nazirliyinin Vətəndaş Cəmiyyəti Məsələləri Komitəsinin sədri **Gülbara Sultanova** bildirib ki, qeyri-hökumət təşkilatları aşağı həyat keyfiyyəti, iqlim dəyişikliyi, qəşqəmlər bərabərsizlik və qeyri-ədalətli ticarət də daxil olmaqla bir çox müasir problemlərin həllinə töhfə verə bilərlər. O qeyd edib ki, əməkdaşlığı daha da gücləndirməklə biz global problemləri birlikdə həll edə bilərik.

Birləşmiş Millətlər Universitetinin (UPEACE) Vyana və Cenevrədəki BMT ofisləri yanında səfiri **David Fernandez Puyana** diqqətə çatdırıb ki, Cənubi Qafqaz daim dəyişikliklərdən keçir. Günümüzdə bu region güclü və ilhamverici bir sülh prosesinə doğru irəliləyir. Səfir qeyd edib ki, Qlobal Cənub və Qlobal Şimalın qovuşduğu yerlərdə, qlobal iştirak təmin edilmədən global gündəlik öz mahiyyətini itirir. COP kimi təşəbbüslər bu şəraitdə son dərəcə vacibdir. Ortaq və praktiki mexanizmlər yaradılmalı, konkret icra mexanizmləri ilə təmin edilməlidir. Azərbaycanın COP29 çərçivəsində ədalətli mövqə nümayiş etdirdiyini xatırladan Nigar Arpadarai əlavə edib: "Çoxsaylı maraqlı tərəfləri birləşdirmək vacibdir. Həç bir saziş, nə qədər iddialı olsa da, əgər inam və insanların dəstəyi olmadan davamlı ola bilməz. Biz əldə etdiyimiz nəticələrdən dərs çıxarmalıyıq. Azərbaycan hər zaman həmrəyliyini göstərən tərəfdir. Biz Qlobal Cənubun səsinə ucaltmağa və Qlobal Şimalla dialoqa çalışmışıq".

Panel iclasında çıxış edən "Elm və Texnologiya üçün Bir kömər, bir yol" Aliyansı'nın baş katibinin müavini, professor **Renying Li** deyib ki, bu il Çin karbonayönümlü mənbələrinin azaldılması ilə bağlı əhəmiyyətli tərəqqiyə nail olub: "Bu sahədə əldə etdiyimiz təcrübəni dünya ilə paylaşmaq və global səviyyədə fəal iştirak etmək niyyətindəyik. Çin gələcəkdə karbonadan azad olan iqtisadiyyatı inkişaf etdirəcək və bu məqsədə doğru irəliləmək istəyir. Azərbaycan ilə dostluq əlaqələrimizin daha da inkişaf edəcəyinə, qarşılıqlı əməkdaşlığımızın daha da möhkəmlənəcəyinə əminik. Bu yolda biz səylərimizi birləşdirməliyik".

O, Azərbaycan və Çin arasında dostluq əlaqələrinin daha da güclənməyini vurğulayaraq əlavə edib: "Biz 'Bir kömər, bir yol' təşəbbüsü çərçivəsində birgə işləyərək global iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə apara-

Sonda Qlobal Cənub QHT Platformasının mərkəzi qərarlarının Bakıda yerləşməsi qərara alınıb. Azərbaycan 1 il müddətinə platformanın Baş Assambleyasına Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun İdarə Heyətinin sədri Ramil İskəndərli Qlobal Cənub QHT Platformasının müvəqqəti Baş katibi seçilib. 2026-cı ildə isə platformanın Baş Assambleyasının keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, forum aprelin 29-da başa çatacaq.

YAP nümayəndə heyətinin Çinə səfəri başa çatıb

Çin Xalq Respublikasında səfərdə olan Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti aprelin 25-də Çjetsyan vilayətinin paytaxtı Hancou şəhərindəki Çin Kommunist Partiyası vilayət komitəsinin partiya məktəbində bu ölkənin elmi-texniki nailiyyətləri və inkişaf təcrübəsinə həsr olunmuş seminarla qatılıb.

Daha sonra YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov nümayəndə heyətləri rəhbərlərinin

Çjetsyan vilayətinin qubernatoru Lyu Cie ilə görüşündə və

vilayət rəhbərliyinin adından verilən rəsmi ziyafətdə iştirak edib.

YAP nümayəndə heyəti, həmçinin "ağıllı şəhər" idarəetməsi, təhlükəsizlik, nəqliyyat və digər sahələrdə ən son elmi-texniki yeniliklərə nail olan Dahua Texnologiya şirkətinin mənzil-qəragahını və Syaocuqen kəndini ziyarət edib.

Aprelin 26-da nümayəndə heyətinin vilayətin lu şəhərindəki Beynəlxalq Ticarət Mərkəzi, 27-də isə Hancou Şəhər Planlaşdırılması Muzeyi, Hancou şəhər seyrangahı və Lonqtsin kondinin ziyarəti, eləcə də Sihu gölündə gözləntisi təşkil olunub.

Səfər aprelin 27-də başa çatıb.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Səfir Lu MEY: "Azərbaycan Prezidentinin Çinə səfəri 5 açar söz - yüksəliş, dəstək, əməkdaşlıq, dostluq və gələcək ilə səciyyələndir"

"Səfər zamanı iki ölkənin dövlət başçıları ədliyyə, iqtisadiyyat və ticarət, nəqliyyat, aerokosmik sənaye, elm və texnologiya, mədəniyyət və yerli idarəetmə sahələrində 20 "qızıl tərkibli" yekun sənədin imzalanmasının şahidi olublar".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu aprelin 28-də Bakıda keçirilən brifinqdə Çinin Azərbaycanı yeni təyin olunmuş səfiri Lu Mey deyib.

Səfir bildirib ki: "Digər məsələlərlə yanaşı, tərəflər investisiya əməkdaşlığı üzrə işçi qrupunun yaradılması, azad ticarət sazişi üzrə danışıqlara başlanılması, beynəlxalq avtomobil daşımaları üzrə hökumətlərarası sazişin imzalanmasının sürətləndirilməsi, mədəniyyət günlərinin və turizmin təşviqi tədbirlərinin birgə təşkili və s. kimi sahələrdə bir sıra konkret razılıqlar əldə ediblər ki, bu da əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə daha geniş imkanlar açır".

Lu Mey həmçinin bildirib ki, tərəflər "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşların vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş" imzalayıblar. Bu sənəd adi pasportlara malik vətəndaşların digər ölkəyə bir dəfəyə 30 gündən çox olmayan və 180 gün ərzində 90 gündən artıq olmayan vizasız daxil ola bilməsini nəzərdə tutur. Saziş iki ölkənin hökumətləri lazımı prosedurları yerinə yetirdikdən sonra qüvvəyə minəcək və səfirliyimiz müvafiq məlumatları vaxtında dərc edəcək".

Azərbaycan Prezidentinin Çinə səfərinin əsas məqamlarını 5 açar sözlə - yüksəliş, dəstək, əməkdaşlıq, dostluq və gələcək kölmələri ilə səciyyələndirən səfir əlavə edib: "Çinin Sədri Si Cinpin Prezident İlham Əliyevi "Çin xalqının köhnə dostu" adlandırdı ki, bu da Çin xalqının xarici ölkələrdən gələn dost xalqa verdiyi ən yüksək qiymətdir. Səfər zamanı Çinin lideri İlham Əliyevə və xanımına ən yüksək nəzakət göstərərək böyük ölkənin özünəməxsus protokol üslubunu nümayiş etdirdi. Azərbaycanda bir çox insan dövlət başçısına böyük dövlətə hörmətlə yanaşılmasını şərəf hesab edir. Hər kəsin televiziya izlədiyi səfərin bir neçə məqamı var; qarşılama mərasimində Çin hərbi orkestri Azərbaycanda tez-tez ifa edilən "Ey Vətən" mahnısının melodiyasını xüsusi ifa edib. Bu mahnı həm də Prezident İlham Əliyevin sevimli mahnılarından biridir. Çin səfər

zamanı Prezident İlham Əliyevə böyük əhəmiyyət kəsb edən xüsusi hədiyyə - Yunan əyaləti Malipo rayonunun İkinci İbtidai məktəbinin müəllim və şagirdləri tərəfindən diqqətlə hazırlanmış qısa videoqarx təqdim edib. Orada uşaqlar məktəbdə təlim şəratinin yaxşılaşdırılmasına verdiyi töhfəyə görə sadə və səmimi dillə dövlət başçısına minnətdarlıq ifadə ediblər.

Prezident İlham Əliyev aprelin 23-də gündortadan sonra Tiananmen meydanına gələrək xalq qəhrəmanlarının abidəsi önünə əkil qoyub, həyatını Çin xalqının müstəqilliyi və azadlığı uğrunda fəda etmiş insanların xatirəsini dərin ehtiramla yad edib".

Səfir vurğulayıb: "Bir sıra xüsusi, ürəkədən tədbirlər ürəklərdə kəşşən, bir-birinə səmimiyyətə yanaşan və bir-birinə məhəbbət bəsləyən iki ölkə arasında dərin dostluğu tam nümayiş etdirir".

Daxili işlər naziri Tovuzda vətəndaş qəbulu və sıra baxışı keçirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına və bölgələrdə vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov aprelin 27-də və 28-də Tovuz Rayon Polis Şöbəsinə növbəti vətəndaş qəbulu keçirib.

Nazir əvvəlcə Tovuz şəhərindəki Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək əziz xatirəsini böyük hörmət və ehtiramla yad edib.

Sonra Tovuz Rayon Polis Şöbəsinə Tovuz, Şəmkir, Gədəbəy, Daşkəsən, Qazax, Ağstafa rayonlarından və di-

gər bölgələrdən qəbula gələn 153 vətəndaşın müraciətini dinləyən nazir onların problemlərinin həlli üçün nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə tapşırıqlar verib. Müraciətlərin əksəriyyətinin

yerində həlli ilə bağlı tədbirlər görülüb.

Səfər çərçivəsində general-polkovnik V.Eyvazov bölgə üzrə orqanlarına xidmətə qəbulla bağlı sıra baxışı keçirib.

Vətən müharibəsinin 36 ildirəkçisinin da qatıldığı sıra baxışında xidmətə qəbulun şərtlərinə uyğun gələn 191 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb.

"Azərbaycan"

Konstitusiyə Məhkəməsinin nümayəndə heyəti Türkiyədə simpoziumda iştirak edib

Konstitusiyə Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikası Konstitusiyə Məhkəməsinin sədri Kadir Özkayanın dəvəti ilə həmin ölkənin Konstitusiyə Məhkəməsinin 63-cü ildönümü münasibətilə "XXI əsrdə Konstitusiyə ədalət mühakiməsinin gələcəyi" mövzusunda keçirilmiş simpoziumda iştirak etmək üçün İstanbul şəhərində olub.

Konstitusiyə Məhkəməsinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tədbirin rəsmi hissəsində Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Dolmabahçe Sarayında

iştirakçıları salamlayıb və onlarla xatirə şəklində çəkilib.

Simpoziumun əvvəlində Türkiyə Respublikası Konstitusiyə Məhkəməsinin sədri Kadir Özkaya 34 ölkənin konstitusiyə nəzarəti orqanlarının sədrlərini, hakimlərini və digər qonaqların iştirakı ilə keçirilən tədbirdə çıxış edib.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyə Məhkəməsinin

sədri Fərhad Abdullayev tədbirdə çıxış edərək hüquq və ədalətin, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi və konstitusiyə prinsiplərinin aliliyinin təmin olunması sahəsində səylərinin davam etdirilməsinə əminliyini bildirib.

Simpoziumun praktiki hissəsində XXI əsrə konstitusiyə ədalət mühakiməsinin gələcəyi, rəqəmsal dövrə kons-

titusiyə ədalət mühakiməsi, konstitusiyə ədalət mühakiməsində yeni çağırışlar və imkanlar, eləcə də digər hüquqi məsələlər üzrə məruzələr dinlənib və geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Tədbirdə Türk Dünyası Konstitusiyə Yurisdiksiyaları Konfransı (TÜRK-AY) Təşkilatına üzv olan ölkələrin Konstitusiyə məhkəmələrinin iclasında Təşkilata müvafiqiyyətli sənədli sənədləri rəsmi olaraq Azərbaycan Respublikası Konstitusiyə Məhkəməsinə verilib.

Səfər çərçivəsində xarici ölkələrin konstitusiyə nəzarəti orqanlarının sədrləri və hakimləri ilə məhkəmə-hüquq sahəsində fikir mübadiləsi aparılıb.

Prokurorluq əməkdaşları Çin Xalq Respublikasında təlimdə olublar

Prokurorluq əməkdaşlarının beynəlxalq təcrübəni öyrənməklə peşə hazırlığını yüksəldilməsi məqsədilə təlim kursları keçirilir, onların beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı təmin olunur.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, aprelin 20-dən 28-dək "Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu və Çin Xalq Respublikasının Ali Xalq Prokurorluğu arasında" imzalanmış Anlaşma Memorandumunun icrası məqsədilə Baş Prokurorluğun nümayəndə heyəti Çin Xalq Respublikasına işgüzar səfər edib.

Çinin Tianjin vilayətinin prokuroru Fəng Çau Azərbaycan nümayəndələri ilə görüşdə tarixən xalqlarımız arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini, ötən ilin sentyabrında Bakıya səfəri və iştirakçısı olduğu Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının 29-cu illik Konfransı və Ümumi Yığıncağının möhtəşəm təşkil olunduğunu bildirib.

Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Rail Bayramlı ölkələrimiz arasındakı sıx münasibətlərin təzahürü olaraq müxtəlif səviyyələrdə intensiv qarşılıqlı səfərlərin keçirildiyini qeyd edib.

Görüşdə həmkarlar arasında səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində növbəti günlərdə cinayət işləri üzrə beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq, elektron sübutlar, kibercinayətkarlıq, məhkəmələrdə prokurorun rolu və cinayət prosesinin rəqəmsallaşdırılması mövzularında seminarlar, qarşılıqlı müzakirələr, həmçinin Çin Xalq Respublikasının Baş Prokurorluğu, Pekin, Tianjin və Xeping prokurorluqlarının inzibati binaları ilə yaxından tanışlıq olub.

Təlim çərçivəsində Elm-Tədris Mərkəzinin Strateji planlaşdırma və risklərin müəyyən edilməsi şöbəsinin böyük pro-

kuroru Nigar Əskərova, Mətbuat xidmətinin prokuroru Suad Qəhrəmanova və Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq idarəsinin prokuroru Murad Bayramlı Baş Prokurorluğun struktur qurumlarına dair təqdimatla çıxışlar ediblər. Onlar prokurorluğun fəaliyyətinin rəqəmsallaşdırılması və cinayətkarlığın bütün növlərinə qarşı mübarizə sahələrində mövcud müsbət təcrübə və əldə olunmuş uğurlar barədə tədbir iştirakçılarna ətraflı məlumat veriblər.

Tədbirin yekununda təlimi uğurlu şəkildə başa vurmuş prokurorlar müvafiq sertifikatlarla mükafatlandırılıb.

"Azərbaycan Respublikası ərazisində dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölgüsünün təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 2 avqust tarixli 132 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 137

Bakı şəhəri, 25 aprel 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərarə alır**:

"Azərbaycan Respublikası ərazisində dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölgüsünün təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 2 avqust tarixli 132 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 8, maddə 555 (Cild I); 2024, № 2, maddə 236, № 5 (II kitab), maddə 575, № 7, maddə 910) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Həmin Qərarla təsdiq edilmiş 2 nömrəli əlavə - "Ölkə əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin Siyahısı" üzrə:

1.1. "Memarlıq abidələri" bölməsinə "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu" hissəsindən sonra aşağıdakı məzmununda "Binəqədi rayonu" hissəsi əlavə edilsin:

93-14.	Heydər Məscidi	2012-2014-cü illər	Həmzə Babaşov küçəsi, 6
--------	----------------	--------------------	-------------------------

1.2. "Arxeoloji abidələr" bölməsi üzrə:

1.2.1. "Binəqədi rayonu" hissəsi üzrə:

1.2.1.1. 490-cı və 491-ci bəndlərdə "Xocahəsən" sözü "Xocəsən" sözü ilə əvəz edilsin;

1.2.1.2. aşağıdakı məzmununda 491-1-ci bənd əlavə edilsin:

491-1.	Ovdan	XX əsr	Biləcəri qəsəbəsi, Xocəsən qəsəbəsi, Xəzri küçəsi, giriş 137
--------	-------	--------	--

1.2.2. "Abşeron rayonu" hissəsinin 605-ci bəndi ləğv edilsin.

2. Həmin Qərarla təsdiq edilmiş 3 nömrəli əlavə - "Yerli əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin Siyahısı" üzrə:

2.1. "Memarlıq abidələri" bölməsi üzrə:

2.1.1. "Binəqədi rayonu" hissəsi üzrə:

2.1.1.1. 2570-2573-cü bəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

2570.	Məscid	1658-ci il	Biləcəri qəsəbəsi, Aşıq Şəmşir küçəsi, 10
2571.	Hacı Əmrəh hamamı	1915-1916-cı illər	Binəqədi qəsəbəsi, Orxan Cəbbarov küçəsi, giriş 4
2572.	İnzibati bina	1914-cü il	Binəqədi qəsəbəsi, Binəqədi şosesi, 8
2573.	Məscid və minarə	1818-ci il, 1909-1914-cü illər	Binəqədi qəsəbəsi, Gülməmməd Ramazanov küçəsi, 101

2.1.1.2. aşağıdakı məzmununda 2573-1-2573-8-ci bəndlər əlavə edilsin:

2573-1.	Əlimurad hamamı	XVIII-XIX əsrlər	Görədil bağları massivi
2573-2.	Məmməd Həsən hamamı	XIX əsr	Görədil bağları massivi
2573-3.	Hacı Ağa Murad hamamı	XIX-XX əsrlər	Görədil bağları massivi
2573-4.	Suvurma qülləsi	XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəlləri	Biləcəri qəsəbəsi, Əhməd Qasimov küçəsi
2573-5.	Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində "Geodeziya və Kartografiya Agentliyi" publik hüquqi şəxsin binası	1980-ci il	Atatürk prospekti, 224 (70)
2573-6.	Müqəddəs Varfolomey kilsəsi	XX əsrin əvvəlləri	Biləcəri qəsəbəsi, Mehdi Hüseynzadə küçəsi, 89A-91
2573-7.	İnzibati bina ("Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin İnfrastruktur Departamentinin 2 nömrəli Biləcəri Yol Sahəsinin binası)	XX əsrin əvvəlləri	Biləcəri qəsəbəsi, Mehdi Hüseynzadə küçəsi, giriş 49
2573-8.	Bakı şəhəri 6 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin binası	XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəlləri	Biləcəri qəsəbəsi, Mehdi Hüseynzadə küçəsi, giriş 85

2.1.2. "Abşeron rayonu" hissəsinin 4000-ci və 4012-ci bəndləri ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının və hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 138

Bakı şəhəri, 25 aprel 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Bəzi dövlət orqanlarının dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının artırılması haqqında" 2025-ci il 27 yanvar tarixli 296 nömrəli Fərmanının 3-cü hissəsinin və "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının artırılması haqqında" 2025-ci il 27 yanvar tarixli 309 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərarə alır**:

1. "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğləri" təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə)*.

2. "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğləri" təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə)*.

3. "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə maaşlarının məbləğləri" təsdiq edilsin (3 nömrəli əlavə)*.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, bu Qərarın icrası ilə əlaqədar tələb olunan vəsaitin ödənilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

5. "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi və mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının və hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və mülki işçilərinin vəzifə (tarif) maaşlarının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2004-cü il 21 avqust tarixli 115-12 nömrəli qərarına əlavə edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 14 mart tarixli 73-3 nömrəli qərarına və "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının (müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları istisna olmaqla) və mülki iş-

çilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 12 sentyabr tarixli 199-20 nömrəli qərarına dəyişikliklər edilməsi haqqında" 2008-ci il 26 yanvar tarixli 16-2 nömrəli, "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi və "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 4 mart tarixli 115-5 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 aprel tarixli 148-10 nömrəli qərarlarında dəyişikliklər edilməsi və "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 4 mart tarixli 115-5 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 13 aprel tarixli 148-10 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 aprel tarixli 154-4 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 6 sentyabr tarixli 394 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 9, maddə 1548 (Cild I); 2024, № 2, maddə 203)1-3-cü hissələri ləğv edilsin.

6. Bu Qərar 2025-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilsin.

*Əlavə dərc edilmir.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

"Rəqəmsallaşma və süni intellektin iş yerlərinə təsiri" mövzusunda konfrans keçirilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının (ASK) birgə təşkilatlığı ilə 28 Aprel - Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü və ilk kollektiv müqavilənin 120 illiyinə həsr olunmuş "Rəqəmsallaşma və süni intellektin iş yerlərinə təsiri" mövzusunda konfrans keçirilib. Tədbirdə dövlət və özəl qurumların, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri, həmçinin həmkarlar itti faqlarının üzvləri iştirak ediblər.

Konfrans iştirakçıları "Güləstan" sarayının foyesində Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası tərəfindən uşaqlar arasında keçirilən "Əməyin mühafizəsi" və "Ekologiya mənim firqamda" tədbirlərinin təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Tədbir Dövlət himninin səsləndirilməsi və Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərəzi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərimizin əziz xatirəsinin birde- qiqəlik sükutla yad olunması ilə başlayıb.

Konfransda çıxış edən əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsinin Azərbaycan Prezidentinə cənab İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri olduğunu vurğulayıb. Layiqli əməyin təminatı sahəsində aparılan islahatları, uğurlu məşğulluq proqramlarını qeyd edən nazir "Əmək və məşğulluq" altsisteminin üstünlüklərini, dövlətin sosial xidmətlərinin elektronlaşdırılması sahəsində son illər əldə olunan uğurları diqqətə çatdırıb. O, əmək qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi sahəsində son illər atılan mühüm addımları, hazırda Əmək Məcəlləsinə 200-ə yaxın dəyişiklik üzərində işlər aparıldığını qeyd edərək bildirib ki, əməyin mühafizəsi üzrə artıq 58 mil-

li standart təsdiq edilib və daha 111 standart da hazırlanır. 2023-cü ildən fəaliyyətə başlayan Əməyin Mühafizəsi Mərkəzinin, "DOST Müfəttiş" layihəsinin işəgötürənlərə əmək qanunvericiliyinin tətbiq sahəsində dəstəyini qeyd edən Anar Əliyev iş yerlərində əməyin mühafizəsinin prioritet məsələlərdən olduğunu, bu istiqamətdə davamlı nəzarət, təlimlər və qabaqlayıcı tədbirlərin önəmini vurğulayıb. O, həmçinin bu konfransın əmək sferasında baş verən transformasiyaya cavab olaraq yeni təşəbbüslərin, innovativ yanaşmaların müəyyən edilməsində önəmini bildirib.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri Sahib Məmmədov konfransın mövzusunun aktuallığını vurğulayıb, rəqəmsallaşmanın və süni intellektin əmək bazarına təsirlərini qeyd edib. Bildirilib ki, texniki bacarıqları və müasir əmək vərdisləri olmayan işçilər əmək bazarında müəyyən çətinliklərlə qarşılaşa bilərlər. Bu baxımdan, işçilər yeni tələblərə və çağırışlara uyğunlaşmalı, bilik və bacarıqlarını artırmalıdırlar. Bu istiqamətdə Azərbaycanda sistemli və ardıcıl işlər görülür. Qeyd olunub ki, əməyin mühafizəsi, sağlam və təhlükəsiz iş şəraitinin təmin edilməsi Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu sosial siyasətin prioritet istiqamətlərindədir. Vurğulanıb ki, ölkəmizdə qəbul edilən "Süni

İntellekt Strategiyası" inklüziv məşğulluğun inkişafına, yeni əmək vərdislərinin formalaşmasına töhfə verəcəkdir.

Tədbirdə Azərbaycan həmkarlar itti faqlarının gördüyü işlər və nəzərdə tutulan tədbirlər, həmçinin konfederasiyanın yeni layihələri barədə məlumat verilib.

ASK-nın prezidenti Məmməd Musayev çıxışında özəl sektorun inkişafı, sahibkar-dövlət, sahibkar-işçi münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində görülən işlərdən danışdı, yeni iş yerlərinin açılması, məşğulluğun təmin edilməsində xüsusi yeri olan sahibkarlığın inkişafı sahəsində atılan addımları diqqətə çatdırıb. Məmməd Musayev sahibkarları təhlükəsiz və sağlam əmək məsələlərinə xüsusi həssaslıqla yanaşmağa, bu sahəyə ciddi investisiya və diqqət ayırmağa çağırıb.

Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) Baş direktoru cənab Jilber Hunqbo, Beynəlxalq Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının Baş katibi Luk Trianql, Türkiyənin əmək və sosial müdafiə naziri Vedat Işıqhan, BƏT-in Əmək administrasiyası, əmək müfəttişliyi və əməyin mühafizəsi bölməsinin rəhbəri Yoakim Pintado Nunes konfransa videomüraciət ünvanlayaraq təbrik və fikirlərini çatdırıblar.

Sonra çıxış edən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ba-

har Muradova süni intellektin yeni imkanlar açdığını, həmçinin onun faydalarının maksimuma çatdırılması və mümkün zərərnlərin minimuma endirilməsi üçün tədbirlərin görülməsinin vacibliyini vurğulayıb. Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili, layiqli əmək səfəri Səbinə Əliyeva əmək bazarında insan amilinin önəmini qeyd edib, elmi-texniki tərəqqinin imkanlarından söz açıb. Bildirilib ki, qlobal informasiya cəmiyyətinin formalaşması və dinamik inkişaf edən informasiya-kommunikasiya texnologiyaları cəmiyyətdə yalnız texniki və sosial dəyişiklikləri şərtləndirmir, eləcə də hüquqi yanaşmanın da dəyişməsinə tələb edib.

Sonra çıxış edən iqtisadiyyat nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev, BƏT-in Azərbaycan üzrə milli əlaqələndiricisi Yaşar Həmzəyev Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü və kollektiv müqavilənin 120 illiyi ilə bağlı təbriklərini çatdırıb, əməyin mühafizəsi, işçilərin hüquqlarının qorunması, rəqəmsallaşma və süni intellektin iş yerlərinə təsirləri barədə fikirlərini bölüşüblər.

Konfransa iştirak edən Pan-Avropa Regional Şurasının (PARŞ) prezidenti, Moldova Həmkarlar İttifaqları Federasiyasının sədri cənab İqor

Zubku, BƏT-in baş mütəxəssisi Gocha Aleksandria və PARŞ-nin Pan-Avropa Regional Şurasının siyasi məsələlər üzrə məsləhətçisi Anna Salnikova beynəlxalq əmək standartları və tövsiyələrdən bəhs ediblər, əmək hüquqları, əməyin mühafizəsi istiqamətində təmsil etdikləri təşkilatın gördüyü işlər barədə məlumat veriblər.

Tədbirdə "Süni intellekt və rəqəmsallaşma dövründə əməyin mühafizəsi", "Şərqdə müqavilə - 120 il", həmçinin AHİK-in "Layihəli Əmək Səfirləri" və "AHİK Plus" layihələrindən bəhs edən videoları nümayiş olunub.

Qəhrəman şəhid övladlarından ibarət "Zəfər sədası" uşaq xoru, DOST Inklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin musiqi qrupunun ifası dinlənilib. Konfransda AHİK tərəfindən keçirilən "Sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılmasında səmərəli əməkdaşlığa görə" və "Uğurlu kollektiv müqavilə" müsabiqələrinin 2024-cü il üzrə qalibləri mükafatlandırılıb.

Konfrans "Əməyin mühafizəsi: reallıqlar və trendlər" və "Süni intellekt, rəqəmsallaşma: risklər və imkanlar" mövzusunda panel müzakirələri ilə davam edib.

Nərminə ƏSGƏROVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanı dünya siyasətində söz sahibinə çevirən Lider

Yayın qızmarında bəzən elə susuzlayırsan ki, nə su kara gəlir, nə ayran, nə də indiki cürbəcür içkilər. Belə halda bir armudu stəkan pürəngi çay yetər ki, ürəyinə sərinlik gəlsin. Bir sevimli mahnımızda deyildiyi kimi, "Armudu stəkanda çay, ürəyimiz yananda çay..."

Lakin ürək yağıları müxtəlif olur. Bəzən bir həsrətlə yanır, bir arzuya, bir mətləbə çatmaq üçün təşə olur insan, hətta bütöv bir xalq... Bax 30 il işğal altında olan torpaqlarımıza qovuşmaq üçün vaxtilə üroyimizın həsrətlə yandığı kimi.

Prezidentimiz, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrikliyi və qətiyyəti, ordumuzun qəhrəmanlığı və rəşadəti, xalqımızın birliyi və həmrəyliyi ilə mətləbimizə çatdıq, torpaqlarımızı yağlı tapdağından azad etdik. O vaxt Prezidentimiz Zəfərdən sonra Qarabağın ürəyi Şuşaya ilk dəfə gələndə, orada üçrəngli bayrağımızı qaldiranda Cıdır düzünə də baş çəkdi və orada çay içdi. Armudu stəkanda.

"Cıdır düzündə armudu stəkanda çay. Dostlarımız sevinsin, düşmənlərin gözü kor olsun", - dedi. Bu bir armudu stəkan çay illərlə təşə olan, indi isə qələbə sevincini və qürurunu yaşayan ürəklerimizə daha bir sərinlik bağışladı... Sonra armudu stəkanımız Xocavənddə, Xocalıda, Xankəndidə... süfrələrimizə gəldi.

Armudu stəkan... O, həmişə bizimlədir. Hər gün işdən sonra evimizdə yorğunluğumuzu çıxaranda, qız evinə elçiliyə gedib razılıq cavabı alanda, vacib bir işlə bağlı dostlarımızla məsləhətləşəndə, hətta ağır itkilərin kədərini əzizlərimizlə bölüşəndə...

Bir sözlə, armudu stəkan həmcə kiçik olsa da, mədəniyyətimizin əsas və vacib elementləridir. Və elə buradaca da deyək ki, indi təkcə iqtisadiyyatımız deyil, mədəniyyətimiz də dünyaya itqirasıya edir. Dünya xalqları mədəniyyətimizə, onun ayrı-

Armudu stəkanda çay...

Süfrəmizin bu simvolunu indi Çində də tanıyırlar

ayrı elementlərinə, adət-ənənələrimizə heyranlıqlarını gizlədə bilmirlər. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına dövlət səfəri çərçivəsində Pekində CGTN telekanalına müsahibəsi zamanı çinli jurnalistin bunlara öz marağını ifadə etdiyi kimi.

İlk dəfədir Azərbaycan çayının dadına baxdığını, stəkanın da çox gözəl olduğunu deyən jurnalist əlavə etdi: "Bunun nə olduğunu bilmək istəyirəm".

Məlumdur ki, armudu quruluş çayın stəkanda gec və termomübadilə baxımından mütlənasib qaydada soyunmuşdur. Belə quruluşda çay səthindən başlayaraq stəkanın dibinə qədər

proporsional şəkildə artan qaydada soyuyur - stəkanın dibindəki kütlə daha isti saxlanır. Adı stəkanda isə süzləndən bir neçə dəqiqə sonra mayenin bütün kütləsi eyni səviyyədə temperatur itirir, çay birdən-birə tamamilə soyuyur. Bundan başqa, armudu stəkanın bəlli həcmi təsadüfən seçilməyib. Bu, çayın orqanizmə effektiv və mütlənasib porsiyalarla qəbul edilməsinə xidmət edən həcmdir.

Prezidentimiz armudu stəkanın bu müsbət məziyyətlərini çinli jurnalistə sadə və anlaşıqlı şəkildə çox gözəl izah etdi. Yeri gəlmişkən, diqqəti Azərbaycanı gətirilmiş və masanın

üstündə olan "İstu su"ya da cəlb etdi. Onun üstün cəhətlərini bildirdi. Jurnalist isə əmin olduğunu söylədi ki, çinlilər bu məhsulu tapmaq üçün özlərinin Taobao və JD hesablarında araşdırıb baxacaqlar.

Bu, sıradan bir dialoq deyildi. Əslində göstərdi ki, Çin kimi nəhəng bir dövlətdə Azərbaycanın təkcə iqtisadiyyatı ilə deyil, mədəniyyəti ilə də maraqlanırlar. Bu isə hər iki ölkənin xalqlarının bir-birinə daha da yaxınlaşmasına, sıx ünsiyyət qurmasına, dostluq etməsinə təkan verən heç də kiçik amil deyil.

Sözügedən müsahibə zamanı sualların birinə Prezidentimiz sualla cavab verdi: "Lakin mən Çində çayın o qədər də qaynar verilmədiyini görmüşəm. Bu, elədir?"

İstər-istəməz illər əvvəl Ulu Öndər Heydər Əliyevin Naxçıvana səfəri zamanı armudu stəkanda çay içdiyi və çevrəsindəki jurnalistlərə "dişləmə çay"ın nə olduğunu söylədiyi yada düşür.

Elə Pekindəki müsahibənin özündə də Ulu Öndər ehtiramla anıldı. Çünki Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra ölkəmizlə Çin arasında yeni körpü salan, yeni dostluq yolları açan məhz Ümummilli Liderimiz oldu. İkinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ilk səfərlərindən birini Çinə etdi. İndi bu körpülər daha da möhkəmlənir, yollar genişlənir, əməkdaşlıq şəxələnlir. Azərbaycan və Çin xalqları arasında çox uzun məsafəyə baxmayaraq, bir-birinə daha da yaxın olurlar. Bundan sonra onlar bir-birinə vizasız gedi-bələcəklər. Bax elə dost-dostun, qardaş-qardaşın evinin qapısını istədiyi vaxt açdığı kimi...

Azərbaycan xörəklərini və içkilərini artıq çox bəyənən çinli dostlarımız artıq armudu stəkanımızı da tanıdılar. Şübhəsiz ki, indi onlar da bizimlə bərabər deyəcəklər: "Adı gəzir elləri, kimin yoxsa xəbəri, qoy çay içsin məxmərli..."

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-Aİ münasibətlərinin keyfiyyətə yeni mərhələsi başlayır

Avropa İttifaqının (Aİ) xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın Bakıya səfəri təşkilatla Azərbaycanın qarşılıqlı əlaqə və maraqlarının müştərk zəngin gündəmindən xəbər verir.

Avropa İttifaqı Azərbaycanın ən böyük ticarət tərəfdaşdır və bu tərəfdaşlığın əsasında böyük ölçüdə qurumun ölkəmizlə dostluq və pragmatik əməkdaşlığa önəm verən üzləri ilə iqtisadi və ticari sahələrdəki münasibətləri dəyənir. Məsələn, bu gün iqtisadi artım sahəsində sabit göstəricilərə malik İtaliya Azərbaycanın ən iri ticarət partnyorlarından biridir. Bizə bu ölkə ilə iqtisadi əlaqələrlə yanaşı, möhkəm bünövrəyə malik siyasi təmaslar və hərbi-sənaye sahəsində perspektivli işbirliyi əlaqələndirir. İtaliya ilə bərabər Aİ-nin digər üzvlərini, ilk növbədə, Macarıstanı qeyd edə bilərik. Azərbaycanı Macarıstanla strateji mütəfəqlik maraqları var və Budapeşt Bakının Avropada həyata keçirdiyi iqtisadi layihələrdə fəal tərəfdaş kimi çıxış edir.

Azərbaycan Aİ-nin digər təmsilçiləri ilə də strateji səviyyədə yüksəlmiş münasibətlərə malikdir. Bununla yanaşı, dövlətimizin Avropa İttifaqı ilə bir təşkilat olaraq çoxşaxəli ümumi iqtisadi və ticari maraqların mövcuddur. Güman ki, qarşdakı dövrdə bu əlaqələr yeni işlək format və fərqli əməkdaşlıq sahələri ilə daha da zənginləşəcək.

Kallas Bakıda nələri müzakirə edib?

K.Kallasın Azərbaycana gərəkəklən səfəri olduqca mühüm geosiyasi proseslər fonunda baş verdi. Birincisi, Prezident İlham Əliyevin dünyanın global güclərindən biri və miqyasına görə ikinci iqtisadiyyatı olan Çinə tarixi səfəri oldu. Aİ rəsmisinin Bakıya gəlişinin dövlət başçısının bu səfərinin ertəsi gününə təsadüf etməsi simvolik məqamdır. İkincisi, Avropa İttifaqı Orta Asiya bölgəsinə özünün strateji maraqlarını çərçivəsində yanaşmağa başlayıb. Regionumuzda və ətrafımızda baş verən proseslər baxımından Orta Asiya və Cənubi Qafqazın əsas mərkəz qismində çıxış etdikləri və Orta dahliz adını almış transmilli logistika prosesi bu gün Avropaya hava-su qədər vacibdir. Bir müddət öncə Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Lyayenin iştirakı ilə Özbəkistanda Aİ-Orta Asiya formatı sammitin keçirilməsi Brüsselin bu böyük coğrafiyamızda strateji maraqlarının olduğunu növbəti dəfə təsdiqlədi.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, bir müddət öncə Fransa prezidenti Emanuel Makronun Özbəkistan və Qazaxıstan səfərləri zamanı da nəqliyyat dahlizləri gündəmdə olan vacib müzakirə predmetlərindən biri idi. Qarşdakı dövrdə Böyük Britaniyanın Baş naziri Kir Starmerin də Orta Asiyaya səfəri gözlənilir və danışıqların çox vacib hissəsinin məhz sözügedən mövzuya həsr ediləcəyi istisna deyil. Başqa sözlə, dünyada baş verən global istiqamətlər dəyişikliyi fonunda iqtisadi prioritetlərin yenidən təşkil prosesinde nəqliyyat marşrutları amili əlahiddə vacib amil kimi çıxış edir və dövlətimiz bu prosədə əhəmiyyətli rollardan birini oynayır. Üstəlik, rəsmi Bakının Ankara ilə Təl-Əviv arasında sülh prosesinin aparıcı aktoru olduğunu, Azərbaycanın islam aləmində artan nüfuzu və yeni Suriyanın bərpası prosesinde iştirak niyyətini də nəzərə alsaq, Kallasın paytaxtımızda geniş spektrli problemləri müzakirə etdiyi qənaətinə gələ bilərik.

Azərbaycanın Avropa üçün artan önəmi

Azərbaycanın Avropada ciddi və gətirdikdə dərinləşən iqtisadi maraqları var. Bakı "qoca qitə"nin 10 ölkəsini təbii qazla təmin edir. Bu siyahı zamanla artacaq və deməli, Azərbaycanın Avropanın iqtisadi həyatında rolu daha da güclənəcək. Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin Bakıya səfəri zamanı bu amili xüsusilə vurğulanması əbəsdə deyildi. Azərbaycanın qarşdakı dövr ərzində mavi yanacaqda təmin edəcəyi ölkələr sırasında Almaniyə və Avstriyanın adları çəkilir.

Almaniyanın Avropanın əsas iqtisadiyyatı və donoru olduğunu nəzərə alsaq, bu ölkə Prezidentinin Bakıdan şərqə doğru uzanan, yaxud qitəni Çin bazarları ilə birləşdirən nəqliyyat qovşaqları məsələsinə toxunması onu göstərir ki, problem Brüsselin müzakirə gündəliyində duran əsas məsələlərdən biridir. Hətta bu gün Rusiya ilə Ukrayna arasında mümkün sülh müqaviləsi imzalanısa belə, Avropa-Çin xətti üzrə önənəvi marşrutların nə vaxtsa bərpa ediləcə-

yindən danışmaq əbəsdə olar. Bunu Avropada yaxşı dərk edirlər. Həm regional, həm də bölgəməzindən kənarda olan bir sıra dövlətlərin Orta dahlizlə ciddi maraqlanmaları bu marşrutun digər tərəflərindən məsafə və məsrəf baxımından daha sərfəli olması ilə əlaqədardır. Azərbaycanın öz ərazisində erməni separatizminə son qoyması və suverenliyini bərpa etməsindən sonra Ermənistanla dayanıqlı sülhün əldə edilməsinin aktuallıq qazanması təkcə iki dövlət və regionumuz deyil, daha global anlamda bütün dünya üçün əlverişli iqtisadi-ticarəti perspektivlər açır. Çünki Orta dahliz hazırda bölgəmizdə işlək olan Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə yükdaşıma marşrutu ilə yanaşı, Zəngəzurdan və Araz çayı boyunca İran ərazisindən keçəcək qolları hesabına daha da genişləndirəcək.

Beləliklə, Azərbaycan Avropa üçün yalnız yanacaq ehtiyatları mənbəyi kimi sabit və etibarlı tərəfdaş deyil, həmçinin qitənin daha miqyaslı proses - Şərqi istehsal və istehlak bazarları ilə əlaqəsi baxımından nəfəslik rolunu oynamaqdadır.

Sabitləşən Aİ-Azərbaycan münasibətləri

Siyasi təmaslar bu baxımdan Kallasın Bakıya reallaşdırdığı səfərini tərəflər arasındakı münasibətlərdə döniş nöqtəsi hesab etmək olar. Bu səfər onu təsdiqləyir ki, Brüsseldə Azərbaycanla bağlı yol verilmiş yanlışlıqları, xüsusilə də Vətən müharibəsi və ondan sonrakı dövrdə izlədiyimiz siyasətin səhv olduğunu anlaşırlar. Azərbaycan Avropa dövlətləri üçün təkcə sabit iqtisadi tərəfdaş deyil. Azərbaycan bu gün postsovet məkanında olan ölkələr arasında yeganə dövlətdir ki, çoxvektorlu xarici siyasəti ilə global xarakterli proseslərin iştirakçısıdır. Bu baxımdan Aİ-də Bakının geosiyasi imkanları və siyasi əhəmiyyətini nəzərə almayla bilməzlər. Azərbaycan bu gün özünün iqtisadi və coğrafi üstünlüklərini məharətlə işlək kapitala transformasiya edə bilən dövlətdir. Bu siyasəti uğurla həyata keçirən Prezident İlham Əliyev dünya liderlərinin siyasi rəğbətini qazanmış dövlət başçısıdır. Belə görünür ki, Aİ-də bu realığı nəinki dərk ediblər, habelə lazımi noticələr də çıxarıblar.

K.Kallasın Bakıya səfəri və Prezident İlham Əliyevlə məhsuldar müzakirələr aparması təşkilatla Azərbaycan arasındakı əlaqələrin keyfiyyətə yeni məhləsinin əsasının qoyulmasını xəbər verir və bunun bir neçə səbəbi var. Birincisi, Azərbaycan qarısında olan bütün problemlərin, o cümlədən işğal mənləsinin öhdəsindən gəlməyi bacarır. Bu imkan verir ki, Azərbaycan xarici aktorlarla, xüsusən də güc mərkəzləri, dünya siyasətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayan güvvələrə münasibətlərini qararkən gündəmdə hər hansı problem faktorı olmasın. Bu gün Azərbaycanın qarısında işğal, suverenliyin bərpası kimi mənlərlərin olmaması dövlətimizin xarici siyasət prioritetlərində köklü dəyişikliklərə yol açır. İndi heç kim bizimlə bu problemlər prizmasından danışa bilmir, əlaqələrimizin formatı istisnasız olaraq əməkdaşlıq və hər iki tərəfə fayda gətirəcək birgə layihələri əhatə edir.

İkincisi, dünyada dəyişən geosiyasi koniyuktur Azərbaycanın bir siyasi oyuncu kimi önəminin artmasına səbəb olub. Rusiya-Ukrayna müharibəsi Avropanın mavi yanacaq ehtiyacını daha qabarq bürzəyə verir və Brüsselə Azərbaycanın bu ehtiyacların təmin edilməsindəki çəkisini anlaşırlar. Digər tərəfdən isə ABŞ-Avropa gərginliyi, aktual olan ticarət müharibələri fonunda Aİ-nin iqtisadi gözəllətilər istiqamətini Çinə doğru dəyişməyə başlaması gərəkliyiində Azərbaycanın coğrafi yerləşmə amilinin önəmi artır. Dövlətimizin illər boyu nəqliyyat infrastrukturuna yatırdığı vəsait özünü doğruldur, çünki əsas məsələ təkcə bölgəmizin bu baxımdan əhəmiyyəti deyil, həm də regionun infrastrukturunun bu çəğırlarla hazır olmasıdır. Biz qardaş Türkiyə və dost Gürcüstanla 20 ilə yaxındır ki, bu prosesi həyata keçiririk, öz dəmir və avtomobil yollarımızı və dəmir limanlarımızla.

İndi siyasi maraqları formalaşdırılan iqtisadi gözəllətilərdir, yaxud yürüdüən siyasətin əsas məramı iqtisadi maraqları təmin etməkdir. Bu gün Azərbaycan dünyanın global dəyişikliklərinə həm siyasi iradəsi, həm də iqtisadi imkanları ilə tam hazırdır. Aİ ilə yenilənən münasibətlərimizi müəyyən edən əsas amil məhz budur. Biz yalnız iqtisadi tərəfdaş deyilik, həm də siyasi güctük.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Çin Azərbaycanı mühüm tranzit ölkə kimi qəbul edir

Azərbaycan isə Çinin ölkəmizə daha çox sərmayə yatırmasını istəyir

Bu gün Azərbaycan uğurlu siyasət sayəsində beynəlxalq birliyin vacib tərəfinə çevrilir. Xüsusən Prezident İlham Əliyevin diplomatik məharəti bütün istiqamətlərdə, o cümlədən iqtisadi sahədə yeni hədəfləri uğurla dəf edir. Bu baxımdan Azərbaycanla Çin arasında möhkəm siyasi platformaya əsaslanmaqla iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi xüsusi önəm daşıyır.

Çin Xalq Respublikası dünyanın ən böyük iqtisadiyyatlarından birinə malik olmaqla böyük ıdxal və ixrac həcmliyi ilə də diqqət çəkir. Çinin ixrac coğrafiyası demək olar ki, bütün dünyanı əhatə edir. İqtisadiyyatlarının həcmində böyük fərq olsa da, Azərbaycanla Çinin inkişaf strategiyasında oxşarlıq var. İkisi də global risklərə yüksək davamlılıq nümayiş etdirən, inkişafını daxili resurslarına istinad etməklə quran ölkələrdir. Prezident İlham Əliyev bu günlər Pekində CGTN televiziyaşına verdiyi müsahibəsində Çinin qazandığı uğurları və global iqtisadiyyata verdiyi töhfələri yüksək dəyərləndirmişdir: "Çinin nümunəsi, modernləşməsi və apardığı islahatlar bir çox ölkələri ilhamlandırr. Bu, ölkələrin həmin təcrübədən necə istifadə etməsindən, müxtəlif ölkə liderlərinin digər ölkələrin müsbət təcrübələrindən necə öyrənməsindən aslıdır. Sizə deyə bilərəm ki, Çinin keçdiyi tərəqqi yolu bizim üçün ilham mənbəyi olmuşdur".

Bəllidir ki, Azərbaycan "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dahlizləri üzərində yerləşir. Bu fürsətdən daha çox yararlanmaq üçün ölkəmizdə yeni dəmir yolları, dəniz limanları, magistral yollar, beynəlxalq hava limanları

inşa edilib. Müsahibə zamanı ölkəmizin global miqyasda hava yolu ilə ən böyük yükdaşıma şirkətinə malik olduğunu qeyd edən İlham Əliyev fikirlərini belə tamamlamışdır: "Hədəfimiz bu marşrut üzərində biznes qurmaqdır. Əlbəttə ki, biz Çin şirkətlərinə arxalanırıq. Cəmi bir həftədən də az vaxt bundan əvvəl biznes-forumda hər iki ölkədən müxtəlif şirkətlər iştirak edirdilər, onlar Azərbaycana dair sazılıqlar imzaladılar. Bu gün mən həmkarlarıma söylədim ki, bu, bizim üçün yaxşı göstəricidir. Lakin düşünürəm ki, bu, göstərici daha böyük ola bilər".

Hazırda Azərbaycanla Çin arasındakı diqqətləyiq məqamlardan biri də nəqliyyat sektorunda əməkdaşlığın genişlənməsidir. Çində Azərbaycan üzərindən keçən dəhlizlərin önəmi yüksək dəyərləndirilir. Bu ölkə 12 il əvvəl Avrasiyada infrastrukturun yaradılmasına və qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasına yönələn "Bir körər, bir yol" layihəsinin iqtisadiyyatda keçərək Avropaya çatır. BTQ layihəsi həm də Azərbaycanın dəmir yolu nəqliyyatı sahəsində çox mühüm rol oynadığını nümayiş etdirir. Bu mənada "Bir körər, bir yol"un gələcəyi ilə bağlı fikir bildirən Prezident

daşınması üçün ticarət dahlizinin yaradılmasından gedir.

Azərbaycan Çinin irəli sürdüyü "Bir körər, bir yol" təşəbbüsünə Qafqaz regionunda dəstək verən ilk ölkədir. Bu layihə çərçivəsində elektron ticarət, infrastruktur bağlantıları və malların daşınması ilə bağlı sualı cavablandırarkən dövlətimizin başçısı bunun hər iki ölkəyə böyük fayda verəcəyini qeyd etmişdir: "Çin həqiqətən də ıdxal baxımından birməmrəli və ticarət döviyyəsi baxımından 4-cü tərəfdaşdır. Biz Çində 6 Azərbaycan Ticarət Evi açmışıq. Biz artıq Çinə şərab ixrac etməyə başlamışıq. Sizin bazarınızda daha çox payımızın olmasını istəyirik. "Bir körər, bir yol" layihəsinə gəlincə, bizim üçün bu təşəbbüs yalnız bir tranzit marşrutu deyil. Biz bu marşrut üzərində şirkətlər qurmaq istəyirik, çünki bizim coğrafi mövqeyimiz əlverişlidir".

"Bir körər, bir yol" layihəsinin fəaliyyətə başlaması artıq ikinci onilliyə qədəm qoyur və ötən müddətdə bu istiqamətdə Azərbaycan-Çin iqtisadi əlaqələrinin möhkəmlənməsinə yönəlik böyük işlər görüldü. Fakt: Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xətti sayəsində Çindən Avropaya yüklərin daşınma müddəti xeyli azalıb. Bu, o deməkdir ki, Çindən daşınan yüklər iki həftə müddətində Azərbaycandan keçərək Avropaya çatır. BTQ layihəsi həm də Azərbaycanın dəmir yolu nəqliyyatı sahəsində çox mühüm rol oynadığını nümayiş etdirir. Bu mənada "Bir körər, bir yol"un gələcəyi ilə bağlı fikir bildirən Prezident

demişdir: "Biz artıq qonşularımızla birlikdə yüklərin keçidini xeyli asanlaşdırmaq və sürətləndirmək üçün birgə müəssisə yaratmışıq. Məsələn, bu gün nəqliyyat infrastrukturunu və həmçinin gömrüyümüzü idarəetmədə islahatlar, o cümlədən rəqəmsallaşma ilə əlaqədar Çindən Azərbaycan vasitəsilə Qara dənizə yüklərin daşınma müddəti cəmi 10 gündən 12 günədəkdir. Ötən il Çinlə Azərbaycan arasında tranzit daşımalarında 86 faiz artım olub. Bu gün söylədiyim kimi, bu, yalnız başlanmışdır. Düşünürəm ki, Azərbaycan vasitəsilə nəqliyyat marşrutları həqiqətən də bu gün mövcud olan digər marşrutlar arasında ən təhlükəsiz, ən qısa və ən cəlbədiçi marşrutlardan biri olacaq".

Dünyanın bir çox ölkələri kimi, Avropa dövlətləri də özlərinin enerji təhlükəsizliyinin gələcəyini "yaşıl enerji"də görürlər. Təsədüfi deyil ki, qoca qitənin xilas planında bərpaolunan mənlələrdən enerji alınması ilə bağlı müddəalar geniş şəkildə öz əksini tapıb. Bu baxımdan, Azərbaycanın qaz təchizatında olduğu kimi, "yaşıl enerji" üzrə də Avropanın xilaskarı rolunda çıxış etmək imkanı var. Çünki ölkəmizin bərpaolunan mənlələrdən enerji istehsalı imkanları kifayət qədər böyükdür. Söhbət quruda 27, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 10 qıqavatlıq külək və günəş enerjisi, həmçinin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı 157 qıqavatlıq külək enerjisi imkanlarından gedir.

Azərbaycan bərpaolunan mənlərlərindən enerji alınma-

sı layihələrinə xarici investorları cəlb edir. Xüsusilə ərəb dünyasını təmsil edən şirkətlər ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalına həvəslə sərmayə yönəldirlər. Təkcə son vaxtlar Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" və Səudiyyə Ərəbistanının "Acwa Power" şirkətləri respublikamızda külək və günəş stansiyalarının qurulması ilə bağlı layihələri uğurla icra edirlər. Azərbaycan həmçinin dost Çin şirkətlərinin sərmayələrindən faydalanmaq istəyir. Qeyd edək ki, Çin bərpaolunan mənlələrdən enerji alınmasında qazandığı təcrübəni və qabaqcıl texnologiyalarını Azərbaycanda da tətbiq edə bilər. "Bu vaxtdakı Çin şirkətləri investorlarla, Azərbaycanın "yaşıl enerji"sinə sərmayə yatan şirkətlərlə podratçı qismində çalışırdılar. Hələ ki, bizim imzaladığımız və icra fazasında olan müqavilələr bizə 2030-cu ilə qədər 6500 meqavat bərpaolunan enerji verəcəkdir. Sadəcə, müqayisə üçün deyim ki, Azərbaycan ümumi quraşdırılmış gücüt 8 min meqavat təşkil edir. Beləliklə, beş ildən sonra bir dəmək olar ki, elektrik enerjisinin bugünkü tutumunu iki dəfə artırmış olacağıq - 6 min meqavat günəş və külək-elektrik enerjisindən əldə olunaçaq, 500 meqavat hidroelektrik stansiyalarından gələcək", - deyə Prezident jurnalist xanının sualını cavablandırarkən bildirib.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Azərbaycanı dünya siyasətində söz sahibinə çevirən Lider

Beynəlxalq həmrəylik platforması

Qlobal Cənubun güclü səsinə çevrilən Azərbaycan
116 ölkənin nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarını bir araya gətirib

Cənubi Qafqazın lider ölkəsi kimi Azərbaycan bu gün regionda həm əhəmiyyətli tərəfdaş, həm də birləşdirici güc kimi qəbul olunur. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasət Azərbaycanı global həmrəylik, əməkdaşlıq ünvanına çevirib. Dünün paytaxtımız Bakıda reallaşan tarixi hadisə bunu bir daha təsdiqləyən reallıq oldu.

QHT Platforması ilə xalqlarımızın sesinin eşidilməsinə, mövqelərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına, onların haqlarının qorunmasına və hüquqlarının təmin edilməsi işinə böyük töhfə verəcək.

Dövlət başçısı bir daha xatırladı ki, keçən ilin noyabrında Bakıda COP29 çərçivəsində Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin QHT-lərinin Cənub-Cənub əməkdaşlığı üzrə baş tutan beynəlxalq konfransı zamanı Azərbaycan Milli QHT Forumu Qlobal Cənub QHT Platformasının yaradılması barədə təşəbbüsü güclü dəstək qazanıb. Bununla əlaqədar 140-a yaxın ölkədən 1000 nəfərdən çox QHT təmsilçisi və ictimai fəal birgə bəyanat imzalayıb. 100-dən çox ölkədən 500-ə yaxın QHT-nin birləşdiyi COP29 QHT Koalisiyasının sonrakı dövrə Qlobal Cənub QHT Platformasının təsisatlanması məqsədilə təşəbbüs qrupuna çevrilməsi birgə, koordinasiyalı fəaliyyətə ehtiyacı aydın nümayiş etdirib: "Şəxəsləndirilmiş xarici siyasət yürüdən Azərbaycan 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatına 2019-2023-cü illərdə sədrlik edərək, inkişaf etməkdə olan

ölkələrin maraqlarını qətiyyətlə müdafiə etmiş, mühüm global təşəbbüslərlə çıxış etmişdir. Bu dövr ərzində tərəfimizdən fərqli iqtisadi surətdə olan üzv dövlətlərə, o cümlədən COVID-19 zamanı 80-dən artıq ölkəyə humanitar və maliyyə yardımları göstərilmiş, Qoşulmama Hərəkatının təsisatlanması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır".

Prezidentin forum iştirakçılarna məktubunda həmçinin bildirilir ki, Qlobal Cənubun güclü səsinə çevrilən Azərbaycan bu platformanın məhz Bakıda təsis olunmasını Qoşulmama Hərəkatına və COP29-a sədrlik dövrlərində fəaliyyətinə verilən yüksək qiymət kimi qəbul edir. Azərbaycan fəal diplomatiya vasitəsilə Qlobal Şimal və Qlobal Cənub arasında mövqə fərqliliklərini aradan qaldırmaq, daha inklüziv və effektiv dialoqu inkişaf etdirmək üçün bu gün də əzmli çalışır. Lakin bu prosesdə uğura nail olmaq yolunda ən böyük maneə Qlobal Cənub və Qlobal Şimal arasında illər ərzində formalaşmış etimadsızlıqdır. Azərbaycan bu disbalansı aradan qaldırmaq məqsədilə Qlobal Cənub ilə Qlobal Şimal

arasında körpü rolunu öz üzərinə götürərək etimad quruculuğu işinə yeni təhffələr vermək əzmindədir.

Bir sözlə, əminliklə deyə bilərik ki, yeni yaradılan Qlobal Cənub QHT Forumu əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verəcək. Platforma regional və global çətinlikləri təşəbbüslərlə həll etməyə yönələcək. Qeyd edək ki, iki gün davam edəcək "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı beynəlxalq konfransda dünyanın aparıcı QHT-lərindən nümayəndələr çıxış edəcək, qlobal diskussiyalar təşkil olunacaq, 70 il əvvəl Endoneziyada qəbul edilmiş tarixi "Bandung prinsipləri"nin əhəmiyyəti vurğulanacaq. Bu prinsiplər dövlətlərin daxili işlərinə qarşınanı rədd edir, dinc, ədalətli dünya nizamının yaradılmasını, ölkələrin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hörmət bəslənilməsinə, xalqların bərabərliyinin təmin olunmasını təşviq edir, qarşılıqlı maraq və əməkdaşlığın, iqtisadi rifahın gücləndirilməsi üçün səfərbərliyə çağırır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan
Cənubi Qafqazın
güc mərkəzidir

Ölkəmizlə münasibətlərin inkişaf etdirilməsi
Avropa İttifaqı üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır

"Azərbaycan milli maraqları çərçivəsində Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığa böyük önəm verir. Bu gün Azərbaycanla qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa əsaslanan tərəfdaşlıq münasibətlərinin davam və inkişaf etdirilməsi Aİ üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva deyib. O bildirib ki, Cənubi Qafqaz regionunun güc mərkəzi kimi çıxış edən, mühüm geostrategi üstünlüklərə malik olan Azərbaycanla əməkdaşlıq siyasi və iqtisadi perspektivlər nöqteyi-nəzərindən önəmli dividendlər vəd edir.

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında sənəd imzalayıb. Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsi ilə bütövlükdə regionumuzda yeni vəziyyət yaranıb. Yeni reallıqların müəlifli isə məhz dövlətimiz və Prezidentimizdir. "Bu baxımdan yeni mərhələdə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlıq münasibətləri bütövlükdə Cənubi Qafqazın geosiyasi gələcəyi üçün çox əhəmiyyətlidir. Avropa İttifaqının Xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın Azərbaycana bu günlərdə reallaşan səfəri də məhz yeni reallıqlar fonunda müsbət dəyərləndirilə bilər. Xanım Kallasın səfəri və səfər zamanı dövlətimizin başçısı ilə görüşü Azərbaycan-Aİ əlaqələrində dönüş nöqtəsi kimi dəyərləndirilməlidir. Təsədüfi deyil ki, Kaya Kallas görüşdə Avropa İttifaqının Azərbaycanla əlaqələri yüksək dəyərləndirdiyini və bu münasibətləri daha da inkişaf etdirməkdə maraqlı olduğunu söyləyib. Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində çox uğurlu və səmərəli əməkdaşlığın olduğunu vurğulayan Kaya Kallas ölkəmizin Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında etibarlı tərəfdaş rolunda çıxış etdiyini bildirib", - deyə o əlavə edib.

S.Fətəliyevanın sözlərinə görə, Avropa İttifaqının qaz və neft idxalından asılılıq kontekstində Azərbaycan faktiki olaraq enerji resurslarının azsaylı etibarlı təchizatçılarından birinə çevrilib. O qeyd edib ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin öz rolunu artırmaq imkanları getdikcə artır. Hazırda daha çox Avropa dövləti Azərbaycan qazının tədarükünə maraq göstərir.

Bu gün ölkəmizə yaxın regionlarda davam edən qeyri-sabit vəziyyət Avropanın enerji bazarında hökm sürən qeyri-müəyyənlik Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha da artırmaqla yanaşı, etibarlı enerji mənbəyi statusunu da gücləndirib.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi müdrik, uzaqgörən siyasət nəticəsində ölkəmiz enerji təhlükəsizliyi baxımından Avropanın əsas tərəfdaşlarından birinə çevrilib.

Deputat xatırladı ki, 2022-ci il iyulun 18-də Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lyayenin ölkəmizə səfəri zamanı "Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb: "Artıq nəzərdə tutulan hədəflərə doğru inamla irəliləyirik. "Cənub qaz dəhlizi" bu gün 12 ölkənin enerji təhlükəsizliyi təmin edir. Hazırda 12 ölkə Azərbaycanı qaz alır və onlardan 10-u Avropa ölkəsi, 8-i isə Aİ-nin üzvüdür. Bütün bu səbəblərdən Avropa Komissiyası Azərbaycanı ümum-Avropa qaz təchizatçısı və etibarlı tərəfdaş adlandırır".

S.Fətəliyeva vurğulayıb ki, Azərbaycan həm təşəbbüskar, həm təchizatçı, həm də beynəlxalq enerji koalisiyasının coğrafiyasını genişləndirən, Avropa ilə Asiya arasında körpü yaradan dövlətdir: "Məqsəd və məram isə bütün bölgə ölkələrinin bir sülh ailəsində birləşməkdir. Nəzərdə tutulan hədəflərin və layihələrin həyata keçirilməsi Azərbaycanın Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyi sistemində rolunu əhəmiyyətli dərəcədə artıracaq. Bu amil ölkəmizə iqtisadi gəlirlər gətirməklə yanaşı, mühüm siyasi dividendlər də qazandırır. Azərbaycan beynəlxalq birliyi bir daha nümayiş etdirir ki, dünyada etibarlı tərəfdaşdır. Bu möhtəşəm nailiyyətlərə isə Prezident İlham Əliyevin titanik fəaliyyəti və pragmatik, uzaqgörən siyasəti sayəsində nail oluruq. Qazanılan nailiyyətlər Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə nüfuzunu daha da artıracaq və mövqelərini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirəcək".

Deputat bildirib ki, Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın ölkəmizə səfəri Aİ-nin Azərbaycanın əhəmiyyətini gördüyünü və əvvəl mövcud olmuş stereotiplər və yanaşmalardan geri çəkildiyini təsdiqləyir. Artıq erməni-pərəst dairələr, Ermənistan lobbichiliyindən Avropa Parlamentinin üzvləri, müxtəlif Avropa ölkələrinin bəzi deputatları Kallasın Azərbaycana səfərindən "narahatlıq"ını səsləndiriblər. Lakin bütün bunlar əbəsdir. Çünki Avropa İttifaqı Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini anlayır və buna görə də hansısa dairələrin maraqlarını özünün strateji maraqlarından üstün tutmaq niyyətində deyil. Kaya Kallasın ölkəmizə səfərinin nəticələri onu deməyə əsas verir ki, ikitərəfli əlaqələr yeni müstəviyə yüksəlir və bu səfər ikitərəfli münasibətlərdə yeni səhifə açır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Dünya əhalisinin təxminən 80 faizini əhatə edən 116 ölkədən nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən beynəlxalq forumda Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olundu. "Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi" adlı forumda çox mühüm məsələlər müzakirə edildi.

Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyətinin həyatında yeni başlanğıc

Qeyd edək ki, bu nəhəng tədbir Asiya, Afrika, Latin Amerikası, Okeaniya bölgələrini - dünya ölkələrinin üçdəiki hissəsini əhatə edən Qlobal Cənubun vətəndaş cəmiyyətinin həyatında əlamətdar hadisəsi hesab olunur. Platformanın yaradılması təşəbbüsü ilə 2024-cü ilin noyabrında - COP29 çərçivəsində Azərbaycan Milli QHT Forumu çıxış edib. Təşəbbüs qısa müddətdə beynəlxalq rezonans doğurub. Nəticədə COP29 QHT Koalisiyası Azərbaycan Milli QHT Forumu qarşısında bu platformasının təsisatlandırılmasına dair məsələ qaldırıb. Azərbaycan QHT-lərinin təşəbbüsü ilk dəfə dünya miqyasında belə bir global dəstək qazanıb.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə yeni və ədalətli dünya nizamı üçün gərgin fəa-

liyyəti, irəli sürdüyü mühüm təşəbbüslər, COP29 zamanı "Bakı dönüşü"nin əldə olunması Qlobal Cənubda ölkəmizə böyük rəğbət yaradıb. Bu tədbir Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyətinin həyatında yeni başlanğıc kimi qiymətləndirilir.

Qlobal Cənub QHT Platformasının Bakıda formalaşması Azərbaycanın Qlobal Şimal və Qlobal Cənub arasında uğurlu vasitəçi, körpü olmasının növbəti təzahürüdür.

Bu platforma sözügedən strateji coğrafiyada ölkələrin üzvləşdikləri problemlərin beynəlxalq səviyyədə eşidilməsinə güclü dəstək verməyi, BMT daxil olmaqla, beynəlxalq təşkilatlarda vahid mövqedən çıxış etməyi, qlobal koordinasiyanı aparmaqı nəzərdə tutur. Bu, ölkələrin üzvləşdiyi ədalətsizliyə - yoxsulluq, iqlim dəyişmələrinin fəsadları, müstəmləkəçilik keçmiş, rəqəmsal uçurum, ticarət bərabərsizliyi və digər məsələlərə qarşı birgə səylərlə mübarizə aparma platformasıdır.

Azərbaycan Qlobal Cənub ilə
Qlobal Şimal arasında körpü
rolunu üzərinə götürüb

Prezident İlham Əliyevin forum iştirakçılarna göndərdiyi məktubda qeyd edildiyi kimi, 2025-ci ilin aprel ayının 28-i təqvim günü Qlobal Cənubun həyatında vacib gün kimi tarixə yazıldı. 116 ölkənin nüfuzlu qeyri-hökumət təşkilatlarının, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin iştirakı ilə ilk dəfə təsis edilən Qlobal Cənub

olub. Həmçinin Ermənistan mediasında və digər kütləvi informasiya vasitələrində bizim saxlanma şəraitimiz daim müzakirə olunur. Başa düşdüyüm qədər, Ermənistan Respublikasının baş naziri boyan edib ki, bizə qarşı psixoloji təzyiq və həmçinin psixoterp dərmanlardan istifadə edilməsi barədə fikirləri var...

...Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, bizə qarşı hər hansı bir təzyiq olmayıb. İstintaq zamanı bizimlə hər zaman qanun çərçivəsində davranıblar".

Paralel olaraq ermənipərəst Qərb təsisatlarının da eyni riyakar yolu izlədiklərini müşahidə edirik. Məsələn, Avropa İttifaqının sabiq xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Cozep Borelin bir müddət əvvəl "erməni məhbəslər" in azad olunması kimi qandonduran çağırışı buna çirkin nümunələrdən sadəcə biridir. Qəzəbli Borelin "erməni məhbəslər" lar adlandırdığı və əzadlığın istədiyi şəxslər isə milli kimliyinə görə azərbaycanlılara düşmən kəsilərək körpə, uşaq, qadın, qoca demədən qətl edən, onlara divan tutan Vaqif Xaçatryanlar, Arayik Harutyunyanlar, Arkadi Qukasyanlar, Bako Sahakyanlar, Maddat Babayanlardır...

BöM-in sözügedən tarixli qərarına dair mətbuat məlumatında Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib ki, irqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın tətbiqi ilə bağlı iş üzrə Azərbaycan tərəfinin cavabını və əlaqədar sūbutları nəzərdən keçirən məhkəmə əlavə məlumat istəməyə və məhbəslərin saxlanması şəraiti ilə bağlı müstəqil araşdırma və ya ekspert rəyi tələb etməyə qərar verib.

"Məlumdur ki, məhkəməsi həyata keçirilən ermənişilliyə şəxslərə Azərbaycan və beynəlxalq hüququn bütün tə-

Ötən həftə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi (BƏM) Ermənistan Azərbaycanla qarşı-təcavüzü nəticəsində, eləcə də 2020-ci il Vətən müharibəsi zamanı və ondan sonra törədilmiş cinayətlərlə bağlı hazırda Bakı Hərbi Məhkəməsi tərəfindən mühakiməsi davam etdirilən Ruben Vardanyan və digər 15 ermənişilliyə şəxslər rəftar ilə bağlı Ermənistanın bir sıra iddialarını rədd edib.

Sistemli yalan kampaniyası

Bununla həm Ermənistan, həm də ona havadarlıq edən Qərb dairələrinin beynəlxalq və milli qanunvericiliyə uyğun formada həyata keçirilən sözügedən məhkəmə ətrafında aparıcıqlar manipulyasiyalar, qarayma kampaniyaları növbəti dəfə fiaskoya uğrayıb.

Xalqımıza qarşı çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən və hazırda Azərbaycan qanunları ilə mühakimə olunan ermənişilliyə şəxslərin ədalət məhkəməsinə təcavüzkar və işğalçı Ermənistanın hərbi cinayətləri faktlarla ortaya qoyulur. Təqsirləndirilən keçmiş quldur rejimin başçısı Arayik Harutyunyan Bakıda keçirilən məhkəmə prosesində verdiyi sorbost ifadədə Ermənistanın ölkəmizə qarşı işğalçı və təcavüzkar siyasətini, milli düşmənçilik zəminində törətdiyi cinayətkar əməlləri ifşa edib. O, hərbi cinayətlərin əminin məhz Ermənistandan verildiyini deyib. Eləcə də digər təqsirləndirilən ermənişilliyə şəxslər Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə, ondan sonrakı müddətdə və İkinci Qarabağ savaşının dövründə Ermənistan tərəfinin törətdiyi və özlərinin də iştirak etdiyi qanlı cinayət əməllərini dilə gətirirlər.

Təbii ki, təcavüzkar və işğalçı Ermənistan Azərbaycanca qarşı həyata keçirdiyi müharibə cinayətlərinin Bakıda keçirilən məhkəmədə faktlarla ortaya qoyulmasını qətiyyətlə istəmir və buna görə də beynəlxalq ictimaiyyəti çaşıdırmaq üçün adıçəkilən məhkəmə ilə bağlı sistemli yalan və böhtan təbliğatı aparır.

Bir müddət əvvəl Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın həmin təqsirləndirilən şəxslərə psixoloji təzyiq göstərilməsi və psixoterp dərmanların verilməsi barədə səsləndirdiyi yalanlar, Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin Azərbaycanca erməni məhbəslərinin və müharibə cinayətlərində ittiham olunan şəxslərin məhkəmə prosesi ilə bağlı əsassız bəyanat verməsi və sair İrəvanın gerçəkliklər qarşısında mənasız çabalarını göstərir.

Arayik Harutyunyan və Davit Babayan da İrəvanın yalanlarını məhkəmədə ifşa edib. Fevralın 6-da keçirilən növbəti iclas zamanı A. Harutyunyan deyib: "Nəzərə alsaq ki, təcrüdə xanada bizim məlumat almaq, etiraz etmək imkanlarımız

Məhkəmədə Şuşa rayonunun Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı barədə videomateriallar nümayiş etdirilib

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, David İşxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası aprelin 28-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə tərcüməçi, həmçinin müdafiələri üçün vəkillərlə təmin olunub.

İclasda təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Tuqay Rəhimli tərəfindən Şuşa rayonunun Malibeyli və Quşçular kəndlərinin yandırılmasını, aramsız atəşə tutulmasını əks etdirən videomaterial nümayiş olunub.

Nümayiş etdirilən növbəti videomateriallar Şuşa rayonunun Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı barədə olub.

Dəlillərdən biri Şuşanın işğalı əməliyyatına rəhbərlik etmiş "Komandos" ləqəbli general-mayor Arkadi Ter-Tadevosyanın işğal prosesi və orada iştirak etmiş şəxslər barədə çıxışlarının əks olunduğu videomateriallardan hissələr olub. Videomaterialda həmçinin Şuşanın işğalına hərtərəfli hazırlıqdan bəhs edilib. Vurgulanıb ki, Şuşanın işğalına dair plana Vazgen Sarkisyan (Ermənistanın birinci müdafiə naziri - red.) razılıq verib. Döyüş əmri isə Seyran Ohanyan tərəfindən hazırlanıb.

"Şuşanın Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsi planı çox məxfi şəraitdə Vazgen Sarkisyan, Arkadi Ter-Tadevosyan, Felek Kızıryan, eləcə də digər komandirlərin iştirakı ilə hazırla-

nıb. "Döyüş əmri Seyran Ohanyan tərəfindən hazırlanmışdı", - deyə kadrlarda bildirilir. Vurgulanıb ki, əslində, əməliyyat aprelin 24-də keçirilməli imiş. Lakin silah təminatı və digər səbəblərdən bu, təxirə salınıb.

Dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar deyiblər ki, tədqiq olunan bu və digər faktlar Şuşanın işğalına Ermənistan siyasi-hərbi rəhbərliyinin göstəriş verdiyini sübuta yetirir.

Məhkəmədə nümayiş olunan digər videomateriallarda dörd istiqamət üzrə Şuşanın işğalına rəhbərlik edən şəxslərin - Samvel Babayan, Seyran Ohanyan, Valeri Çitçyan, Arkadi Karapetyanın adları çəkilir. Ermənilərin hazırladıqları videomaterialda vurğulanır ki, hücum əməliyyatının məqsədi işğalla yanaşı, həm də Şuşanın "yeriyən həşəratlardan təmizlənməsi" olub (azərbaycanlılar nəzərdə tutulub).

Ardınca Ermənistanın keçmiş prezidenti Serj Sarkisyanın Şuşa rayonunun işğalı ilə bağlı qeydlərinin yer aldığı videomaterial tədqiq edilib.

S.Sarkisyan Şuşa əməliyyatının əhəmiyyətini çox böyük olduğunu bildirərək deyib: "Bu əməliyyatın əhəmiyyəti o qədər böyük idi ki, orada Robert Köçəryan özü iştirak edirdi".

Məhkəmədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin general-polkovniki, ovaxtkı baş qərargah rəisi Qurban Dalibaltayanın (1926-2015) çıxışları yer almış videomaterial da nümayiş etdirilib.

Q.Dalibaltayan bildirib ki, Şuşa əməliyyatının işlənməsində, hazırlanmasında və həyata keçirilməsində Robert Köçəryan və Serj Sarkisyan (Ermənistanın keçmiş prezidentləri - red.) iştirak ediblər. O vurğulayıb ki, Şuşanın işğal edilməsinin əhəmiyyəti çox böyük idi.

Videomateriallarda qeyd edilib ki, Şuşaya hücum əməliyyatında Q.Dalibaltayanın çox böyük rolu olub.

Bundan sonra təqsirləndirilən şəxslərin bəzilərinə nümayiş olunan videomateriallarla bağlı dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar, zərərçəkmiş şəxslərin nümayəndələri və müdafiəçilər tərəfindən suallar verilib.

Təqsirləndirilən Arkadi Qukasyan baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin suallarına cavabda deyib ki, 1990-cı illərdə "Sovet Qarabağı" qəzetində işləyib. 1992-ci ilin sonunda qondarma rejimin "baş nazirinin" siyasi məsələlər üzrə "müşaviri" təyin olunub.

O, dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayevin sualına cavabında Şuşanın işğalı zamanı azərbaycanlılara qarşı törədilən vəhşiliklərdən xəbərsiz olduğunu söyləyib.

Arkadi Qukasyan dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin "Ermənistanın müdafiə naziri Vazgen Sarkisyanın 1999-cu ildə qondarma rejimin "qəhrəmanı" medalı ilə təltif edilməsi" sualına cavabda isə deyib ki, həmin vaxt qondarma rejimin təhlükəsizliyini Ermənistan öz üzərinə götürmüşdü.

O, Şuşanın işğalı zamanı Ermənistanın baş qərargah rəisi olmuş Qurban Dalibaltayana da sonradan "Döyüş ordeni" ilə təltif etdiyini diqqətə çatdırıb.

Bundan sonra iclasda Şuşanın işğalından sonra çəkilən və Arkadi Qukasyanın da olduğu foto nümayiş etdirilib.

Təqsirləndirilən şəxslər dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovanın suallarına cavabında həmin fotonun Şuşanın işğalından sonra oraya səfər edərkən çəkildiyini, fotoda yarıda dayanmış şəxslərin Zori Balayan və Oleg Yesayan olduğunu bildirib.

Bundan sonra A.Qukasyan Vazgen Sarkisyan qondarma rejimin "qəhrəmanı" medalının verilməsi barədə "sərəncam" imzaladığını qeyd edib və deyib: "O, Ermənistanın müdafiə naziri idi".

O, Azərbaycan ərazilərinin işğalında iştirak etmiş Seyran Ohanyana, Valeri Çitçyana və digərlərinə də müxtəlif "orden" və "medal"lar verdiyini etiraf edib.

Daha sonra təqsirləndirilən şəxs Bako Sahakyan Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramovun sual-

larını cavablandırıb. O, Vilen Mikaeliyanın rəhbəri olduğu dəstənin Şuşanın işğalında iştirak etdiyini, özünün də həmin dəstədə olduğunu etiraf edərək vurğulayıb: "Bu, şərq istiqaməti idi. Mən bilirdim ki, həmin istiqamətin komandiri Arkadi Karapetyan idi".

O, həmin vaxt sərəncamında AKM markalı avtomat olduğunu, lakin heç kimə atəş açmadığını deyib.

B.Sahakyan Şuşanın işğal olunması əməliyyatına rəhbərliyi Vazgen Sarkisyan, Arkadi Ter-Tadevosyan, Seyran Ohanyan və digərlərinin etdiyini deyib və bildirib: "Onlar özləri dəfələrlə deyiblər ki, Şuşa əməliyyatında kimlər və necə iştirak edib. Mən ona görə deyirəm ki, burada məxfi hissə yoxdur. Onların hətta böyük hissəsi mətbuatın məhsullarına öz etirazlarını bildirirdilər ki, Şuşadakı fəaliyyətləri tamamilə əks olunmayıb. Həmin dövrə mən onlardan hansısa biri ilə tanış ola bilməzdim. Amma əvvəldə dediyim kimi, sonradan onların hər biri ilə tanış olmuşam".

O, həmçinin A.Ter-Tadevosyanın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdiyini, ona qondarma rejimin "qəhrəmanı" adını verdiyini bildirib.

Məhkəmənin növbəti iclası mayın 1-nə təyin olunub.

Qeyd edək ki, Ermənistan dövlətinin, onun dövlət qurumlarının vəzifəli şəxslərinin, hərbi qüvvələrinin və qanunsuz silahlı birləşmələrin bilavasitə rəhbərliyi və iştirakı, şifahi-yazılı qaydada veriyi tapşırıq, göstəriş və təlimatları, maddi, texniki, şəxsi heyətlə verdiyi dəstəyi, mərkəzi qaydada idarəçiliyi əsasında, eləcə də ciddi nəzarəti altında Azərbaycan ərazisində daxili və beynəlxalq hüquq normalarına zidd şəkildə, Azərbaycana hərbi təcavüz etmək məqsədilə yaradılmış, həmçinin Köçəryan Robert Sədrakı, Sarkisyan Serj Azatı, Manukyan Vazgen Mikaeli, Sarkisyan Vazgen Zaveni, Babayan Samvel Andraniki, Balasanyan Vitali Mikaeli, Balayan Zori Hayki, Ohanyan Seyran Məşəqi, Qarayyan Arşavir Surenoviç, Melkonyan Monte Çarız və digərlərinin rəhbərliyi, bilavasitə və dolayı iştirakları ilə

Ermənistan dövləti, o cümlədən sözügedən cinayətkar birlik tərəfindən aparılan təcavüzkar müharibənin gedirdiyi təsdiqlənmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə ermənişillik 15 təqsirləndirilən şəxs ittiham edilir.

Həmin şəxslər, yəni Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Arşaviri, Sahakyan Bako Sahaki, İşxanyan David Rubeni, Manukyan David Azatini, Babilaryan Davit Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoviç, Beqlaryan Vasili İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyev Davit Nelsoni, Stepanyan Qurban Homeri, Balayan Levon Romiki, Babayan Madat Arakeloviç, Martirosyan Qariq Qriqori, Paşayev Melikset Vladimiri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə), 103 (soyqırım), 105 (əhalini məhv etmə), 106 (köləlik), 107 (əhalini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (gəncə), 114 (müddətsizlik), 115 (müharibə qanunlarını və addətlərini pozma), 116 (silahlı münasibət zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 118 (hərbi soyğunçuluq), 120 (qəsdən adam öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdə tutma), 270-1 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə), 278 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə ittiham olunurlar.

"Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 oktyabr tarixli 1007-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 28 iyun tarixli 1201-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 140

Bakı şəhəri, 25 aprel 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 24 oktyabr tarixli 1007-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 28 iyun tarixli 1201-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 3 iyun tarixli 209 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 6, maddə 782 (Cild I); 2024, № 3, maddə 296) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət qeydiyyatına alınmış dərman vasitələrinin qiymətlərinin tənzimlənməsi və həmin qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası"nın 4.3.1-ci yarımbəndində "qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 25 dekabr tarixli 502 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 12, maddə 2083 (Cild I); 2024, № 7, maddə 908) ilə təsdiq edilmiş "Dərman vasitələrinin ekspertizasının, o cümlədən sadələşdirilmiş ekspertizasının aparılması Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 5.13.5-ci yarımbənddə "vəsiqə" sözü "dərman vasitəsinin dövlət qeydiyyatı haqqında vəsiqənin" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 6.12.2-ci yarımbənddə və 6.13-cü bənddə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.3. həmin Qaydaya 2 nömrəli əlavə - "Dərman vasitəsinə dair EKSPERTİZA RƏYİ"ndə "Vəsiqə sahibi" sözləri "Ərizəçi" sözü ilə, "Vəsiqə sahibinin" sözləri "Ərizəçinin" sözü ilə, "Marketing Authorization holder" sözləri hər iki halda "Applicant" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4. həmin Qaydaya 3 nömrəli əlavə - "Dərman vasitəsinin qeydiyyat sənədlərində edilən dəyişikliklərə dair EKSPERTİZA RƏYİ"ndə (hər iki halda) "Vəsiqə" sözü "Dərman vasitəsinin dövlət qeydiyyatı haqqında vəsiqənin" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5. həmin Qaydaya 4 nömrəli əlavə - "Dərman vasitələrinin idxalı üçün EKSPERTİZA RƏYİ"ndə "Vəsiqə sahibi" sözləri "Ərizəçi" sözü ilə, "Vəsiqə sahibinin" sözləri "Ərizəçinin" sözü ilə, "Marketing Authorization holder" sözləri hər iki halda "Applicant" sözü ilə əvəz edilsin;

2.6. həmin Qaydaya 5 nömrəli əlavə - "Tibb vasitəsinin tərkibində olan dərman maddəsinə dair EKSPERTİZA RƏYİ"ndə "Vəsiqə sahibi" sözləri "Ərizəçi" sözü ilə, "Vəsiqə sahibinin" sözləri "Ərizəçinin" sözü ilə, "Marketing Authorization holder" sözləri hər iki halda "Applicant" sözü ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 18 iyun tarixli 345 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 7, maddə 906) ilə təsdiq edilmiş "Dərman vasitələrinin, dərman maddələrinin və tibb vasitələrinin dövlət qeydiyyatına alınması, dövlət reyestrinə daxil edilməsi və dövlət reyestrinin aparılması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 1.4-cü bənddə "qeydiyyat vəsiqəsinin (bundan sonra - qeydiyyat vəsiqəsi)" sözləri "vəsiqənin (bundan sonra - vəsiqə)" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 2.1.3-cü yarımbənddə, 3.1-ci bənddə, 3.4.1-ci yarımbənddə (hər iki halda), 4.1-ci bənddə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3. 6-cı hissə üzrə:

3.3.1. adında, 6.1-ci (hər iki halda) və 6.2-ci bəndlərdə, 6.3-cü bəndin birinci cümləsində, 6.4-cü bəndin ikinci cümləsində (hər iki halda) və 6.6-cı bənddə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.2. 6.7-ci bənddə "qeydiyyat vəsiqələri" sözləri "vəsiqələr" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.3. 6.8-ci və 6.9-cu (hər iki halda) bəndlərdə, 6.10-cu bəndin ikinci cümləsində ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.4. 6.11-ci bəndin birinci cümləsində "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqə" sözü ilə, ikinci cümləsində "qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.5. 6.12-ci bənd üzrə:

3.3.5.1. birinci cümlədə "Qeydiyyat vəsiqəsində" sözləri "Vəsiqədə" sözü ilə, "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqə" sözü ilə, "qeydiyyat vəsiqəsində" sözləri "vəsiqədə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.5.2. ikinci, üçüncü, dördüncü cümlələrdə və beşinci cümlədə (hər iki halda) ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.6. 6.13-cü bənddə "Qeydiyyat vəsiqəsində" sözləri "Vəsiqədə" sözü ilə, "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.7. 6.14-cü bənd üzrə:

3.3.7.1. birinci cümlədə "Qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "Vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.7.2. ikinci və üçüncü cümlələrdə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3.8. 6.15-ci bənddə "qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin;

3.4. 7-ci hissə üzrə:

3.4.1. adında və 7.1-ci bənddə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.4.2. 7.2-ci bənd üzrə:

3.4.2.1. birinci cümlədə "Qeydiyyat vəsiqəsində" sözləri "Vəsiqədə" sözü ilə, "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.4.2.2. ikinci, üçüncü cümlələrdə və dördüncü cümlədə (hər iki halda) ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.4.3. 7.3-cü bənd üzrə:

3.4.3.1. birinci cümlədə "qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin;

3.4.3.2. ikinci cümlədə "eyni zamanda ərizəçi" sözləri "ərizəçi" eyni zamanda" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.4.4. 7.4-cü bəndin ikinci cümləsində (hər iki halda), 7.6-cı və 7.7-ci (hər iki halda) bəndlərdə, 7.8-ci bəndin birinci cümləsində, 7.9-cu, 7.11-ci və 7.12-ci bəndlərdə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.5. 8-ci hissə üzrə:

3.5.1. adında "Qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "Vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin;

3.5.2. 8.1-ci bənddə "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.6. 10-cu hissə üzrə:

3.6.1. 10.2-ci bəndin ikinci cümləsində "qeydiyyat vəsiqəsində" sözləri "vəsiqədə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.6.2. 10.5-ci bənddə "Qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "Vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.7. 12-ci hissə üzrə:

3.7.1. 12.1.1-ci yarımbənddə "qeydiyyat vəsiqəsinin sahibi" sözləri "onun" sözü ilə əvəz edilsin;

3.7.2. 12.2-ci bəndin ikinci cümləsində "qeydiyyat vəsiqəsinin" sözləri "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

3.8. həmin Qaydaların 2A, 2B, 3A, 3B, 4A, 4B, 5 və 6 nömrəli əlavələrinin adlarında "QEYDIYYAT VƏSİQƏSİ" sözləri "VƏSİQƏ" sözü ilə əvəz edilsin və "REGISTRATION" sözü çıxarılaraq, mətnlərdə ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 20 iyun tarixli 348 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 7, maddə 909) ilə təsdiq edilmiş "Dərman vasitələrinin təqib və izləmə sistemi"nin Əsasnaməsi"nin 4-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 4.1.6-cı yarımbənddə "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "vəsiqənin" sözü ilə əvəz edilsin;

4.2. 4.2.1.14-cü abzasda (hər iki halda), 4.2.2.10-cu abzasda (hər iki halda) ismin müvafiq hallarında "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri ismin müvafiq hallarında "vəsiqə" sözü ilə əvəz edilsin;

4.3. 4.2.6-cı yarımbənd üzrə:

4.3.1. birinci cümlədə (hər iki halda) "qeydiyyat vəsiqəsi" sözləri "dərman vasitəsinin dövlət qeydiyyatı haqqında vəsiqənin" sözləri ilə əvəz edilsin;

4.3.2. ikinci cümlə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Həmin modula dərman vasitəsinin dövlət qeydiyyatı haqqında vəsiqənin nömrəsi və tarixi barədə məlumatlar, habelə bu Əsasnamənin 4.2.4.3-cü, 4.2.5.1-4.2.5.7-ci abzaslarında olan məlumatlar daxildir;"

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Xoşbəxtlik nisbi anlayış kimi qəbul olunsada, bəzi insanlar sanki Tanrı tərəfindən seçilərək bu dünyada müstəsna izlər qoyur. Onlar sağlığında cəmiyyət arasında sevgi və rəğbət qazanaraq tarixin səhifələrində əbədiyyət qazanan unudulmaz şəxsiyyətlərdir. Bu şəxslərdən biri də əvəzolunmaz ana, sədaqətli həyat yoldaşı, elm fədaisi, böyük şəxsiyyət, akademik Zərifə xanım Əliyevadır.

Bu görkəmli şəxsiyyət dövrünün ən tanınmış ziyalı ailələrinin birində dünyaya göz açmışdı. Ailədə bütün yüksək əxlaqi keyfiyyətlər nəsilənəslə irsi olaraq keçmişdi. Azərbaycanın görkəmli ictimai və dövlət xadimlərindən olan Əziz Əliyev övladlarını mənəvi təmizliyə, paklığa öyrətmiş, milli-mənəvi dəyərlər üzərində tərbiyə etmişdi. Uşaqlıqdan bu gözəl ailədə yiyələndiyi xarakterik keyfiyyətlər bütün həyatı boyu Zərifə xanıma çox kömək etmişdi. Bu nəəciblik ona sanki ailəsindən miras qalmışdı. O, təmkinli, səbirli, dözümlü qadın olaraq biliyi, bacarığı, müdrik söhbətləri, səmimi, xoş rəftarı, ətrafındakılara mərhəməti ilə hamının rəğbətini qazanmışdı. Zərifə xanım Əliyeva atasının - görkəmli dövlət və elm xadimi, pədaqoq-alim, professor Əziz Əliyevin yolunu davam etdirmişdi. Onun səhiyyə sahə-

faktı da qeyd edək ki, Zərifə xanım Əliyeva bu mükafata layiq görülən ilk qadın alim-ofthalmoloq idi. Alimin elmi fəaliyyətini yüksək qiymətləndirən Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Zərifə xanımın tibb elmi sahəsində xidmətlərindən biri də göz müalicəsi, tədqiqatı idi. Mənə belə gəlir ki, onun iki dəyərli irsi vardır. Birincisi, Azərbaycanda ilk dəfə deontologiyanı bir elm kimi meydana atıbdır. İkincisi, Zərifə xanım çalışıb ki, bizim gələcək nəsilləri irsi xəstəlikdən xilas etsin, sağlamlaşdırsın". Görkəmli alim nadir sahə olan iridodiagnostika və iridoterapiya problemləri ilə də ciddi məşğul olmuş, həmin sahəyə dair iki monoqrafiya hazırlamışdır. Bu monoqrafiyalardan "Iridodiagnostikanın əsasları" Bakıda, "Iridodiagnostika" isə 1988-ci ildə Moskvada nəşr olunmuşdur. Xüsusi qeyd etmək lazımdır

Zəka və nur arasında bir ömür

Zərifə xanım Əliyeva elm və mənəviyyətin vəhdətini özündə birləşdirən, Azərbaycan qadınının zəngin ruhunu təcəssüm etdirən nadir simalardandır

sini, xüsusən də oftalmologiyanı seçməsində atasının və ailəsinin böyük təsiri olmuşdu.

Zərifə Əliyeva Azərbaycan səhiyyəsində silinməz izlər qoymuşdur. O, şöhrətli alim, görkəmli oftalmoloq kimi öz töhfələrini verməklə yanaşı, gənc həkimlərin inkişafı naminə də çalışmışdır. Novator alimin zəngin elmi irsi, öz sahəsi üzrə apardığı tədqiqatlar, müəllifi olduğu əsərlər ölkəmizin tibb sahəsinin genişlənməsinə töhfə vermişdir. Onun əsərləri oftalmoloqların daim mürciəti idi, yaşanan zamandan asılı olmayaraq, onları qane edən, bilik və təcrübələrini artırmağa yardımçı olan dərsliklərdir.

Akademik Zərifə xanımın Azərbaycan oftalmologiyasını dünya səviyyəsində tanıtməsi və öz dəst-xəti ilə hər zaman seçilməsi onun fərqliliyindən, qabiliyyətindən xəbər verir. Bu görkəmli alim Azərbaycanda oftalmologiya sahəsində ilk akademik qadın olmuşdur. Onun söyi və təşəbbüsü ilə ölkədə birinci dəfə peşəkar göz patologiyası laboratoriyaları yaradılmışdır. 1977-ci ildə Bakıda professor Zərifə Əliyevanın təşəbbüsü ilə Ümumdünya Oftalmoloqlar Cəmiyyəti İdarə Heyətinin plenumu keçirilmişdir. Bu plenum alimin daha bir müstəsna keyfiyyətinin - mükəmməl təşkilatçılıq bacarığının üzrə çıxmasına imkan yaratmışdır.

1981-ci ildə ölkəmizin tibb elminin, səhiyyə sisteminin tarixində son dərəcə mühüm bir hadisə baş verir. Moskvadan alınan xəbərdə qeyd edilirdi ki, Azərbaycan alimi Zərifə Əziz qızı Əliyeva görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı silsilə elmi-tədqiqat işlərinin dəyərli nəticələrinə görə SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ. Averbax adına mükafatına layiq görülmüşdür. Bu mükafatı oftalmologiya sahəsində müstəsna xidmətləri olan və beynəlxalq aləmdə tanınan məşhur alim-ofthalmoloqlar alırdılar. Azərbaycan aliminin belə nüfuzlu mükafata layiq görülməsi ölkəmizin elm aləmində xoş vəqat yaratdı. Moskvadan alınan xoş xəbər Zərifə xanımın uzun illərdən bəri insanlara bəxş etdiyi səfərt işığının davamı kimi Azərbaycan tibb elminin, tibb təhsili sisteminin, respublika səhiyyəsinin yollarını nura qorq edir. Bir

ki, dünya miqyasında iridodiagnostikaya aid kitablar ilk dəfə Zərifə xanım Əliyeva tərəfindən yazılmışdır.

Azərbaycanın Əməkdar elm xadimi, Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının laureatı, akademik Zərifə xanım Əliyeva dünyanın ən görkəmli tibb tədqiqatçıları tərəfindən nüfuzlu alim kimi qəbul edilirdi. Elmi-praktiki yarıdıcılıq fəaliyyəti boyu onun 140 elmi əsəri, 10 monoqrafiyası çapdan çıxmışdır. Görkəmli alim məşğul olduğu elm sahəsində 12 səmərəli təklif irəli sürmüşdür.

İstər Oftalmoloqlar Cəmiyyətinin qurultaylarında, plenumlarında, Moskvaya Oftalmoloqlar Cəmiyyətinin plenar iclaslarında etdiyi məruzələr, istərsə də publisistik çıxışlarında Zərifə Əziz qızı özünün nətiqilik istedadını göstərmişdir. Müxtəlif səviyyəli auditoriyalarda belə onun deontologiya məsələlərinə həsr olunmuş məruzələri heyranlıqla dinlənirdi, istər-istəməz mürəzzəcinin fəlsəfəyə, səhiyyəyə aid ədəbiyyatı dərindən bildiyi hiss olunurdu. Akademik bütün tədbirlərdə iştirak etməyə çalışırdı. İnsani keyfiyyətləri, hər şeyi incəliyi ilə qiymətləndirmək bacarığı, adamlarla dli tapmaq qabiliyyəti ictimai işdə də Zərifə xanımın əlindən tuturdu. Faydalı ictimai fəaliyyət üçün də istedad lazımdır. Necə ki cərraha, riyaziyyatçıya, dövlət xadiminə istedad gərəkdir.

Zərifə xanım uzun müddət Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan "Bilik" Cəmiyyətinin üzvü, Oftalmoloqların Elmi Cəmiyyətinin Rəyasət Heyətinin üzvü, "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur. Əlbəttə, bütün bunlar çoxlu enerji tələb edirdi, lakin Zərifə xanım üçün adi hal idi.

Zərifə xanım o dövrdə nüvə fəlakəti ilə üzlaşmış planetimizə sülh, əmin-amanlıq gətirən dünyaşöhrətli alimlərin ön cərgəsində addımlayırdı. "Elə şeylər var ki, biz onları tarixin soyuq məhkəməsinə saxlaya bilmərik, onlar haqqında indi danışmalı və qiymət verməliyik", - deyirdi. "Sülh uğrunda mübarizə bizim mis-siyamız, borcumuzdur. Bu, həm də bütün elm və mədəniyyət xadimlərinin və ilk növbədə ziyalıların işidir. Çünki yer üzündə sülhü qorumaq, insanların firavan həyatını, tələbatını

təmin etmək və onların xoşbəxt olmaq hüququnu qorumaq deməkdir".

Elmi fəaliyyətində etika və tibbi deontologiya məsələlərinə də xüsusi yer verən Zərifə xanım Əliyeva bu mövzuya dair baxışlarını "Hökimim yüksək vəzifəsi" və "Oftalmologiyada aktual problemləri" monoqrafiyalarında geniş şərh etmişdir. Zərifə xanımın mənəvi zənginliyi, vəzifə borcuna, tibbi etika və deontologiyaya dair baxışları onun "Hökimim əxlaqi tərbiyəsi, deontologiya, tibbi etika və əxlaq məsələləri" əsərində daha ətraflı şəkildə əks olunmuşdur. Alim haqlı olaraq belə hesab edirdi ki, həkimin peşə mövqeyi onun xəstəyə münasibətini müəyyənləyən başlıca amildir: "Yalnız o şəxs əsl həkimdir ki, xəstənin ağrılarını məhz özünün ağrıları hesab edir. Belə bir həkim üçün hər dəfə xəstəni qəbul etmə, hər dəfə xəstəliyə düşər olmuş insanla söhbət etmək həm xəstə qarşısında, həm də cəmiyyət qarşısında, ən başlıcası isə öz vicdanı qarşısında əxlaqi məsuliyyət deməkdir".

O, təkəcə tibb sahəsinə maraq göstərmirdi, həmçinin ədəbiyyatı, musiqini də çox sevirdi. Onun ədəbiyyat sahəsindəki bilikləri, incəsənət, xüsusən də təsviri incəsənət, rəsm əsərləri haqqında mülahizələri həmsöhbətlərinin heyrləndirirdi. O həmçinin fortepiano üzrə musiqi təhsili da almışdı və bu alətdə çox gözəl əsərlər ifa edirdi. Xəstələrə dünya işığı bəxş etmiş Zərifə xanım Əliyeva gələcəyimiz olan uşaqları bir ana kimi sevir, onlara xüsusi qayğı və nəvazişlə yanaşırdı. O deyirdi ki, uşaqlıq çağları hər bir kəsin özünü dərk etməsində həlledici mərhələdir və ömrü boyu mürciət etdiyi uşaqlıq dünyasını heç nə ilə əvəz etmək mümkün deyil, insan məhz uşaqlıqda xeyrin və şərin nə olduğunu anlayır. Zərifə xanım həm gözəl dost, həm də yaxşı sırdaş idi. Dostlarının yalnız yaxşı deyil, pis günlərində də yanında olur, dərdlərini öz dərdi kimi qəbul edirdi. Bir çoxları bu nəcib insanı çox savadlı, diqqətli, mərhəmətli və məhraban həkim və elm xadimi olmaqla yanaşı, həm də yaxşı dost kimi xatırlayır.

Böyük alimin bir insan, həkim kimi portretini çəkmək, nurlu simasını canlandıрмаq istəyən hər bir kəs dünya oftalmologiyası elminin tanınmış simalarının söylədikləri tarixi fikirlərə mütəlak nəzər salmalıdır. Gör-

kəmli oftalmoloq, akademik A.Nesetov deyib: "Zərifə Əliyeva çox ağıllı insan və böyük professional idi. Mən onu öz sahəsinin məşhur alimi hesab edirəm. Oftalmologiyada o, bir nömrəli idi". Akademik N. Puçkovskaya "xeyirxahlıq Zərifə xanımın həyat tərzidir" deyərək, alimin yüksək insani keyfiyyətlərə malik olduğunu vurğulayıb. Professor A. Brovkina onu "nəciblik və mənəvi pahlıq timsalı" adlandırb. Professor V.V. Şmelyeva demişdir: "Əgər mən peşəkar ədəbiyyatçı kimi Zərifə xanım Əliyeva haqqında əsər yazmalı olsaydım, heç şübhəsiz ki, onu "Əvəzolunmaz insan haqqında povest" adlandırardım".

Elmi və ictimai fəaliyyətinin çox geniş olmasına baxmayaraq, Zərifə xanımın həyatda ən ciddi məsuliyyəti Ümummilli Lider Heydər Əliyev ilə ailə qurması idi. Çünki bu incə təbiətli, kövrək qadın öz zərif çiyinlərində dünyaşöhrətli siyasətçinin yaxın silahdaşı və övladlarının anası olmaq missiyasını şəərəflə daşımış, Ulu Öndərin inam və etibarını hər addımda doğrultmuşdu. Birgə yaşadıqları o xoşbəxt illərdə Heydər Əliyev həmişə gərgin iş rejimi ilə gecə-gündüz işləmiş, xalqının gələcəyi yolunda ömrünü şam kimi əritmişdi. Ən ağır, ən təhlükəli vaxtlarda belə Zərifə xanım həyat yoldaşını tək qoymamış, onun dayacağına çevrilmişdi.

Cəmiyyət həyatında fəal rol oynayan Zərifə xanım ailəsinə son dərəcə bağlı olan bir qadın, gözəl ana idi. Öz analıq missiyasını sevdiyi peşəsi ilə birləşdirən bu xanıma bir qadın, bir alim və həkim kimi cəmiyyətin inkişafına xidmət edən ailədən ayrı düşünmək olmazdı. Böyük zəka sahibi olan Zərifə xanım analıq vəzifəsinin öhdəsindən də çox gözəl gəlirdi. O, hər zaman övladları ilə səmimi olmuş, onlara dost münasibəti bəsləmişdi. Zərifə xanım öz ömür-gün yoldaşı Heydər Əliyev ilə birlikdə qəlblərində daim Azərbaycan sevgisi yaşayan, vətənimizin qurucu sayılan övladlar yetişdirmişlər. Zərifə xanım özünə xas olan xeyirxahlıq, alicənablıq, insanseverlik, səmimiilik kimi xüsusiyyətlərini övladlarına da ötürmüşdü. Onun təmkinliliyi, səbirliliyi, düristliyi, düşüncəsi, ağılı, savadı və digər müsbət xüsusiyyətləri övladlarının seçdikləri yolda özünü büruzə verir, onların

bu yolu getməklərinə daim kömək edirdi.

Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev öz xanımı haqqında çox haqlı olaraq demişdi: "Gənc yaşlarımdan mənim həyatım dövlət işi ilə bağlı olubdur. Mən bütün həyatımı buna sərf etməmişəm və bu gün də bu yolda çalışıram. Bu yolda mənim həmişə səmərəli, müvəffəqiyyətli çalışmadım da hesab edirəm ki, ailəmin çox böyük rolu olub... Mən bu barədə çox danışa bilərəm, ailəmin yaşaması, bu günlərə çatması, övladlarının tərbiyəsi üçün və həyatımda onun əvəzsiz rolu üçün mən bu gün Zərifə xanımın məzarı qarşısında baş əyirəm. On il keçsə də, onu bir dəqiqə belə unutmuram və unutmayacağam. Mənim övladlarım da bu əhvali-ruhiyyədədirlər. Onlar bu əhvali-ruhiyyə ilə tərbiyələniliblər, formalaşıblar". Bu bir kişinin, bir atanın öz həyat yoldaşı və ömrünün sadıq sırdaşı haqqında etdiyi ən böyük etirafdır.

Vətənə, valideynlərinə yüksək məhəbbət hissi bəsləyən, milli ruha, yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malik uşaqların böyüyüb boya-başa çatması, tərbiyə alması hər valideynin, ailənin arzusudur. Bu gün onun müqəddəs ailə çıraqını iki gözəl övlad, nəvələri yandırır. Bu gün biz fəxr-lə deyə bilərik ki, Zərifə xanımın böyütdüyü və tərbiyə etdiyi Prezident İlham Əliyev Azərbaycan dövlətçiliyini daha da gücləndirmək, ölkəmizin müstəqilliyini və suverenliyini möhkəmləndirmək yolunda qətiyyətli və yorulmadan çalışır. Cənab İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti və əzmkar fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan beynəlxalq arenada söz sahibi olan, sabit və dinamik inkişaf edən bir dövlətə çevrilib. Bu uğurların kökündə məhz ailədən gələn dəyərlər, Vətənə olan sonsuz sevgi və xalqa xidmət etmək əzmi dayanır.

Xalqa xidmət əmalını bir ailə ənənəsi kimi yaşadan Prezident İlham Əliyev Zərifə xanımın dərən ehtiramla xatırlayaraq demişdir: "Onun bütün fəaliyyəti, gördüyü bütün işlər insan əməlinə dayanırdı. Çünki o həm peşəkar həkim, eyni zamanda çox xeyirxah insan idi. Böyük Lider, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ömrü-gün yoldaşı olan Zərifə xanım bütün işlərdə ona dayaq olur, onu dəstəkləyirdi. Hər bir insan üçün valideynləri əziz və müqəddəsdir. Mən çox xoşbəxtəm ki, Zərifə xanım kimi anam olmuşdur". Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Zərifə xanımın ənənələrini davam etdirir. Yüksək dəyərləri öz şəxsiyyətində birləşdirmiş Mehriban xanım milli-mənəvi sərvətlərimizin qoruyucusudur. O, Azərbaycanda təhsilin, səhiyyənin, mədəniyyətin və digər sahələrin inkişafı üçün əlindən gələni edir. Özünün ictimai fəallığı və şəxsi öməyi ilə müasir Azərbaycan qadını bütün dünyada layəqətlə təmsil edir. Azərbaycan ailəsinin yüksək mənəvi dəyərlərə söykəndiyini və ümumbəşəri ideallar əsasında yaşadığını təcəssüm etdirir.

Artıq uzun illərdi ki, tanınmış oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyeva bizim aramızda yoxdur. Hər dəfə bu gözəl insanı xatırlayanda dərin kədər hissi keçiririk. Zərifə xanım bir həkim, alim və vətəndaş kimi bütün ömrü boyu xalqı üçün çalışmış və o, səhiyyənin inkişafında oynadığı rol, insanların sağlamlığı yolunda gördüyü işlərlə əbədi olaraq xatirlərdə, xalqın yaddaşında daim yaşayacaqdır. Onun adını daşıyan Milli Oftalmologiya Mərkəzi, Naxçıvan şəhər poliklinikası, Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutu, küçələr, xəstəxanalar, körpələr evi, təlim-təhsil ocaqları və sairə Zərifə xanım Əliyevaya bəslənən ictimai rəğbətin, göstərilən ehtiramın nəticəsidir. Zərifə xanım Əliyevanın əziz xatirəsi bu gün də xalqımızın qəlbində dərin hörmət və ehtiramla yaşayır. Onun həyat yolu, elmə və cəmiyyətə verdiyi töhfələr Azərbaycan qadınının müdrikliyini, fədakarlığını və yüksək mənəvi keyfiyyətlərini təcəssüm etdirir.

Hicran HÜSEYNOVA,
Milli Məclisin komitə sədri,
siyasi elmlər doktoru, professor

Səhiyyə Nazirliyinin rəhbərliyi akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini ehtiramla yad edib

Aprel 28-də Azərbaycan oftalmologiya elminin görkəmli nümayəndəsi, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 102 il keçir.

Səhiyyə Nazirliyinin rəhbərliyi bu münasibətlə Fəxri xiyabanda xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edərək öünə gül dəstələri qoyub.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi ehtiramla yad edilib, məzarı önünə əkil qoyulub və tər çiçəklər düzülüb.

Həmçinin görkəmli dövlət xadimi və ictimai xadim Əziz Əliyevin, istedadlı həkim Tamerlan Əliyevin də məzarları üzərinə tər çiçəklər qoyulub.

Akademik Zərifə xanım Əliyevanın tədqiqatları və alim kimi qazandığı böyük uğurlar Azərbaycan tibb elminin tarixində mühüm mərhələ təşkil edir. Azərbaycan oftalmologiyası elmini dünyada tanıtdıran Zərifə Əliyevanın açdığı yol ildən-ilə genişlənir, zəngin irsi, pədaqoji fəaliyyəti döndə-döndə arasdırılır, öyrənilir və neçə-neçə tədqiqat əsərinin mövzusunə çevrilir.

Milli Kitabxanada "Akademik Zərifə Əliyeva" adlı virtual sərgi onlayn rejimdə istifadəçilərə təqdim olunub

Azərbaycanın görkəmli alimi, Əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, akademik Zərifə xanım Əliyevanın doğum günü münasibətilə Azərbaycan Milli Kitabxanasında tibb elmləri doktoru, oftalmoloq-alimin həyat və yaradıcılığını əks etdirən "Akademik Zərifə Əliyeva" adlı virtual sərgi onlayn rejimdə istifadəçilərə təqdim olunub.

Kitabxanadan AZƏRTAC-a bildirilib ki, virtual sərgidə akademik Zərifə xanım Əliyeva haqqında görkəmli şəxslərin fikirləri, müəllifi olduğu və haqqında yazılmış kitablar, həyat və fəaliyyətinə dair sənədlər, məqalələr və fotolar nümayiş olunur.

Virtual sərgi ilə tanış olmaq istəyənlər linkindən istifadə edə bilərlər.

Akademik Zərifə Əliyevanın anadan olmasının 102 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq elmi-praktik konfrans olub

Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzində Akademik Zərifə Əliyevanın anadan olmasının 102 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq elmi-praktik konfrans olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Səhiyyə Nazirliyi, Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi və Azərbaycan Oftalmoloqlar Cəmiyyətinin birgə təşəbbüsü ilə keçirilən konfransda Milli Oftalmologiya Mərkəzinin həkimləri, ölkənin müxtəlif bölgələrindən gəlmiş oftalmoloqlarla yanaşı, Rusiya, Türkiyə, İtaliya, Gürcüstan və digər ölkələrdən də tanınmış mütəxəssislər də iştirak ediblər.

Ənənəvi xarakter daşıyan həmin konfrans oftalmologiya sahəsində əldə olunan son elmi nailiyyətləri və tibbi texnologiyaların müzakirəsi, yerli və xarici mütəxəssislərin təcrübə mübadiləsi üçün mühüm platformadır. Konfransın əsas məqsədi oftalmologiyanın aktual məsələləri, yeni diagnostika və müalicə metodlarının təhlili, eyni zamanda gələcək hədəflərin müəyyən edilməsidir.

Konfransda "Akademik Zərifə Əliyevanın işığında oftalmologiyanın gələcəyi", "Paul glaukoma implantı, qısamüddətli nəticələr", "SMILE PRO - lazer görmə korreksiyaının innovativ üsulu", "Azərbaycanın regionlarında uveitin epidemiologiyasının təzahürü", "Tor qışanını vitreoretinal cərrahiyyəsi: qeyri-standard hallar", "Oftalmoloji yardımın III etapında göz travmatizmi ilə bağlı təcili və təxirəsalınmaz mürciətlərin regional xüsusiyyətləri" və s. mövzular həm nəzəri biliklərin, həm də praktik təcrübənin təqdim olunmasına imkan verəcək. Elmi diskussiyalar oftalmologiya sahəsində yeni yanaşmaların formalaşmasına zəmin yaradacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın tanınmış oftalmoloq-alimi, akademik Zərifə Əliyeva oftalmologiya sahəsində müstəsna xidmətləri ilə yadda qalıb. Onun elmi fəaliyyəti təkəcə ölkə daxilində deyil, beynəlxalq aləmdə də yüksək qiymətləndirilir. Akademik Zərifə xanım Əliyeva öz elmi fəaliyyəti ilə Azərbaycanda bir zamanlar geniş yayılmış traxomanın tədqiqi və aradan qaldırılması, həmçinin peşə ilə bağlı göz xəstəliklərinin profilaktikası və müalicəsi sahəsində xüsusi elmi töhfələr verib.

O, "Gözün və görmə siniri yolunun yaşla əlaqədar dəyişiklikləri", "Gözün hidrodinamik sisteminin anatomik və fizioloji xüsusiyyətləri", "Iridodiagnostika", "Şəkərli diabet zamanı gözün patologiyası", "Oftalmologiyanın aktual problemləri" kimi fundamental əsərlərin müəllifidir. Ümumilikdə 150 elmi işi, 14 monoqrafiyası və 12 səmərələşdirici təklifi ilə Azərbaycan tibb elminə əvəzolunmaz töhfələr verib. Onun adı bu sahədə yetişmiş bir çox yüksəkixtisaslı mütəxəssisin formalaşmasında xüsusi hörmətlə qəkilir.

“Böyük qayıdış” proqramı sürətlə icra olunur

Xocalıya qayıdış davam edir

Tarixi qələbəmizdən, haqq-ədalətin bərpasından qısa müddət sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurd, habelə Xocalıda yenidənqurma və bərpa işlərinə başlanıldı. Xocalıya qayıdış xalqımızın əyləməz ruhunu, Vətən sevgisini təcəssüm etdirdi.

Qüdrətli dövlətimiz xocalıların da yurd həsrətinə son vermək üçün bütün imkanlarını səfərbər edərək düşmənin vıran qoyduğu şəhəri cənəmətəkəna çevirməyə, əzəli sahiblərinə qovuşdurmağa nail oldu. Ötən il mayın 28-də Xocalı ilk sakinlərinə qovuşdu. Xocalıların yurdlarına qayıdış gününün möhürü Müstəqillik Günündə olması Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə həkk edildi. Uğurlu siyasəti ilə bu günləri xalqımıza yaşadan Müzəffər Prezidentimizin o gün doğma torpaqlarına qovuşan sakinlərlə birgə Xocalı şəhərinin gəzməsi, sevincələrini bölüşməsi, evlərinin ilk qonağı olması hər birimizi fəxrəndirdi.

Dünən Xocalı şəhəri daha 138 sakininə qəvacı açdı. Bununla da əzəli torpaqlarına qovuşan xocalıların sayı 342 nəfərə çatdı. Bu gün Xocalıda sakinlərin rahat və təhlükəsiz həyat sürmələri üçün hər şey nəzərə alınıb. Burada bütün zəruri sosial, inzibati xidmətlər, mədəni mühit formalaşdırılıb, ticarət, ictimai işlər fəaliyyətləri üçün geniş imkanlar yaradılıb.

Şəhərin yenidən qurulması üzrə birinci mərhələ 167 hektar və 18 hektar olmaqla iki hissədən ibarətdir. Şəhər planına əsasən, birinci mərhələdə 167 hektar ərazidə 140 fərdi evdən, 48 kottec tipli ev və 9 bina-dan ibarət 110 evdə tikinti, təmir-bərpa və abadlıq işləri görülür. Bütün kommunikasiya xətləri yerin altına salınıb, ilk 50 ev birləşmələri verilib.

Şəhər üzrə kommunikasiya işlərinin 90 faizi icra edilib. Həmçinin 18 hektar ərazidə yerləşən fin tipli 92 evdə isə tikinti, təmir-bərpa və abadlıq işləri həyata keçirilib.

Xocalıda quruculuq və bərpa işləri sürətlə davam edir, sosial infrastruktur qurulur. Şəhərdə orta təhsil müəssisəsi və uşaq bağçası da inşa olunub. Məktəbin qarşısında park, onun yanında isə sənətkarlar məhəlləsi salınıb. Həmçinin idman kompleksində tamamlanma işləri görülür. Kompleksdə şahmat, cüdo, güləş, gimnastika, stolüstü tennis, basketbol, minifutbol, badminton ilə məşğul olmaq üçün lazımi şərait yaradılıb.

Şəhər mühtini canlandıran yeni nəqliyyat qovşağı iqtisadiyyatın inkişafında vacib rol oynayacaq. Olduqca strateji mövqedə yerləşən Xocalı Əsgəranla 5 kilometr, Ağdam şəhəri ilə 10 kilometr, Xankəndi ilə 11 kilometr məsafədədir.

Xocalıda tezliklə Xocalı Soyqırımı Memorialı Kompleksi də yaradılacaq. Ötən il fevralın 26-da Prezident İlham Əliyev tərəfindən təməli qoyulan kompleks faciə qurbanlarının, Vətənin müdafiəsi uğrunda həlak olan qəhrəmanlarımızın xatirəsinə ehtiram olmaqla yanaşı, bu qətləmə barədə həqiqətlərin dünyaya çatdırılmasına və tariximizin yaşadılmasına xidmət edəcək. Müxtəlif bölmələrdən ibarət olacaq memorialda 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə törədilmiş faciə, həmçinin Xocalının tarixi, coğrafi

əhəmiyyəti, dinc əhaliyə qarşı törədilmiş faciədən əvvəl Xocalıdakı həyat barədə güşələr düzəldiləcək. Memorialda Xocalının coğrafi mövqeyini təsvir etmək məqsədilə rayonun maketi də yer alacaq.

Ziyarətçilər burada soyqırımı qurbanlarının və şəhidlərinin hekayələri, xocalıların düşməne qarşı mürdlik nümayiş etdirmələri ilə tanış ola biləcəklər. Bu hekayələr Xocalı soyqırımının miqyasını, faciə qurbanlarının iztirablarını insanlara ötürərək, Azərbaycan tarixinin ən dəhşətli səhifəsi barədə məlumatları çatdıracaq. Memorialda həmçinin faciə ilə bağlı sənədlə filmlər, Xocalı həqiqətləri barədə videomateriallar nümayiş olunacaq.

Böyük qayıdış proqramına əsasən, ilk beşillikdə 34 min 500 ailə işğaldan azad edilmiş ərazilərə köçürüləcək. Artıq 13265 nəfər (3349 ailə) əzəli yurduna qovuşub, 5 şəhər və 8 kənd olmaqla, 13 yaşayış məntəqəsində həyat axarına düşüb. İndiyədək 175 ailə (871 nəfər) Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində, 20 ailə (90 nəfər) Tərtər rayonunun

Talış kəndində, 570 ailə (2090 nəfər) Laçın şəhərində, 823 ailə (3136 nəfər) Füzuli şəhərində, 217 ailə (823 nəfər) Laçın rayonunun Zabux kəndində, 59 ailə (215 nəfər) Laçın rayonunun Sus kəndində, 371 ailə (1396 nəfər) Şuşa şəhərində, 85 ailə (342 nəfər) Xocalı şəhərində, 512 ailə (2293 nəfər) Cəbrayıl şəhərində, 157 ailə (743 nəfər)

Xocalı rayonunun Balıca kəndində, 70 ailə (234 nəfər) Ağdərə rayonunun Həsəniz kəndində, 180 ailə (592 nəfər) Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində, 110 ailə (440 nəfər) Ağdam rayonunun Sarıcalı kəndində məskunlaşıb.

Bu statistika hər ay, hər həftə yenilənir. Qayıdış karvanlarının ünvanları da dəyişir. Əminliklə deyə bilərik ki, tezliklə uzun illər düşmənin əsarətində qalan, vıran qoyulan torpaqlarımız yenidən qurulduqca yurd həsrəti çəkən bütün keçmiş məcburi köçkünlər torpaqlarına qovuşacaq, dirçələn şəhər və kəndlərimizdə düşmənin qoyduğu bütün izlər silinəcək.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

"Doğma yurduma qayıtmaq mənə böyük qürur hissi yaradıb"

"Allaha çox şükür ki, haqq-ədalət öz yerini tapdı. Bizim doğma yurd həsrətimiz sona yetdi. Xocalıya qayıtmaq mənə böyük qürur hissi yaradıb".

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında Xocalı sakini Əsədova Seylan deyib.

O bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsinin qalibiyyət bayrağını Qarabağda zirvələrə sancan Azərbaycan əsgəri düşməne layiq olduğu yeri göstərdi. Əlbəttə, Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti və unikal liderlik qabiliyyəti, dömr iradəsi və diplomatik məharəti, həmçinin dövlətimizin möhkəm təməllər üzərində dayanması, ordumuzun gücü, Azərbaycanın dünyadakı nüfuzu buna əsas verir.

Ə.Səmədova əlavə edib ki, 2020-ci ildə Azərbaycan böyük qələbə qazandıqdan sonra dövlətin qarşısında duran əsas vəzifə işğaldan azad olunmuş əraziləri yenidən qurmaq, bərpa etmək, infrastruktur layihələrini həyata keçirmək, yaşayış məntəqələri salmaq olub. Buna sübut olaraq hazırda ailəsiylə birlikdə doğma yurduna qayıtdığını bildirib.

"Bugünkü gündə qalan ömrümün və tarixin ən gözəl günlərini bizə yaşadan prezidentimizə təşəkkür edirəm. Şəhidlərimizə Allahdan rəhmət dileyib qazilərimize səbir arzulayıram", - deyərək bildirib.

"Hər kəs qüdrətimizi, iradəmizi gördü"

"Böyük qayıdışın Xocalı salınması davam etməkdədir. Sevinç, qürur və fəxr hissi ilə keçmiş məcburi köçkünlərimiz öz doğma yurdlarına, el-obalarına qayıdır. Döyüş meydanında 44 günlük Qələbə sayəsində hər kəs qüdrətimizi, iradəmizi gördü".

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində keçmiş məcburi köçkün Səmədov Aftandil söyləyib.

O qeyd edib ki, döyüş əməliyyatlarının aparıldığı bütün müddət ərzində zabit və əsgərlərimizin qəhrəmanlıqları, döyüş meydanında verilən tapşırıqların dəqiqliyi, həm də cəmiyyətimizin nümayiş etdirdiyi möhtəşəm səfərbərlik və vətənpərvərlik ruhu xalqımızın Ali Baş Komandanın ətrafında sıx birləşməsinin bariz nümunəsidir. Sevincdirici haldır ki, tarixinin ən qüdrətli və şəərəfli dövrünü yaşayan Azərbaycan, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yalnız öz iqtisadi gücünə arxalanaraq böyük işlər görür.

O bildirib ki, sürətli quruculuq işləri bunu deməyə əsas verir ki, Xocalı şəhəri ilə yanaşı, bütün Qarabağ qısa müddət ərzində dünyanın böyük turizm potensialına malik regionuna çevriləcək. Sonda A.Səmədov Allahdan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimizə isə tükənməz iradə və güc arzulayıb.

Qərbi Azərbaycan İcmasının vaxtilə erməni vandallarının törətdikləri qırğınlar nəticəsində dədə-baba yurdlarından qaçqın və köçkün düşmüş insanlarla, onların ailə üzvləri ilə keçirdiyi görüşlər öz aktuallığı ilə fərqlənir. Bu görüşlərdə qondarma erməni iddiaları və milli-mədəni irsimizə dair əsl həqiqətlər genişliyi ilə ictimaiyyətdə çatdırılır.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, Qərbi Azərbaycan İcmasının Ağsaqqallar Şurasının sədri Əhliman Əmiraslanovun fikrincə, "Qərbi Azərbaycan məsələsi barədə əhəmiyyətli ətraflı məlumatlar mövcuddur və bu, bizim uğurlu fəaliyyətimizin nəticəsidir".

Son dövrlərdə Qərbi Azərbaycan məsələsi ilə bağlı ölkəmizin şəhər və rayonlarında keçirilən görüşlər, aparılan dirləmələr artıq bir ənənəyə çevrilib. Bu günlərdə isə Qax rayonunda "Qərbi Azərbaycana qayıdış tarixi zərurətdir" mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib.

Qərbi Azərbaycan İcması və Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir iki hissədən ibarət olub. Rəsmi hissədə tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ulu Öndərin abidəsi önünə gül dəstələri düzərək, xatirəsinə ehtiramla yad ediblər. Tədbirin bədii hissəsində aşıq musiqisi səsləndirilib, yallı ifa olunub, Qərbi Azərbaycanın zəngin mətbəxi nümayiş etdirilib, mədəni irsini əks etdirən sərgi təşkil olunub.

Tədbirin açılışında Qərbi Azərbaycanla bağlı videolar nümayiş etdirilib. Əvvəlcə Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Musa Şəkiyev tədbirin məhiyyəti barədə məlumat verərək konfransın Qərbi Azərbaycan həqiqətlərinin təbliğində mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb.

Qərbi Azərbaycan İcmasının İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclis

Ermenistan hakimiyyəti Qərbi Azərbaycan torpaqlarının əzəli sakinlərinin təhlükəsiz qayıdışına şərait yaratmalıdır

Bunun üçün beynəlxalq ictimaiyyət İrəvana təzyiq göstərməlidir

sin deputatı Əziz Ələkbərli çıxışında qərbi azərbaycanlıların öz evlərindən mərhələlərlə deportasiya edildiklərindən, ağır proses zamanı yaşadıkları müsibətlərdən bəhs edib. O, Qərbi Azərbaycana qayıdışın zərurət olduğunu vurğulayıb, soydaşlarımızın sülh yolu ilə, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə doğma yurdlarına qayıdışının aspektlərindən danışib.

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin üzvü, Keşişkənd rayon İcmasının sədri, professor Məhərrə Hüseynova konfransın Qaxda keçirilməsinin önəmini və elmi-praktiki xarakter daşımasını xüsusi vurğulayıb. Professor tarixi Azərbaycan torpaqlarında həyata keçirilən deportasiyalar, maddi və qeyri-maddi mədəni irsi ilə bağlı araşdırmalarının indiki və gələcək nəsillər üçün önəmini diqqətə çatdırıb.

Bakıda da Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (AzMİU) və Qərbi Azərbaycan İcmasının (QAI) birgə təşkilatçılığı ilə "Qərbi Azərbaycan: Tarixi Ədalət və Qayıdış" mövzusunda konfrans keçirilib.

Millət vəkili, ali təhsil müəssisələrinin rəhbərlərinin, ictimai-siyasi xadimlərin, ziyalıların iştirak etdiyi konfrans Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ərazi bütövlüyümüz uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərin əziz xatirəsinin birdeqiqəlik sü-kutla yad edilməsi, Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Sonra universitetin Memarlıq fakültəsində yaradılan "Qərbi Azərbaycan memarlıq irsinin təd-

qiqi" laboratoriyasının açılış mərasimi baş tutub. Bildirilib ki, laboratoriyanın əsas hədəfi Qərbi Azərbaycanın qədim memarlıq nümunələrinin sistemli şəkildə araşdırılması, sənədləşdirilməsi və gələcək nəsillərə çatdırılmasıdır. Qeyd olunub ki, laboratoriyada Qərbi Azərbaycanla bağlı aparılacaq elmi-tədqiqatlar tarixi torpaqlarımızdakı memarlıq abidələrinin öyrənilməsi ilə yanaşı, Ermənistanın Azərbaycanın tarixi torpaqlarında xalqımıza məxsus mədəni və memarlıq izlərini silmək məqsədilə həyata keçirdiyi siyasətin əsl məktulə yad edilməsi, Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Siyyətləri ortaya çıxararaq, ermənilərin bu sahədə formalaşdırdığı saxta konsepsiyaları elmi əsaslarla bircəmiyyət tərkib edəcək.

AzMİU-nun rektoru, Əməkdar memar, professor Gülcəhrə Məmmədova çıxışında bildirib ki, Qərbi Azərbaycan yalnız coğrafi məkan deyil, bu torpaqlarda doğulmuş, yarıy-yaratmış minlərlə azərbaycanlın keçmiş, kimliyi və yaddasıdır. Qərbi Azərbaycan xalqımızın mədəni irsinin mühüm dayaqlarından biridir. Bu torpaqlarda xalqımızın əsrlərlə formalaşdırdığı zəngin memarlıq nümunələri - məscidlər, türbələr, körpülər, karvansaralar, yaşayış evləri və digər monumental tikililər mövcud olmuşdur. Təəssüf ki, erməni təcavüzkarlarının məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində bu

abidələrin böyük əksəriyyəti ya dağıdılmış, ya da saxtalaşdırılmışdır.

Professor daha sonra bildirmişdir ki, AzMİU olaraq bizim borcumuz təkə memarlıq irsimizi öyrənmək deyil, həm də onun gerçək tarixini gələcək nəsillərə çatdırmaq, dünya ictimaiyyətinə təqdim etməkdir. "Qərbi Azərbaycan memarlıq irsinin tədqiqi" laboratoriyası məhz bu istiqamətdə konkret elmi fəaliyyətlərin icrasına yönələcək. Bu laboratoriyada aparılacaq tədqiqatlar həm Qərbi Azərbaycan ərazisində xalqımıza məxsus memarlıq irsinin sənədləşdirilməsi, həm də bu sahədə aparılan saxtalaşdırma cəhdlərinin ifşası baxımından mühüm rol oynayacaq.

Çıxışlarda vurğulanıb ki, Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı Azərbaycan dövləti tərəfindən strateji addımlar atılır, beynəlxalq ictimaiyyət məlumatlandırılır və Ermənistanın etnik təmizləmə siyasəti ifşa olunur. 2022-ci ildə yaradılan Qərbi Azərbaycan İcması bu prosesin hüquqi və mədəni əsaslarının formalaşdırılmasında fəal iştirak edir. İcma deportasiya olunmuş soydaşlarımızın hüquqlarının müdafiəsi, tarixi və mədəni irsinin qorunması, həmçinin bu irsin dünya miqyasında tanınması istiqamətində mühüm işlər görür.

Qərbi Azərbaycana qayıdış təkə tarixi ədalətin bərpası deyil, həm də milli kimliyin qorunması baxımından vacibdir. Bu məqsədə xalqın iradəsi və dövlətin siyasi qətiyyəti ilə nail olunacağına böyük inam var.

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərli jurnalistlərə müsahibəsində bildirib ki, Qərbi Azərbaycanda zəngin mədəni irsimiz, çoxlu memarlıq abidələrimiz var. Zaman-zaman onların bir hissəsi erməniləşdirilib, bir hissəsi isə ermənilər tərəfindən məhv edilib. Şübhəsiz ki, Memarlıq və İnşaat Universitetində açılan yeni laboratoriyada bu istiqamətdə tədqiqatlar davam etdiriləcək. Bu universitetdə belə bir laboratoriyanın açılması həm də ona görə əhəmiyyətlidir ki, rektor Gülcəhrə Məmmədovanın özü bu sahədə respublikada böyük müəxəssislərdən biridir. Hesab edirik ki, bütün bu amillər Qərbi Azərbaycanda mədəni abidələrimizin öyrənilməsinə öz rolunu oynayacaq.

Ə.Ələkbərli universitetdə belə tədbirlərin keçirilməsini çox yüksək qiymətləndirərək qeyd edib ki, Qərbi Azərbaycana qayıdış ideyasını universitet auditoriyasına çatdırmaq çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Çünki bu auditoriyalarda yeti-şən müxəssislər səhə digər auditoriyalara daxil olacaqlar. Belə tədbirlər bizim tarixi torpaqlarımıza qayıdışımızı bir az da yaxınlaşdırır.

Aprelin 24-də Qərbi Azərbaycan İcması dünya ictimaiyyətinə və beynəlxalq təşkilatlara bu kimi tədbirlərin ruhunu və məqsədini özündə əks etdirən bəyanat ünvanlayıb. Bəyanatda deyilir: "Qərbi Azərbaycan İcması ədalətə əsaslanan davamlı sülhə və bəlişigə nail olmaq üçün qərbi azərbaycanlıların qayıdış hüququ və

onların mədəni irsi barədə beynəlxalq ictimaiyyəti məlumatlandırmaqda davam edir. Ermənistan tərəfi bu cür tədbirlərdən və təqdim edilmiş məlumatlardan düzgün nəticə çıxarmaq, törətdiyi hüquq pozuntuları və ədalətsizliyə görə öz məsuliyyətini etiraf etmək və qərbi azərbaycanlıların qayıdışına şərait yaratmaq əvəzinə, həqiqətin ortaya çıxarılmasına və bəlişigə xidmət edən addımlarımıza qarşı çıxır.

Bu günlərdə erməni apostol kilsəsi və əsas hədəfi guya mədəni irsin qorunması olan "Monumentwatch" adlı qurum Varşavada keçirilən "Mədəni yaddaşımızda Qərbi Azərbaycan" adlı sərgi ilə bağlı iftira və təhdid dolu bəyanatlar yayıblar.

Bəyanatda daha sonra vurğulanır ki, Ermənistan hakimiyyət orqanlarının təşkilatçılığı ilə atılan bu addımlar Ermənistan hökumətinin sülhə və bəlişiq istəmədiyini, bu ölkədə dərindən kök salmış irqçilik və dözümsüzlüyü nümayiş etdirir. Çox təəssüf ki, erməni apostol kilsəsi və mədəni abidələrlə bağlı Azərbaycana olmanın iftiralara atan "Monumentwatch" təşkilatı indiki Ermənistan ərazisində cəmi bir əsr əvvəl rəsmi dövlət qeydiyyatında olmuş 269 məsciddən 268-nin məhv edilməsinə və 500-dən artıq azərbaycanlı məzarlığının dağıdılmasına necə haqq qazandırır.

Qərbi Azərbaycan İcması erməni apostol kilsəsi və "Monumentwatch" adlı ekstremist qurumun təhdid və iftira yolu ilə həqiqətlərin ört-basdır edilməsinə xidmət edən, dözümsüzlük yayıyan və bəlişigə mane olan bu addımların qəti şəkildə qınayır və beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistan ərazisindəki Azərbaycan mədəni irsinin bərpası və qorunması üçün bu dövlətə təzyiq etməyə çağırır.

Rəhmən SALMANLI,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

◆ Unudulmazlar

Milli opera sənətimizin inkişafında böyük xidmətləri olmuş Xalq atristi Gülxar Həsənova Azərbaycan operasının şah əsərlərində təbiiyyə, dolğunluğu və özünəməxsusluğu ilə seçilən çox sayda unudulmaz obrazlar yaratmış, uzun illər ərzində aparıcı partiyalardakı yaddaqalan çıxışları ilə ifaçılıq sənəti tariximizə yeni səhifələr yazmışdır. Gənc opera solistlərinin hazırlanmasında onun təqdirəlayiq xidmətləri var. Yüksək səhnə mədəniyyətinə malik sənətkar muğam, təsnif və xalq mahnılarının mahir ifaçısı kimi musiqisəvərlərin qəlbində dərin izlər buraxmışdır.

Gülxar xanım 1942-ci ildən 1980-ci ilədək Azərbaycan Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur. Azərbaycan operasının şah əsərlərində təbiiyyə və özünəməxsusluğu ilə seçilən obrazlar yaratmış, uzun illər ərzində aparıcı, solo partiyalardakı yaddaqalan ifaçılığı ilə tariximizə yeni səhifələr yazmışdır.

O, 1918-ci il dekabrın 10-da Şəmkir rayonunun Bayramlı kəndində bəy ailəsində dünyaya göz açıb. Atası İbrahim ağa Gəncəbasarın sayılan mülkədarlarından

Yeddiillik məktəbi ola qiymətlərlə bitirən Gülxar valideynləri gələcəkdə həkim görmək istəyirlər. Həm bu, həm də yeni qurulmuş özbaşnalığna tuş gəlməmək arzusu ilə onu Bakıya, xalasıgilə götürürlər. Gülxar imtahanlardan yüksək qiymət alaraq böyük üstünlüklə tibb texnikumuna qəbul olunur. Bu zaman 14-15 yaşlı Gülxarın musiqiyə olan həvəsi bir an da olsun onu tərk etmir. Qəlbinin istəyi ilə texnikumun nəzdində, habelə

qardaşı, tələbə-şair Nazim Sultan olardı.

Gülxar xanım işinin çox, vaxtının az olmasına baxmayaraq, yenedən qəbul imtahanlarına hazırlaşır. 1953-cü ildə imtahanlardan müvəffəq qiymətlər alaraq üçüncü dəfə tələbə adını qazanır. 1959-cu ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indi BDU) Filologiya fakültəsini uğurla bitirir. 1980-ci ildən

idi. Xoşbəxtəm ki, belə sənətkarla bir yerdə çalışmaq mənə də nəsib olub. M.Maqomayevin "Şah İsmayıl" operasında mən Şah İsmayıl, o isə Ərəbzəngi rolunda çıxış edirdik. Gülxar xanım bu obrazı o qədər canlı oynayırdı ki, bəzən mən səhnədə olduğumu unudub onun sənətinin səhrinə düşərək az qala tamaşaçıya çevrilirdim. Bu obraz ona çox yaraşırdı. Unudulmaz sənətkarımız Həqiqət Rzayevadan sonra Ərəbzəngi obrazının ən mahir ifaçısı məhz Gülxar Həsənova idi. Illər keçdikcə mən ona baxıb düşündürdüm, heyif ki, səhnəmizin Ərəbzəngisi qocalır. Görən, onu kim əvəz edəcək? Amma açığını deyim ki, doğrudan da, hələ ki, Gülxar xanımı xatırladan Ərəbzəngi yoxdur".

Opera səhnəsində özünəməxsus iz qoymuş SSRİ Xalq artisti, dünyaşöhrətli sənətkarımız mərhum Lütfiyar İmanov mətbuata açıqlamasında demişdir: "Mən Gülxarın operada işləməmişdən əvvəl də tanıyırdım. Hər şeydən əvvəl, o, gözəl insan, sədaqət dost, istedadlı və zəhmətkeş pedaqoq idi. Opera səhnəsində Gülxar Həsənovanın oynadığı rollar Xalq artisti Həqiqət Rzayevanın oynadığı rollardan geri qalmırdı. Mən operada Gülxarla tərəf-müqabilə də olmuşam. Biləndə ki, onunla oynayacam, əhvali-ruhiyyəyəm tam başqa olurdu. Daha da həvəslə oynayırdım. "Vaqif"də mən Vaqifi, Gülxar isə qanını, "Koroğlu"da mən Koroğlunu, o, xanəndə qızı, "Bahadır və Sona"da isə Gülxar Tərvəvət xanımı oynayırdı. Məndən heç kəs inciməsin: hazırda Gülxar xanımın oynadığı rolları Gülxar səviyyəsində oynayan aktarısa görmürəm. Gülxar xanımın pedaqoqluğu da əvəzsiz idi. Onun yetirdiyi tələbələr də indi heç kim yetişdirmir.

Onun bütün keyfiyyətləri gözəl və səmimi idi, istedadlı və zəhmətsevər idi. Sənət dostlarından, xüsusən də gənclərdən bilik və bacarığını ösürməzdi. Gülxar Həsənova lazım gələndə gənc ifaçılarla həttə evində məşğul olurdu. Bunu sənətimizin inkişafı naminə edirdi. Odu ki, Gülxar Həsənova bu gün yaddaşlarda məhİR bir sənətkar və gözəl insan kimi qalır".

Böli, Gülxar Həsənova daim xatırlanacaq. Çünki onun sənəti bu günkü nəsil üçün də örməkdir. O öz səsi və ifaçılıq xüsusiyyətləri ilə həm zamanında, həm də bu gün qiymətləndirilir. Sənətdə öz dəst-xəttini qoymuş Gülxar xanım Həsənova həmişə dövlətin diqqətində olub. 1954-cü ildə Əməkdar artist, 1982-ci ildə Xalq artisti fəxri adlarını almışdır. "Şöhrət" və "Şərəf nişanı" ordenlərini, "Müharibə Veteranı" nişanına, fəxri formanı və digər mükafatlara layiq görülüb.

Azərbaycan teatr tarixində yad-bri ilə parlaq koloritli obrazlar yaratdı, muğam, xalq mahnı və təsniflərimizi xüsusi gözəlliklə ifa edərək milyonların rəğbətini qazandı. Gülxar Həsənova bu yaradıcılıq uğurları ilə öz məktəbini xalqadaraq səhnəyə yeni qədəm qoyan neçə-neçə gəncə yol göstərmiş, onlardan öz bilik və bacarığını ösürməmişdir. Uzun illər Gülxar xanımınla tərəf-müqabilə olmuş xalq artisti Cənəli Əkbərovun dediklərindən: "Sənətkar üçün vacib olan bir neçə əməl var. Bunlardan ən başlıcası istedad, məsuliyyət və zəhmətdir. Bu keyfiyyətlər Gülxar xanımınla üstünlük təşkil edirdi. Odu ki, o, nümunəvi bir sənətkar

Rəhman SALMANLI,

"Azərbaycan"

◆ İncəsənət xadimləri

Sənət tariximizdə əbədi yaşayan rəssam

Azərbaycan rəssamlıq sənətinin inkişafında Əməkdar incəsənət xadimi Sadiq Şərifzadənin (1912-1986) böyük xidmətləri olub. O, uğurlu yaradıcılıq fəaliyyəti ilə adını milli təsviri sənət məktəbinin tanınmış nümayəndələrinin sırasına yazmışdır.

Sadiq Hüseyn oğlu Şərifzadə Cənubi Azərbaycanın ən gözəl şəhərlərindən olan Ərdəbilə dünyaya göz açıb. Bakıda Ə.Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Texnikumunu bitirib (1932). 1936-cı ildə Kiyev Dövlət Rəssamlıq İnstitutuna daxil olub. Məşhur Ukrayna rəssamları Volokni, Traximenko və Qriqorıyevdən sənətin sirlərini öyrənib. 1939-cu ildə özünün xahişi ilə Surikov adına Moskva Dövlət Rəssamlıq İnstitutuna köçürülüb. 1940-cı ildə institutun 5-ci kursundan Bakıya qayıdaraq ciddi yaradıcılıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağa başlayıb.

Sənət uğurlarına görə 1959-cu ildə Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görülən rəssamın əsərləri müxtəlif muzey, qalereya və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır.

S.Şərifzadə əsasən dəzgah rəngkarlığının süjetli tablo, portret və mənzərə janrlarında bir-birindən maraqlı sənət əsərləri yaradıb. Fırça ustasının yaradıcılığının səciyyəvi xüsusiyyətləri kimi məzmun və forma dolğunluğunu, realist əsərlərə sədaqəti, milli, tarixi və ədəbi mövzularda daha çox üstünlük verilməsi və başqa cəhətləri qeyd etmək olar. Onun süjetli tablolarına nümunə kimi "Üzüm yığımı" (1939-1940), "Babəkin yürüşü" (1943), "Təbrizin müdafiəsi" (1949), "Aşıqların deyişməsi" (1950), "Lənkəranda" (1966), "Novruz bayramı" (1967), "Quraşdırıcılar" (1972), "Sevinc" (1973), "Abşeron bağlarında" (1980), "Analıq" (1980) və başqa əsərləri göstərmək olar.

"Üzüm yığımı" əsərində kompozisiyanın mərkəzində dairəvi planda insanlar üzüm səbətlərindən üzümləri boşaldıqları məqamda təsvir edilmişdir. Arxası tamaşaçıya sarı profildən təsvir edilmiş, əlində üzüm səbəti, qırmızı geyimli, uzunsaqal qadının təsviri tamaşaçının diqqətini özünə cəlb edir. Rəssam bununla bir növ zəhmətkeş qadın əməyinin nümunəsini göstərməyə çalışmışdır. Yeri gəlmişkən, qeyd etmək lazımdır ki, rəssam yaradıcılığında zəhmətkeş qadın, ana obrazına yüksək həssaslıqla yanaşaraq poetik biçimdə, cəlbədicə və lirik ləvhələr yaratmışdır. Bu baxımdan "Sevinc", "Analıq" adlı əsərlərini qeyd etmək olar. Bu əsərlərdə rəssam ana məhəbbətini, övlad seadətini inandırıcı tərzdə, bədii-estetik baxımdan yüksək yaradıcılıqla təsvir etmişdir. Əsərlərin uğurlu kolorit həlli seyrçidə xoş duyğular oyadır.

Sadiq Şərifzadənin süjetli tablolarının bir qismini adət-ənənələr, xalqımızın minilliklərlə formalaşdırdığı və sevməyə yaşadığı milli və etnoqrafik xüsusiyyətlər təşkil edir. Məlum olduğu kimi, qədim dövrlərdən üzümdən meyvədən geniş istifadə olunmuşdur. Üzümdən daşdan xüsusi yonulmuş dərd-künc formalı axura (içində üzümü özib, suyunu çıxarmaq üçün içəriş yonulub dərinləşdirilmiş tava daşı) yığar və ayaqyalın əzməklə müxtəlif üsullardan keçirərək abqora, sirkə və sairə hazırlayırdılar. Rəssam "Abşeron bağlarında" əsərində həmin prosesi çox real şəkildə və yüksək bədii zövqlə təsvir etməyə çalışmış, fikrimizcə, məqsədinə nail ola bilmişdir. Əsər bədii əhəmiyyəti ilə yanaşı, etnoqrafik baxımdan da diqqəti cəlb edir.

Sənətkarın "Bahar bayramı. Novruz" əsəri xalqımızın bu gün də yüksək coşğu və xüsusi həzlərlə qeyd etdiyi Novruz bayramı mərasiminin təsvirinə həsr olunmuşdur. Sovet dövründə müəyyən qadagılarla qeyd olunan

Novruz mərasimi rəssamın fırçası ilə bir daha diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Kompozisiyanın mərkəzində bayram süfrəsinin qarşısında, əlində səməni tutmuş qadın təsvir edilmişdir. Bəlkə də rəssam bahar bayramının simvolu hesab olunan səməniyi bu cür qabarıq təsvir etməklə, Novruzun süllü, bolluq bayramı kimi qəbul olunduğunu isbat etmək istəmişdir.

S.Şərifzadə həmçinin maraqlı portretlər qalereyası yaratmışdır. Onu da vətənlə bağlı ki, təsvir olunacaq şəxsin həyat tərzini, fərdi xüsusiyyətləri, insani

tirib. Şairin əlləri bükülmüş vəziyyətdə, əlində olyaqla ilə təsvir edilməsi əsərin ideya qayəsinin açılmasına kömək edir. 1958-ci ildə bu əsərinə görə rəssam II dərəcəli respublika Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür.

Rəssamın diqqəti cəlb edən əsərlərindən biri də "Molla Nəsrəddinin portreti"dır. Azərbaycan mədəniyyətinin görkəmli nümayəndələrindən biri, böyük yazıçı-dramaturq Cəlil Məmməd-qulzadənin obrazını rəssam çox realistik tərzdə və güclü bədii-estetik meyarlara uyğun şəkildə yadada bilib. Kompozisiyada stulda əyləşmiş, sağ qolunu masaya qoymuş və əlində qələm tutmuş vəziyyətdə, çöhrəsindən sanki işıq saçan böyük ədəbin nəzərləri tamaşaçıya tərəf yönəlib. Yazı masası önündə əyləşmiş yazıçının düşüncəli və dərin baxışlarından onun yeni yaradacağı hansısa əsəri barədə düşündüyü hiss olunur. Əsərin kolorit həllində tutqun rəng keçidlərindən istifadə olunub.

Tanınmış fırça ustası eyni zamanda bir çox maraqlı mənzərə əsərləri ya-

münasibətləri və yaradıcılıq aləmi rəssamın diqqətini cəlb etməsə, bu incəsənət xadimi ələ tanış olmasa, müəmməl əsər ortaya qoya bilməz. Rəssamın bu janrdakı əsərlərinə misal olaraq "Cəlil Məmməd-qulzadənin portreti" (1939), "Babəkin portreti" (1944), "Mirzəağa Əliyevin portreti" (1957), "Sidiqi Ruhullahın portreti" (1957), "Şair Məhəmməd Füzulinin portreti" (1958), "Fəzlullah Nəsiminin portreti" (1969), "Sabir Balaxanıda" (1970), "İmadəddin Nəsiminin portreti" (1973), "1744, 1777, 1811", "Cəfər Cəbbarlı, İsmayıl Hidayətzadə və Abbas Mirzə Şərifzadə" (1980) və başqalarını qeyd etmək olar.

Görkəmli rəssam bəlkə də yeganə sənətkardır ki, yaradıcılığı boyu ayrı-ayrı dövrlərdə beş dəfə Nəsiminin portretini yaradıb. Görəsən, rəssamda bu istək haradandır? Bu maraqlı nədən yaranır? Təbii ki, Nəsiminin yaradıcılığı və keçməkeşli ömür yolundan. S.Şərifzadə portretini yaratdığı dahi Azərbaycan şairi Nəsiminin həyatı və yaradıcılığını, onun yaşadığı dövrü hərtərəfli araşdırıb öyrənməyə çalışmışdır. O, 1979-cu ildə "Qobustan" jurnalında "Nəsiminin surəti" adlı məqalə də dərc etdirmişdir.

Görünür, bu rəssamın ədəbiyyata, şeir sənətinə dərin bağlılığı ilə əlaqədardır. Dahi Məhəmməd Füzulinin məğrur biçimli surəti həssas qəlbli, zərif duyğulu rəssamın fırçası ilə son dərəcə məhərrətlə kətdə əks olunmuşdur. Şərq qiyafəli şairin məğrur duruşu, fikrili çöhrəsi seyrçinin qəlbində xoş hislər yaradır. Rəssam kompozisiyanın quruluşunu və obrazın bədii ifadə həllini yüksək məhərrətlə yerinə ye-

ratmışdır. Azərbaycan təbiətinin gözəllikləri, doğma diyarımızın dilbər güşələri həmişə sənət adamlarının ilham mənbəyinə çevrilmişdir. "Çayda baraj" etüd (1935), "Qanlı nohur" etüd (1937), "Dağ mənzərəsi" (1939), "Şuşada küçə" etüd (1939), "Alaqaqanlıq" (1939), "Meşə" etüd (1939), "Göygöl" (1948) və başqa əsərləri mənzərə janrının kamili örnəkləridir. Rəssamın gördüyü təbiət gözəlliklərini bir daha öz bədii təxəyyülündən süzməklə yaratmaq istəyi, təbii ki, yaradıcı şəxsdən xüsusi məhərrət tələb edir.

S.Şərifzadə istedadlı teatr rəssamı kimi fəaliyyət göstərmiş və uğurlu bir çox tamaşanın bədii tərtibatını hazırlamışdır. Rəssamın bədii tərtibat verdiyi tamaşalara Abdulla Şaiqin "Fitnə" (1947), Mir Cəlalin "Bir gəncin manifesti" (1950), Lope de Veqanın "Sevil-yə ulduzu" (1953), İslam Səfərlinin "Göz həkimi" (1954), "Qəribə adam" (1956), Nazim Hikmət, Mehdi Hüseynin "Cavanşir" (1956), Süleyman Rüstəmin "Qaçqın Nəbi" (1958), Şi-xəli Qurbanovun "Əcəb işə düşdük" (1961), Mirzə İbrahimovun "Kəndçi qızı" (1963) və başqa nümunələri göstərmək olar.

O, bir sıra agitplakatlarda çəkmiş, 1952-1960-cı illərdə "Kirpi" jurnalında çalışmış və dərğinin ruhuna uyğun bir çox satirik rəsmlər yaratmışdır.

Sadiq Şərifzadə zəngin yaradıcılığı, incəsənətimizə tükənməz sevgisi ilə sənət tariximizdə əbədi yaşayacaq.

Əsəd QULİYEV,
Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü, sənətinə

İstedadı və zəhməti ilə şöhrətlənən sənətkar

olub, Kiçik Qafqaz dağlarının ətəyində - Şəmkirli Tovuz rayonunun şərti sərhədində, səfəli Xınna dərəsində torpaq sahəsi, Kürqırağı ormanında, Ceyrəngöldə qoyun-quzu sürüləri, mal-qara ilxıları, kəndin sututar yerində dəyirmanı və sairə var idi. Anası Nəbat xanım tanınmış bəy nəslindən olub. O, Peterburqda, Nikolay hökuməti yanında xüsusi yeri olmuş, Azərbaycanda ən böyük torpaq ərazisinə malik məşhur mülləkədar, çar II Nikolayın yaxın dostu Allahyar bəy Zülqədərovun bacısı Şeyda xanımın nəvəsi idi. Gülxar xanımın ailədə iki bacı, üç qardaş olublar. Böyük-xanım, Gülxar, Həmid, Nazim və Səlim.

1920-ci ilin aprelinə - Azərbaycan XI ordu tərəfindən işğal olunana kimi bu ərazilərə xüsusi dəyər bəxş və ev müəllimlərindən dərslər alıblar. Balaca Gülxar yeddi yaşında, yeni məktəbə gəlmədən əvvəl sorbət oxumağı və yazmağı bacarırdı. Buna görə o, kənddəki yeddiillik məktəbin birbaşa ikinci sinfinə qəbul edilib.

Yeni quruluşun məmurları bəylərə, xanlara, ağalara qarşı repressiyalara başlayanda Gülxar xanımın atası İbrahim ağaya "kulaksan" deyib var-dövlətinə sahib çıxıblar. Bundan sonra NKVD-nin silahlı ordusu İbrahim ağanı həbs etmək üçün Bayramlıya yeridiləndə kənd sakinləri bir nəfər kimi ayağa qalxır, onu həbs etməyə gələn silahlı əsgərlərin qarşısını kəsirlər: "O, bu kəndin pis günlərinin sahibi, ölmüşün-dimimizin yiyəsi olub, keyirimi-şərimizi yola verib. Biz kəndlilərdən ondan narazı deyilik, həbs edilməsinə razı olmaıq", - deyərək İbrahim ağanı ələ vermirlər. Bundan sonra bolşeviklər böyük qardaşı, məşhur inqilabçı Həmid Sultanovun da xidmətlərini nəzərə alaraq İbrahim ağanı repressiyadan xilas edirlər. O, Zeynə demir yolu poçtuna rois təyin olunur.

lə Əli Bayramov adına Qadınlar Klubunda öz fəaliyyət dərnəyinə üzv yazılır. Burada dövrünün məşhur tarzənlərindən Məmmədşan Baxıxanovun "Qızlar ansamblı"na dəvət alır. Nəfəsi alətlərin ifaçılığı ilə yanaşı, yaxşı səsi olduğu üçün xalq mahnıları da oxuyur, dram dərnəyində müxtəlif rollar oynayır.

Gülxar tibb texnikumunu uğurla bitirdikdən sonra N.Nərimanov adına Tibb İnstitutuna qəbul olunur, ancaq onun bu səvinci uzun çəkmiş. Respublikanı başına götürən repressiya dalğası onun da həyatında silinməz izlər qoyur. Cəmi üç ay oxududan sonra "xalq düşməni"nin ailə üzvü kimi onu institutdan xaric edirlər. Səbəbi də o idi ki, o, ərəfədə əmisi Həmid Sultanov və onun həyat yoldaşı Ayna Sultanova "xalq düşməni" kimi həbs olunurlar. Gülxarın qardaşlarını və atasını isə işdən qovurlar. Beləliklə, ailə böyük məhrumiyyətlərlə üz-üzə qalır.

Qızının gələcək taleyindən narahat olan İbrahim ağa gizli şəkildə kənddən ona başqa bir doğum şəhadətnaməsi yazdırıb Bakıya göndərir. Bu doğum şəhadətnaməsində ata babasının adı ona soyad kimi (Həsənova) yazılır.

Gülxarın təhsilini davam etdirmək arzusu, sənətə olan həvəsi 1935-ci ildə onu Bakı Teatr Texnikumuna götürür. Burada da nümunəvi tələbə və dərslər alması kimi tanınır. Texnikumda təhsil alaraq Gəncə Tamaşaçı Teatrında işə düzülür. Az sonra Üzeyir bəyin təklidi ilə Opera Teatrına köçürülür.

Gülxar xanım 1942-ci ildən 1980-ci ilədək Azərbaycan Opera və Balet Teatrının solisti kimi çıxış edir. Bu zaman gənc Gülxarın poetik, seyrə, şairliyi olan istedadı da üzə çıxır. Yazdığı şeirlərin ilk oxucusu o vaxt İsmayıl Sıxılı ilə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun (indi Tusu adına ADPU) Filologiya fakültəsində bir qrupda oxuyan

asasən, "Dostluq karvanı" adlı televiziya proqramı nümayiş etdirilib. Proqramın ilk qonağı tanınmış azərbaycanlı pianoçu Əhəd Əsgərov olub.

Proqramda Əhəd Əsgərovun sənət həyatına başladığı ilk illərdən, onun yaradıcılığı, Azərbaycan Milli Konservatoriyasında fəaliyyəti, 1981-ci ildə Azərbaycanın Türkiyəyə dəvət olunan ilk incəsənət xadimlərindən biri kimi

qardaş ölkədə yaradıcılığı, 1981-1989-cu illərdə Ankara Dövlət Opera və Balet Teatrında, 1992-2019-cu illərdə isə Mersin Dövlət Opera və Balet Teatrında fəaliyyəti barədə danışılıb. Həmçinin sənətkarının müxtəlif proqramlar, konsertlərdə milli musiqimizi ifa etməsi, çoxsaylı konsert proqramlarının təşkil, yaradıcılığında Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərinə geniş yer verməsi, Mersin Dövlət Opera və Baletinin, habelə uşaq xorunun yaradılması sahəsində xidmətləri haqqında geniş məlumatlar verilib.

Qeyd edək ki, "Tanınmış azərbaycanlıların izi ilə" layihəsinə əsasən, "Dostluq karvanı" adlı televiziya proqramı davam edəcək və proqramda digər tanınmış azərbaycanlı incəsənət xadimləri, onların yaradıcılığı işıqlandırılacaqdır.

Makronun rüsvayçılığı istefa tələbinə çevrildi

Fransa prezidenti Vatikan zalından qovuldu

Fransa prezidenti Emmanuel Makronun növbəti rüsvayçılığı ölkə müxəlifətinin cəsarətli tələbinə çevrilib. ABŞ lideri Donald Trampın ona qarşı münasibətini görən "Qalx, Fransa" partiyasının lideri Nikola Düpon-Aignan siyasətçini istefaya çağırır.

Düpon-Aignan Ukraynanın Prezidenti Volodimir Zelenski ilə ABŞ Prezidenti Donald Tramp arasında Papa Francisin dəfn mərasimində keçirilən eksrompt görüşə diqqət çəkib. Bu görüş həm Tramp və Zelenski arasında Vatikan zalında 15 dəqiqəlik danışıq aparılması, həm də Amerika Prezidentinin Ukraynanın avropalı tərəfdarlarını, o cümlədən Fransa prezidenti Emmanuel Makronu görüşdən yumşaq desək, kənarlaşdırması ilə yadda qalıb.

Görüşdən sonra "Qalx, Fransa" partiyasının lideri "X" sosial şəbəkəsində yazıb: "Onlar Makronu nökr kimi kənara atdılar. O, Fransaya olan inamı sarsıtdı. Makron getməlidir. Bizə növbədənəonkar prezident seçkiləri lazımdır!"

Jurnalistlərin çəkdiyi kadr-lardan görünür ki, Fransa prezidenti Emmanuel Makron və Böyük Britaniyanın Baş naziri Kır Starmer görüşdən əvvəl həmin zalda olublar. Hər ikisi Ukrayna tərəfdarı və Kiyevin ərazi güzəştliyi hesabına Vaşinqtonun münafişəsinin həll planına qarşıdır.

Əvvəlcə zala üç stul götürilib. Tramp danışıqlardan əvvəl Fransa lideri ilə bir neçə fikir mübadiləsi aparıb və belə nə-

ticəyə gəlmək olardı ki, Makron da üçüncü tərəf kimi söhbətdə iştirak etməyi planlaşdırıb. Bununla belə, Tramp sonra Zelenski ilə üz-üzə danışıb.

ABŞ və Fransa prezidentlərinin görüşü öncəsi nə danışıqlarını açıqlamaq üçün Britaniyanın "The Sun" qəzetinə dəvət edilən dödaqoxuma müxəssisi Nikola Hiklinq video-yazıları diqqətlə öyrənib və bildirib ki, Tramp, sözün əsl mənasında, Makronu otaqdan qovaraq deyib: "Emmanuel, mənə bir yaxşılıq etmək lazımdır, sən burada olmamalısan".

Ukrayna tərəfi daha sonra bildirib ki, Tramp və Zelenski tam atəşkəs, həmçinin "mühəribənin yenidən alovlanmasına imkan verməyəcək davamlı sülh" məsələsini müzakirə ediblər. Ancaq 15 dəqiqə ərzində nəyin təfərrüatlı müzakirə oluna biləcəyi qeyri-müəyyən olaraq qalıb. Güman etmək olar ki, Zelenski bu görüşdən ABŞ Prezidentini Ukraynaya dəstəyi dayandırmağa inandırmaq üçün istifadə edib. Bundan əvvəl Trampın Kiyevə Moskva ilə razılığa gəlmək üçün mayın 9-da başa çatacaq müddət verdiyi barədə xəbərlər yayılıb. Əgər Ukrayna administrasiyası həmin vaxta qədər Amerikanın sülh

planı ilə razılaşmasa, ABŞ Ukrayna Silahlı Qüvvələri ilə silah tədarükünü və kəşfiyyat məlumatlarını paylaşmağı dayandıracaq və münaqişədən çəkilmək. Bu halda Kiyev rejimini silahlandırma biləcək yeganə tərəfdar Avropa qalacaq. Avropanın isə üçillik fasiləsiz hərbi təchizatdan sonra silah arsenalı tükənib. Analitiklər iddia edirlər ki, Avropa nə qədər çalışsa da, Ukraynaya silah tədarüküsü kimi ABŞ-ni əvəz edə bilməyəcək. Bu o deməkdir ki, Amerikanın Rusiya ilə proksi münaqişədən çıxması Ukraynanın məğlubiyyətini sürətləndirəcək.

Son məlumata əsasən, Zelenski Trampın görüşü "çox simvolik, ümumi nəticələr əldə olunarsa, tarixi ola biləcək" kimi qiymətləndirib. O qeyd edib ki, amerikalı həmkarı ilə "tam və qeyd-şərtsiz atəşkəs"i

müzakirə edib. Ağ Ev isə bildirib ki, iki lider Romada "çox məhsuldar söhbət" ediblər. Tramp görüşdən sonra Ukraynaya edilən son zərbələrə görə Prezident Vladimir Putinin münaqişəyə son qoymaq istəmədiyini etiraf edib. Amerika lideri əlavə edib ki, bəlkə də Rusiya lideri ilə "bank tədbirləri" və ya "təkrar sanksiyalar" vasitəsilə fərqli şəkildə danışımaq lazımdır.

Qeyd edək ki, Zelenski ilə Trampın söhbətindən bir gün əvvəl Putin Moskvada ABŞ Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Stiv Uitkoflla görüşüb. Kremldən bildirilib ki, söhbət zamanı Rusiya lideri Moskvanın heç bir ilkin şərt olmadan Ukrayna ilə danışıqları bərpa etməyə hazır olduğunu deyib.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13

"Azərmətbuatyayımı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17

"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53

"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01

"Səma-M" MMC (012) 594-09-59

"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22

"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00

"City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Paşinyan üzərinə gətirdüyü öhdəlikləri yerinə yetirmir

Ermənistanda ölmüş erməni hərbi qulluqçuların
90-a yaxın ailəsi böyük problemlə üzləşib

Ermənistan müxəlifəti qarşıdakı günlərdə planlaşdırdığı aksiyalarla baş nazir Nikol Paşinyanı hakimiyyətdən uzaqlaşdırmağı hədəfləyir. Müxəlifətçilər keçiriləcək etirazlara səbəb kimi hakimiyyətin yürütdüyü uğursuz siyasəti göstərir.

Bununla da keçmiş hərbi xunta yaranmış vəziyyətdən istifadə edib Qarabağdan köçən ermənilər vasitəsilə ölkədəki xaosu daha da dərinləşdirməyə çalışır. Elə siyasi proseslərdə də onlardan yararlanaraq fərqli atmosfer yaratmağı düşünürlər. Bunun nəticəsidir ki, keçmiş qondarma rejimin separatçılarından Samvel Babayan Ermənistanda seçki öncəsi hazırlıqlara başlayıb.

Bu fonda Qarabağdan Ermənistana könüllü şəkildə köç edən ermənilər Paşinyana qarşı etiraz səsini yüksəltməkdə davam edirlər. Belə ki, 2022-ci ilin avqustunda Qarabağdan Ermənistana könüllü şəkildə köç edən Aida Avaqyan təxminən 1,5 ay əvvəl bildirib ki, Ermənistan hökuməti öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirmir, nəticədə ölmüş erməni hərbi qulluqçuların 90-a yaxın ailəsi böyük problemlə üzləşib. Ermənistanın "168.am" nəşrinin yazdığına görə, Avaqyan qeyd edib ki, 2023-cü ildən sonra, Qarabağ tam olaraq Azərbaycanın nəzarəti altına keçdikdən sonra, noyabr ayından etibarən onlara heç bir ödəniş edilməyib. O vurğulayıb ki, artıq zərərçəkənlərin ailələrinə bankdan bildirşi göndərilib və 90 ailə bu proqramdan yararlanaraq, mayın 5-dək banka gedib kredit ödəmə qrafikini əldə edib: "Bir neçə gün əvvəl bank ölən hərbi qulluqçuların

bütün 90 ailəsinə SMS göndərüb və onlardan ödənişləri etməyə başlaya bilmələri üçün cədvəllərini götməmələrini xahiş edib. Əgər ödəniş etməsələr, məlumatlar Mərkəzi Banka, kredit reyestrinə göndəriləcək".

O qeyd edib ki, ayda, təxminən, 300 min dram ödəyər bilmədiyi üçün banka gedib, həmin cədvəli almaq istəmir. Cədvəli götmək üçün yaşadığı Gorusdan Qafana getməlidir. Avaqyan deyib ki, Ermənistan hökuməti problemdən xəbərdardır, lakin heç bir şəkildə reaksiya verməyib: "Ölmüş hərbi qulluqçunun ailəsi olaraq mən təxminən 312 min dram alıram, amma 4 uşağım var, onlardan biri əlildir. Mən o ipotekanı ən azı 20 il, üstəlik, 1,7 aydır ödənilməyən ödənişləri ödəməliyəm. Mən özüm "Qarabağ mənzil komitəsi"nin (ləğv edilmiş qondarma qurum-red.) "sədri" ilə danışıdım, o dedi ki, bank Ermənistan hökuməti dəqiq qərar verənə qədər ödəniş müddətini, təxminən, 1 ay uzadıb. Lakin hökumətdən cavab

yoxdur. Hətta Nikol Paşinyana 4 səhifəlik məktub yazdım ki, Zəngəzura gəlməli idi, Gorusa daxil olmalı idi, daxil olmadı".

Proseslər göstərir ki, keçmiş hərbi xunta yaranmış vəziyyətdən istifadə edərək ölkədəki xaosu daha da dərinləşdirməyə çalışır. Bununla da sabiqlər yenidən hakimiyyət başına qayıtmağı düşünürlər. Əsas niyyət qarşıdakı günlərdə daha da alovlanan etirazlar nəticəsində hakimiyyətə qarşı müqavimət və itaətsizlik təşkil etmək, bununla xaosu yaratmağa nail olmaqdır. Bundan sonra güc yolu ilə olsa belə, hakimiyyəti qəsb etməkdir.

Müxəlifət İrəvanda etirazlara başlayacağı bəyan etməklə bu yoldan dönməyəcəklərini bildirir. Paşinyan isə ona qarşı yönəlmis təhdidləri güc yolu ilə aradan qaldırmağı düşünür. Bu isə o deməkdir ki, Ermənistanda qarşıdakı dövrdə qanlı günlər yaşana bilər.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Fransada müsəlman gəncin öldürülməsindən sonra yüzlərlə insan etiraz aksiyasına başlayıb

Fransanın paytaxtı Parisdə yüzlərlə insan islamofobiya göz yumulmasına qarşı keçirilən etiraz aksiyasına qoşulub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, aksiya iştirakçıları "Grand-Combe" məscidində 22 yaşlı Abubakarin bıçaqlı hücum nəticəsində öldürülməsini pisləyiblər. Onlar gəncin qətlə yetirilməsinə etiraz ediblər. Həmçinin yüksək səslə "Ədalət" tələbini səsləndirib və faciəyə şərait yaradan mühiti pisləyiblər. Etirazçılar ölkədə müsəlman icmasının getdikcə daha çox sıxışdırıldığını və bu icmaya qarşı həyata keçirilən qanunsuz əməllərə göz yumulduğunu vurğulayıblar. Eyni zamanda media subyektlərinin bu məsələlərə qeyri-obyektiv ya-

naşmasına və ölkədə baş alıb gedən irqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarına qarşı çıxıblar. "Islamofobiya var, bu realıqdır. Hökumətin susqunluğu səbəbindən isə islamofobiya getdikcə artır", - deyər nümayişçilər bildiriblər. Onlar həmçinin daxili

işlər naziri Brüno Rötayonun amansız qətl hadisəsinə reaksiya verməsini və ümumilikdə islam dininə "təhlükə" kimi baxılmasına son qoyulmasını tələb ediblər.

Qeyd edək ki, Abubakar 40 bıçaq zərbəsi ilə öldürülüb. Qatil bu hadisəni videoya çəkərək sosial şəbəkədə paylaşmış. O, daha bir neçə nəfəri də öldürmək istədiyini bildirib. Hadisədən sonra Fransa Müsəlman Dini Şurası ibadət edənlərə məscidlərdə tək qalmamağı, təcrid olunmamağı tövsiyə edib və hökuməti müsəlmanların ibadət yerlərində təhlükəsizliyi gücləndirməyə çağırıb. Ölkənin Baş naziri Fransua Bayru islamofob alçaqlığı pisləyərək, qatilin tutularaq cəzalandırılmasını təmin etmək üçün dövlətin resurslarının səfərbər olduğunu bildirib.

Bakıda və Abşeron yarımadasında arabir yağış yağacaq

Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin məlumatına əsasən bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında bəzi yerlərdə arabir yağış yağacağı gözlənilir.

Xidmətdən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yarımadanın ayrı-ayrı yerlərində qısmüddətli leysan xarakterli olaçağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Səhər tədricən kəsiləcək, gündüz dəyişən buludlu, əsasən yağmursuz keçəcək. Arabir güclənən şimal-qərb küləyi gündüz mülayimləşəcək.

Havanın temperaturu gecə 8-10° isti, gündüz 10-13° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi nor-

madan yüksək 771 millimetr civə sütunu olacaq. Nisbi rütubət gecə 70-80 faiz, gündüz

50-55 faiz olacaq. Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə arabir yağıntılı olacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli intensiv olacağı, dolu düşəcəyi, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Gündüz əksər rayonlarda yağıntılar tədricən kəsiləcək. Ayrı-ayrı yerlərdə arabir duman olacaq. Qərb küləyi bəzi rayonlarda arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 9-13° isti, gündüz 14-18° isti, dağlarda gecə 1° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 3-8° isti olacaq.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam
xidməti
539-49-20

Qəzetin daim yenilənən

rəsmi internet ünvanı:

www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Memarlar İttifaqının İdarə Heyətinin sədri Elbəy Qasımzadə Azərbaycanın Əməkdar memarı

**CƏMALƏDDİN BƏY OĞLU
QƏDİROVUN**

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Memarlar İttifaqının İdarə Heyəti üzvləri Azərbaycanın Əməkdar memarı

**CƏMALƏDDİN BƏY OĞLU
QƏDİROVUN**

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi ASC "Xalq" Bankının Müşahidə Şurasının sədri Asim Məmmədliyə atası

MAHMUD MƏMMƏDOVUN vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ASC "Xalq" Bankının rəhbərliyi və kollektivi ASC "Xalq" Bankının Müşahidə Şurasının sədri Asim Məmmədliyə atası **MAHMUD MUSA OĞLU MƏMMƏDOVUN** vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Xalq Sığorta" ASC rəhbərliyi və kollektivi şirkətin Direktorlar Şurasının sədri Asim Məmmədliyə atası

MAHMUD MUSA OĞLU MƏMMƏDOVUN vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

**Bəxtiyar
SADIQOV**

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsəl katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompiuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

**Gündəlik rəsmi
dövlət qəzeti**

**Tiraj 3516
Sifariş 868**

Qiyməti 60 qəpik